

STYRELSENS

ÖFVER

FÄNGELSER OCH ARBETS-INRÄTTNINGAR I RIKET

UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

OM

FÅNGVÅRDEN

FÖR ÅR 1848.

**STOCKHOLM,
TRYCKT HOS JOH. BECKMAN,
1849.**

INLEDNING TILL

Styrelsens öfver fängelser och arbetsinrättningar i riket underdåniga berättelse om fångvården för år ... – Stockholm, 1842, 1849-1860.

Täckningsår: 1838/1839, 1847-1858.

1838/1839 med titeln: Styrelsens öfver fängelserne och arbetsinrättningarne till Kongl. Maj:t afgifna berättelse, angående fångvården i riket.

Efterföljare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. G, Fångvården.

Fångvårdsstyrelsens underdåniga berättelse för år ... – Stockholm :

P.A. Norstedt & söner, 1861-1911.

Täckningsår: 1859-1910 = N.F., 1-52

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 186: S. Tab. 191. Fångvården 1836-1950.

Styrelsens öfver fängelser och arbets-inrättningar i riket underdåniga berättelse om fångvården för år 1848.

Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB), 2011.

Vid digitaliseringen har en innehållsförteckning skapats och lagts till.

STYRELSENS

ÖFVER

FÄNGELSER OCH ARBETS-INRÄTTNINGAR I RIKET

UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

OM

FÅNGVÅRDEN

FÖR ÅR 1848.

**STOCKHOLM,
TRYCKT HOS JOH. BECKMAN,
1849.**

INNEHÅLL

Underdånig berättelse

	Sid.
Inledning.....	1.
I. Afdelningen. Om fångar och Krono-Arbetskarlar i allmänhet och serskildta slag deraf.....	2.
II. Afdelningen. Förhållandet inom Fängelserne och Krono-Arbets-Corpsen, samt verkningarne af det derstädes använde behandlingssätt, äfvensom helsovården.....	25.
III. Afdelningen. Religionsvården inom Läns- och Krono-häktena, Krono-Arbets-Corpsen, samt Fästnings-, Straff- och Arbets-Fängelserne.....	49.
IV. Afdelningen. Fångars och Krono-Arbetskarlars frigifning m. m....	64.
V. Afdelningen. Om Fängelse-Byggnaderna.....	70.
VI. Afdelningen. Om Krono-Arbetskarlars och Fångars underhåll, beklädnad och sängkläder.....	74.
VII. Afdelningen. Om Krono-Arbetskarlars och fångars sysselsättning och arbeten samt verkan deraf till minskning i Statens utgifter för deras underhåll.....	75.
VIII. Afdelningen. Om inkomster och utgifter vid Fängelserne och Krono-Arbets-Corpsen.....	85.

Bilagor till Styrelsens öfver Fängelser och Arbets-Inrättningar i Riket Underdåniga Berättelse om Fångvården för år 1848

Tabeller

- Litt. A. Summariskt Sammandrag öfver Fångantalet vid Rikets samtelige Läns-, Krono- och Polishäkten under loppet af år 1848.
- Litt. B. Summariskt Sammandrag öfver Fångantalet vid Rikets samtelige Fästnings- Straff- och Arbets-fängelser, samt vid Krono-Arbets-Corpsen under loppet af år 1848.
- Litt. C. Uppgift på de under loppet af år 1848 å Rikets samtelige Straff- och Arbetsfängelser samt vid Krono-Arbets-Corpsen förvarade personers ålder.

- Litt. D. Uppgift på de under loppet af år 1848 å Rikets samtelige Straff-och Arbetsfängelser samt vid Krono-Arbets-Corpsen förvarade personers födelseorter.
- Litt. E. Uppgift på förhållandet emellan folkmängden inom hvarje Län och antalet af derstädes födde allmänna Straff- och Arbetsfångar samt Krono-arbetskarlar.
- Litt. F. Uppgift på de Samhällsklasser, som de vid Rikets samtelige Straff-och Arbetsfängelser samt vid Krono-Arbets-Corpsen under loppet af år 1848 förvarade personer tillhört, innan de dit ankommit.
- Litt. G. Uppgift, utvisande af hvilka auktoriteter de under loppet af år 1848 i Rikets samteliga Straff- och Arbetsfängelser samt vid Krono-Arbets-Corpsens fästningsklass förvarade personer blifvit till allmänt arbete dömd, samt från hvilka Regementen de vid Krono-Arbets-Corpsens soldatklass anställde karlar blifvit dit försände.
- Litt. H. Uppgift å förhållandet emellan folkmängden inom hvarje Län och antalet af de utaf auktoriteterna derstädes dömd allmänna Straff-och Arbetsfångar samt Krono-Arbetskarlar.
- Litt. I. Uppgift på de brott och förseelser, för hvilka de under loppet af år 1848 å Rikets samtelige Straff- och Arbetsfängelser samt vid Krono-Arbets-Corpsen förvarade personer blifvit dömd innan de dit ankommit.
- Litt. K. Uppgift på antalet af dem, som under loppet af år 1848 förvarats å allmänna Straff- och Arbetsfängelserna samt vid Krono-Arbets-Corpsen och huru många af dem under samma år dels afgått, vare sig på grund af beviljad Nåd, erhållet laga försvar, besparad arbetsförtjenst, den bestämda arbetstidens slut eller sjuklighet och bristande arbetsförmåga, dels ock aflidit.
- Litt. L. Tabell öfver Sjukdomsförhållandet å Straff- och Arbetsfängelser, Krono-Arbets-Compagnier och Cell-Fängelser inom Riket År 1848.
- Litt. M. Sammandrag öfver Fångvårdens Inkomster, enligt Fångvårds-Styrelsens Hufvudbok för år 1848.
- Litt. N. Sammandrag öfver Fångvårds-Utgifterna, enligt Fångvårds-Styrelsens Hufvud-Bok för År 1848.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Den underdåniga berättelse om fångvårdens förvaltning i alla dess grenar;¹ hvar med det åligger Styrelsen öfver Fängelser och arbetsinrättningar i Riket att årligen till Eders Kongl. Maj:t inkomma, går Styrelsen nu att i underdånighet afgifva för år 1848; och skall Styrelsen uti denna, likasom uti de föregående årens berättelser, under följande åtta Hufvud-afdelningar redogöra för:

- 1:o Fångar och krono-arbetskarlar i allmänhet och serskilda slag deraf;
- 2:o Förhållandet inom fängelserne och Krono-Arbets-Corpsen, samt verkningarne af det derstädes använda behandlingssätt, äfvensom-helsovården;
- 3:o Religionsvården;
- 4:o Fångars och Krono-Arbetskarlars frigifning m. m.;
- 5:o Fängelse-Byggnaderne;
- 6:o Fångars och Krono-Arbetskarlars beklädnad och underhåll m. m.;
- 7:o Fångarnes och Krono-Arbetskarlarnes sysselsättning, samt verkan deraf till minskning i Statens utgifter för deras underhåll; samt
- 8:o Inkomster och Utgifter vid Fängelserne och Krono-Arbets-Corpsen.

I. AFDELNINGEN.

Om Fångar och Krono-Arbetskarlar i allmänhet och serskilda slag deraf:

På det att denna underdåniga Berättelse må lemna tillfälle till jemförelsens anställande i afseende på fångantalets tillväxt eller minskning under en längre följd af år, meddelas härefter uppgift å förhållandet för hvar femte år från och med det första, för hvilket någon utförlig fångstatistik blifvit upprättad eller år 1835; och lemnas derföre uti denna Afdelning för hvardera af nämnde år redovisning för antalet af Fångar och Kronoarbetskarlar, så väl uti Läns-, Krono- och Polishäkten under hela årets lopp och vid slutet deraf, som ock uti Straff- och Allmänna Arbetsfängelserne samt Krono-Arbets-Corpsen vid årets slut, hvarförutan, serskildt för det år, Berättelsen afser, eller 1848, uppgift meddelas å de förändringar i afseende på tillkomst och afgång, som egt rum med de å sistnämnde Fängelser och Corps befintlige personer, äfvensom å deras ålder, födelseorter, föregående lefnadsyrken, Auktoriteter, som dömt dem till Straff-fängelse eller allmänt arbete, samt å brotten, för hvilka de gjort sig till straff förfallne.

Mom. 1. *Uppgift dels å antalet af de personer (transportfångar häribland icke inberäknade), som under loppet af åren 1835, 1840, 1845 och 1848 uti Stockholms Stads och samtliga Läns- och Kronofängelser, äfvensom Polishäktena i Götheborg och Norrköping varit förvarade, dels ock å folkmängden vid slutet af åren 1835, 1840, och 1845, som är det sista för hvilket Rikets folkmängd ännu blifvit uträknad.*

	Folkvägnings år 1835.	De häktades antal år 1835.	Folkvägnings år 1840.	De häktades antal år 1840.	Folkvägnings år 1845.	De häktades antal år 1845.	De häktades antal år 1848.	Antalet af häk- tade personer år 1848 öfverleg antalet 1835 med	Antalet af häk- tade personer år 1848 underleg antalet 1835 med	antal proc.	antal proc.
Stockholms Stad . . .	82,653	3,122	84,161	5,553	88,242	4,890	3,065	—	—	57	1½
Blekinge Län	90,801	656	95,807	660	102,318	728	716	80	12½	—	—
Calmar d:o	174,011	612	184,357	661	196,116	1,318	1,185	573	95½	—	—
Christianstads . . . d:o	157,953	556	165,880	571	177,767	578	495	159	56	—	—
Elfsborgs d:o	210,239	535	218,618	1,202	235,125	818	906	575	70	—	—
Gefleborgs d:o	107,250	262	109,797	279	116,173	376	451	189	72	—	—
Gottlands d:o	40,671	81	41,575	68	45,268	155	118	37	45½	—	—
Götheborgs d:o	157,012	463	164,974	973	176,696	787	1,089	626	135½	—	—
Hallands d:o	93,355	264	94,934	595	100,419	530	350	86	52½	—	—
Jemtlands d:o	42,259	66	45,769	105	49,077	79	156	70	106	—	—
Jönköpings d:o	144,835	295	150,477	456	156,988	480	545	248	84	—	—
Stora Kopparbergs d:o	159,538	235	158,141	535	145,535	505	528	93	59	—	—
Kronobergs d:o	114,156	599	121,454	538	129,186	584	547	—	—	52	13
Malmöhus d:o	209,584	644	221,670	746	254,207	839	954	510	49	—	—
Nerikes d:o	121,350	505	125,061	452	151,722	450	578	75	21½	—	—
Norrbottnens d:o	45,356	57	46,767	78	50,590	77	88	51	54½	—	—
Stockholms d:o	108,098	567	110,279	966	115,510	205	270	—	—	97	26½
Skaraborgs d:o	175,175	1,258	181,048	909	189,106	1022	941	—	—	517	24½
Södermanlands . . . d:o	111,835	328	114,920	466	118,664	513	510	—	—	18	5½
Upsala d:o	84,777	194	85,294	550	87,700	451	260	66	34	—	—
Westerbottens . . . d:o	53,144	77	57,164	156	65,654	96	82	5	6½	—	—
Wester-Norrlands. d:o	85,920	202	85,875	506	95,775	135	192	—	—	10	5
Westmanlands . . . d:o	91,461	254	92,494	444	94,850	540	402	168	72	—	—
Wermlands d:o	186,783	260	195,546	525	209,596	584	587	127	49	—	—
Östergötlands . . . d:o	197,045	1,185	206,625	996	214,628	1089	814	—	—	569	51½
Summa	3,025,459	12,451	3,158,887	17,568	3,516,312	17,027	14,807	2,376	16	—	—
Häraf voro: Mankön .	1,461,577	10,500	1,516,429	14,511	1,605,909	15,589	14,953	1,455	13½	—	—
Qvinkön	1,563,862	1,951	1,622,458	3,057	1,712,603	3,438	2,854	923	47½	—	—
Hvartill ytterlige kom- ma barn, som åtföljt föräldrarne	—	568	—	268	—	552	510	—	—	58	—
Summa personer	3,025,459	12,799	3,158,887	17,656	—	17,559	15,117	—	—	—	—

Desse fångar hafva blifvit i Håkte inmanade och der qvarhållne.

a) För undergående af ransakning, fängelse vid vatten och bröd, samt så kalladt enkelt fängelse.

	År 1835.	År 1840.	År 1845.	År 1848.	Dessa fångars antal år 1848 öfversteg 1835 års med		Dessa fångars antal år 1848 understeg an- talet för år 1835 med	
					antal	proc.	antal	proc.
Stockholms Stad	2,432	3,590	1,583	1,674	—	—	738	34
Blekinge Län	397	488	492	852	155	41	—	—
Calmar d:o	486	505	1,024	852	366	77½	—	—
Christianstads d:o	215	184	281	294	79	36½	—	—
Elfsborgs d:o	458	859	669	851	413	94	—	—
Gefleborgs d:o	141	140	196	292	151	107	—	—
Gottlands d:o	60	58	153	114	54	90	—	—
Götheborgs d:o	344	583	631	954	590	171½	—	—
Hallands d:o	175	261	200	256	81	46	—	—
Jemtlands d:o	36	68	60	95	89	164	—	—
Jönköpings d:o	195	294	323	373	178	91	—	—
Stora Kopparbergs d:o	122	176	213	240	118	96½	—	—
Kronobergs d:o	260	242	280	262	2	½	—	—
Malmöhus d:o	380	586	448	507	127	33½	—	—
Nerikes d:o	217	311	346	293	76	35	—	—
Norrbottnens d:o	37	52	53	69	32	86½	—	—
Stockholms d:o	152	777	142	178	26	17	—	—
Skaraborgs d:o	1,108	627	843	800	—	—	308	27½
Södermanlands d:o	247	351	310	218	—	—	29	11½
Upsala d:o	119	201	271	159	40	33½	—	—
Westerbottnens d:o	53	75	74	61	8	15	—	—
Wester-Norrlands d:o	146	248	141	185	37	25	—	—
Westmanlands d:o	149	240	304	212	63	42	—	—
Wernälunds d:o	185	230	291	302	117	63	—	—
Östergöthlands d:o	888	590	733	532	—	—	306	34½
Summa	8,976	11,286	10,066	10,353	—	—	—	—
Häraf voro Mankön	7,503	9,289	8,381	8,616	—	—	—	—
Qvinkön	1,473	1,997	1,685	1,737	—	—	—	—
Summa	8,976	11,286	10,066	10,353	—	—	—	—

Till förekommande deraf, att icke samme individer måtte kunna blifva flere gånger beräknade och sålunda obehörigen höja antalet af arresterade utöfver verk-

liga förhållandet, har uti förestående Tabell meddelats en gemensam uppgift, så väl å ransakningsfångar, som ock å dem, hvilka undergått fängelse vid vatten och bröd, samt så kalladt enkelt fängelse.

b) För försvarslöshet och olofligt kringstrykande.

	År 1835.	År 1840.	År 1845.	År 1848.	Dessa fångars antal år 1848 öfver- steg antalet 1835 med		Dessa fångars antal år 1848 under- steg antalet 1835 med	
					antal	proc.	antal	proc.
Stockholms Stad	433	1,688	5,092	1,223	790	159	—	—
Blekinge Län	228	181	231	158	—	—	70	30
Calmar d:o	112	144	278	321	209	126½	—	—
Christianstads d:o	138	184	292	198	60	43	—	—
Elfsborgs d:o	93	359	128	45	—	—	48	51½
Gefleborgs d:o	105	132	177	148	43	40	—	—
Gottlands d:o	17	8	—	—	—	—	17	—
Götheborgs d:o	111	357	135	131	20	18	—	—
Hallands d:o	63	120	107	83	20	31½	—	—
Jemtlands d:o	26	27	16	35	9	34½	—	—
Jönköpings d:o	94	151	145	169	75	79½	—	—
Stora Kopparbergs d:o	74	107	71	86	—	—	18	24
Kronobergs d:o	156	94	99	82	—	—	54	32
Malmöhus d:o	200	314	377	425	225	112½	—	—
Nerikes d:o	77	133	94	85	18	23½	—	—
Norrbottnens d:o	13	21	21	14	1	7½	—	—
Stockholms d:o	200	182	60	88	—	—	112	86
Skaraborgs d:o	143	276	169	136	—	—	7	5
Södermanlands d:o	74	110	194	88	14	18	—	—
Upsala d:o	60	126	152	92	32	53	—	—
Westerbottnens d:o	24	56	18	18	—	—	6	25
Wester-Norrlands d:o	46	87	7	4	—	—	42	91
Westmanlands d:o	66	165	221	183	117	177	—	—
Wermlands d:o	66	83	92	79	13	19	—	—
Östergötlands d:o	285	386	350	228	—	—	87	20
Summa	2,879	5,423	6,526	4,089	—	—	—	—
Häraf voro Mankön	2,448	4,398	4,789	2,983	—	—	—	—
Qvinkön	431	1,025	1,737	1,106	—	—	—	—
Summa	2,879	5,423	6,526	4,089	—	—	—	—

c) För undergående af bysättning.

	År 1835.	År 1840.	År 1845.	År 1848.	Antalet 1848 öfver- steg det 1835 med	Antalet 1848 under- steg det 1835 med
Stockholms Stad	257	275	215	168	—	89
Blekinge Län	11	21	5	6	—	5
Calmar d:o	14	12	16	12	—	2
Christianstads d:o	8	5	5	3	—	3
Elfsborgs d:o	8	24	21	10	2	—
Gefleborgs d:o	16	7	3	11	—	5
Gottlands d:o	4	2	2	4	—	—
Götheborgs d:o	8	55	21	24	16	—
Hallands d:o	26	14	25	11	—	15
Jemtlands d:o	4	8	3	6	2	—
Jönköpings d:o	6	11	12	1	—	5
Stora Kopparbergs d:o	39	52	14	32	—	7
Kronobergs d:o	5	2	5	3	—	—
Malmöhus d:o	64	46	14	22	—	42
Nerikes d:o	9	8	10	—	—	9
Norrbottnens d:o	7	5	3	5	—	7
Stockholms d:o	15	7	3	4	—	11
Skaraborgs d:o	7	6	10	5	—	2
Södermanlands d:o	7	5	9	4	—	3
Upsala d:o	15	25	8	9	—	6
Westerbottnens d:o	—	5	4	3	3	—
Wester-Norrlands d:o	10	1	7	5	—	5
Westmanlands d:o	19	39	15	7	—	12
Wermlands d:o	9	10	1	6	—	3
Östergöthlands d:o	10	20	6	4	—	6
Summa	376	659	435	365	—	—
Häraf voro Mankön	549	624	419	354	—	—
Qvinkön	27	35	16	11	—	—
Summa	576	659	435	365	—	—

d) Antalet af barn, som till fängelserna åtföljt föräldrarne.

	År 1835.	År 1840.	År 1845.	År 1848.	Antalet 1838 öfver- steg det 1835 med	Antalet 1848 under- steg det 1835 med
Stockholms Stad	—	5	55	—	—	—
Blekinge Län	20	10	7	21	1	—
Calmar d:o	38	5	23	16	—	22
Christianstads d:o	43	12	25	9	—	34
Elfsborgs d:o	15	11	25	15	—	—
Gefleborgs d:o	5	9	12	36	31	—
Gottlands d:o	3	—	4	4	1	—
Götheborgs d:o	16	12	11	2	—	14
Hallands d:o	13	5	7	6	—	7
Jemtlands d:o	7	9	2	2	—	5
Jönköpings d:o	31	11	10	16	—	15
Stora Kopparbergs d:o	9	14	4	13	6	—
Kronobergs d:o	12	11	20	5	—	37
Malmöhus d:o	30	15	12	50	—	—
Nerikes d:o	5	3	6	7	2	—
Norrbottnens d:o	—	1	—	2	2	—
Stockholms d:o	12	24	16	11	—	1
Skaraborgs d:o	10	4	18	27	17	—
Södermanlands d:o	2	6	15	6	4	—
Upsala d:o	10	12	8	5	—	8
Westerbottnens d:o	4	9	9	5	1	—
Wester-Norrlands d:o	15	10	2	1	—	14
Westmanlands d:o	11	38	15	22	11	—
Wermlands d:o	13	12	14	20	7	—
Östergöthlands d:o	14	25	16	27	13	—
Summa	368	268	352	310	—	—
Häraf voro Mankön.	—	—	174	178	—	—
Qvinkön	—	—	158	132	—	—
Summa	—	—	332	310	—	—

Under loppet af hvardera utaf dessa fyra år har total-summan af de ser-skildte slags fångar (transportfångar häribland icke inberäknade) samt -barn, som hållits förvarade uti Stockholms Stads samt Läns- och Kronohäkten äfvensom Polis-häktena i Göteborg och Norrköping, utgjort:

	1835.			1840.			Procentförhållandet emellan de arresterades antal 1840 och 1835.	1845.			Procentförhållandet emellan de arresterades antal 1845 och 1840.	1848.			Procentförhållandet emellan de arresterades antal 1848 och 1835.	minskadt med omkring till 1848 med omkring
	m.	q.	S:a	m.	q.	S:a		m.	q.	S:a		m.	q.	S:a		
Ransaknings-fångar och de, som undergått fängelse vid vatten och bröd eller så kalladt enkelt fängelse ...	7,503	1,473	8,976	9,289	1,997	11,286	26 proc.	8,381	1,683	10,066	12 proc.	8,616	1,737	10,353	15 1/2	—
För försvars-löshet och olofligt kringstrykande häktade personer	2,448	431	2,879	4,398	1,025	5,423	88 proc.	4,789	1,737	6,526	20 proc.	2,983	1,106	4,089	42	—
Bysatte personer	549	27	576	624	35	659	14 proc.	419	46	465	51 proc.	384	44	428	—	36 1/2
Summa	10,500	1,931	12,431	14,311	3,057	17,368	—	13,589	3,438	17,027	—	11,933	2,854	14,807	—	—
Barn, som åtföljt föräldrarne	—	—	368	—	—	268	—	174	158	332	—	178	132	310	—	15 1/2
Summa S:m	—	—	12,799	—	—	17,636	—	13,763	3,596	17,359	—	12,111	2,986	15,117	—	—

Enligt hvad af förestående tabeller inhämtas, har under loppet af ofvan-nämnde år Rikets folkmängd ökat, samt de uti Läns-, Krono- och Polishäkte-na arresterades sammanlagda antal tillväxt, så att

1840 års folk-mängd öfverstigit 1835 års med	De arresterades antal 1840 öfver-stigit det 1835 med	1845 års folk-mängd öfverstigit 1840 års med	De arresterades antal 1845 un-derstigit 1840 års med	1845 års folk-mängd öfverstigit 1835 års med	De arresterades antal 1848 öfver-stigit det 1835 med
113,448	4,937	177,625	341	291,073	2,376
eller tillökt med omkr. $5\frac{1}{2}$ proc.	eller tillökt med omkr. 39 proc.	eller tillökt med omkr. $3\frac{1}{3}$ proc.	ell. minskadt med omkr. 2 proc.	eller tillökt med omkr. $2\frac{2}{3}$ proc.	eller tillökt med omkr. 16 proc.

Uti den sednast afgifne underdåniga Berättelsen har Styrelsen ådagalagt, att, ehuru sammanlagda antalet af de personer, som uti Rikets samtliga Läns-, Krono- och Polishäkten funnits arresterade under loppet af 1847, då det uppgick till 17,391, varit öfver en tredjedel större än 1835, hvilket syntes utvisa att brottsligheten under den emellan nämnde 2:ne år förflutna tidrymd tillväxt uti en flerdubbelt starkare proportion, än folkmängden, arresteringarnes antal likväl icke är efter år oafbrutet tillväxt, utan tvärtom sedan år 1838 snarare af- än tilltagit.

Minskningarne i arresteringarnes antal har varit störst i Stockholms Stad, der antalet af arresteringar år 1838 var öfver 100 procent större, än under hvardera af åren 1847 och 1848. Sistnämnde 2:ne år har arresteringarnes antal i Stockholms Stad varit så lika att det år 1848 endast med 20 öfversteg det för 1847 och under båda dessa år var det mindre, än under något af de föregående åren från och med 1835, som är det första för hvilket förhållandet är känt.

Äfvenledes uppgafs uti sednaste Berättelsen, att arresteringarnes antal under sednare åren för öfrigt minskats inom Stockholms, Skaraborgs, Vesterbottens, Vester-Norrlands och Östergöthlands Län.

Med undantag af Vesterbottens och Vester-Norrlands Län, der antalet af arresteringar år 1848 varit något större än 1847, har det deremot inom öfrige

nyssnämnde Län fortsarande minskats äfven under loppet af år 1848; och då, på sätt uti sednaste Berättelsen upplyst blifvit, arresteringarnes antal inom Gottlands, Calmar, Götheborgs, Christianstads och Jönköpings Län under sednare åren så tilltagit, att det år 1847 inom hvardera af desse Län var öfver 100 procent större än 1835, har det deremot, under loppet af 1848 inom samtliga desse Län åter betydigen minskats och minskningen proportionsvis varit störst inom Gottlands Län, der de arresterades antal år 1847 varit 100 procent större än år 1848.

Betraktas åter förhållandet vid samtliga ofvannämnde fängelser gemensamt, så framstår det serdeles gynnsamma resultat, att de arresterades antal år 1848 med icke mindre än 2,274 understeg antalet år 1847, då det uppgick till 17,391 och således var 15 procent större än påföljande året.

Till förekommande af missförstånd anser Styrelsen sig böra i underdånighet fästa uppmärksamheten derpå, att Bilagan *Litt. A.* innehåller specifika uppgifter, särskildt å antalet af dem, som från ett till annat häkte ankommit, och särskildt å öfrige i fängelserna intagna personer, samt att Styrelsen från och med 1845 uti ofvanstående tabeller beräknat endast de sednare, enär de förre måste vara en gång beräknade vid de häkten, hvarifrån de förflyttats, hvadan ock 'samme individer icke lära kunna uti nämnde tabeller för hvardera af åren 1845 och 1848 vara beräknade mer än en gång i andra fall, än då de vid serskildte tillfällen samma år blifvit friheten beröfvade och i nämnde häkte inmanade. — Men då, i saknad af behörige uppgifter ett sådant afdrag af de förflyttade icke kunnat iakttagas uti tabellerna för tiden före 1845, så torde vid jemförelsens anställande emellan de arresterades antal under uågot af de föregående åren och år 1848, de förflyttade jemväl för sistnämnde år böra inberäknas; och om sålunda antalet af de under loppet af år 1848 från ett till annat häkte förflyttade 484 ransakningsfångar, 868 lösdrifvare och 98 barn, eller tillsammans 1,450 individer, lägges till de arresterades ofvannämnde antal 15,117, så skulle fångarnes antal uti samtliga Läns-, Krono- och Polishäkten efter den uti de äldre berättelserna följda beräkningsgrund ansetts under loppet af år 1848 hafva uppgått till 16,567

och således i allt fall med icke mindre än 1,069 hafva understigit de arresterades antal år 1840.

Äfvenledes anser Styrelsen sig böra i underdånighet upplysa, att uti uppgifterne å de arresterades antal för hvarje år jemväl inberäknats de, som från föregående året uti häktena qvarsutit, hvilka således måste afräknas från totalsumman, derest man vill veta verkliga antalet af dem, som under årets lopp blifvit i häkte inmanade; och då nu de uti ofvannämnde häkten qvarsittandes antal utgjorde 2,090 vid början af år 1847, samt 1,974 vid början af år 1848, så visar sig häraf att antalet af dem, som blifvit i häkte inmanade, under loppet af år 1847 uppgått till 15,501, samt under loppet af år 1848 till 15,145, utvisande för det sednare året en minskning i arresteringarnas antal med icke mindre än 2,158; men oaktadt antalet af dem, som i häkte inmanats, år 1848 varit så betydligt mindre, än det nästföregående året, har dock ingen minskning skett uti de egentliga straff-arbetsfångarnes antal; och lärer derföre orsaken till den minskning, som på sednare åren egt rum uti antalet af dem, som i häkte inmanats, i enlighet med hvad Styrelsen uti den underdåniga Rerättelsen för år 1847 redan antydtt, böra sökas antingen deruti, att vederbörande lokal-auktoriteter på sednare tiden mindre än förut anbefallt häktning för lösdrifveri och ringare förbrytelser, eller deruti, att sådane förbrytelser endast till ett mindre antal blifvit begångne, eller ock uti båda dessa omständigheter gemensamt.

Sedan Styrelsen nu redogjort för den personal, som under loppet af hvardera åren 1835, 1840, 1845 och 1848 på längre eller kortare tid funnits intagen uti Rikets samtliga Läns-, Krono- och Polishäkten, meddelas uti följande Tabell en summarisk uppgift på antalet af de serskildte slags fångar, äfvensom barn, hvilka på en gång, nemligen den sista dagen uti hvardera af nämnde år, varit i berörde fängelser inneslutne.

	För undergående af ransakning och fängelse vid vatten och bröd.	För undergående af fängelse för vites och ensaksböter.	Häktade för försvarslöshet och olofligt kringstrykande.	I brist af laga försvar till allmänt arbete dömda personer.	Bysatte personer.	Transportfångar.	Summa fångar.	Barn, som åtföljt föräldrarna.	Samtliga personer.
Vid 1835 års slut...	—	—	—	—	—	—	1,142	20	1,162
Vid 1840 års slut...	1,076	79	141	277	80	—	1,653	15	1,668
Vid 1843 års slut...	1,393	84	293	122	66	30	1,938	40	1,978
Vid 1848 års slut...	1,097	85	163	53	38	84	1,440	15	1,455

Innan Styrelsen öfvergår till redovisningen för de egentliga Straff- och Arbetsfångarne, anser Styrelsen sig böra i uuderdånighet anmärka, dels att de uti de mindre städernas häkten intagne personer, i saknad af uppgifter derifrån, icke kunnat särskildt beräknas, men att, då sannolikt är att de fleste bland dem jemväl varit uti något af Läns-, Krono- eller Polishäktena intagne, deras antal börde vara ganska ringa, som möjligtvis icke blifvit inberäknadt uti förestående tabeller, dels ock att antalet af de egentlige Transportfångarne, hvilka uti nämnde tabeller böra vara en gång beräknade vid de allmänna fängelser, der de först blifvit arresterade, i öfrigt specifikt för hvarje sådant fängelse redovisas uti Bil. Litt. A.

Mom. 2. Uppgift å antalet af dem, som vid slutet af åren 1835, 1840, 1845 och 1848 varit uti Rikets allmänna Straff- och Arbetsfängelser förvarade, eller vid f. d. Pionnier- och nuvarande Kronoarbeta-Corpsen anställda.

	Vid slutet af år 1833.	Vid slutet af år 1840.	Vid slutet af år 1845.	Vid slutet af år 1848.
Mankön.				
Carlskrona fästningsfängelset	82	130	153	148
Carlstens d:o	125	173	176	291
Christianstads d:o	64	95	86	185
Ny-Elfsborgs d:o	76	100	120	125
Götheborgs d:o	21	—	—	—
Landskrona d:o	194	223	243	239
Waxholms d:o	52	53	—	—
Fredriks-Skans d:o	—	—	1	—
Warbergs d:o	—	—	—	83
Allmänna Straff- och Arbetsfängelset i Malmö	730	861	873	851
D:o d:o i Stockholm å Långholmen	624	714	517	589
Pionnier-Corpsen	309	291	—	—
Krono-Arbets-Compagnierne	386	387	1,586	1,331
Kasserade Allmänna arbetskarlar i Carlskrona	27	—	—	—
Summa	2,690	3,027	3,755	3,842
Qvinkön.				
Allmänna Straff- och Arbetsfängelset i Stock-				
holm å Norrmalm	244	328	349	363
D:o d:o i Norrköping	155	197	239	225
D:o d:o i Götheborg	64	89	107	65
Summa	463	614	695	653
Summa Summarum	3,153	3,641	4,450	4,492

Dessa hafva bestått af följande slag, nemligen:

a) *De, som blifvit dömda till Straffarbete för lifstiden.*

	Vid slutet af år 1835.	Vid slutet af år 1840.	Vid slutet af år 1845.	Vid slutet af år 1848.
Mankön.				
Carlskrona Fästningsfängelse	70	127	152	148
Carlstens d:o	124	171	176	291
Christianstads d:o	6	20	52	184
Ny-Elfsborgs d:o	75	97	120	125
Götheborgs d:o	3	—	—	—
Landskrona d:o	58	46	240	238
Waxholms d:o	1	3	—	—
Warbergs d:o	—	—	—	83
Allmänna Straff- och Arbetsfängelset i Malmö	158	166	161	73
D:o i Stockholm & Långholmen .	1	—	—	13
Summa	486	630	901	1,155
Qvinkön.				
Allmänna Straff- och Arbetsfängelset i Stock-				
holm & Norrmalm	33	54	77	78
Dito i Norrköping	39	48	50	78
Dito i Göteborg	6	1	12	6
Summa	78	103	139	162
Summa Summarum	574	733	1,040	1,317

Då lifstidsfångarnes antal vid 1848 års slut utgjorde 659 män och 84 kvinnor, eller tillsammans 743 personer mer, än vid slutet af år 1835, hade således detta slags fångar under ifrågavarande tretton år erhållit en tillökning med omkring 133 procent för den manliga och $107\frac{2}{3}$ procent för den qvinliga personalen eller omkring $129\frac{1}{2}$ procent för samtliga lifstidsfångarne; dock torde härvid böra anmärkas, att de till straff-arbetsfångelserne nykomne lifstidsfångarnes antal sådant oaktadt år 1848 understigit de nykomnes antal 1847 med 8 män och 8 kvinnor, eller tillsammans med 16 personer.

b) De, som blifvit dömda till straff-fängelse på bestämd tid.

		Vid slutet af år 1835.	Vid slutet af år 1840.	Vid slutet af år 1845.	Vid slutet af år 1848.
Mankön.					
Carlskrona Fästningsfängelse		12	3	1	---
Carlstens d:o		1	2	---	---
Christianstads d:o		58	75	34	1
Ny-Elfsborgs d:o		1	3	---	---
Göteborgs d:o		18	---	---	---
Landskrona d:o		136	177	3	1
Waxholms d:o		3	1	---	---
Fredriks-Skans d:o		---	---	1	---
Allmänna Straff- och Arbetsfängelset i Malmö		169	314	635	770
Dito i Stockholm å Långholmen		50	96	52	279
Summa		448	671	728	1,051
Qvinkön.					
Allmänna Straff- och Arbetsfängelset i Stock-					
holm å Norrmalm		71	107	106	160
Dito i Norrköping		43	52	76	80
Dito i Göteborg		14	25	19	11
Summa		128	184	201	251
Summa Summarum		576	855	927	1,302

Då detta slags fångar vid 1848 års slut utgjorde 603 män och 123 qvin-
nor, eller tillsammans 726 personer mer, än vid slutet af år 1835, hade såle-
des desse fångars antal under ifrågavarande tretton år tillväxt med omkring 134
procent för den manliga och 96 procent för den qvinliga personalen, eller med
omkring 126 procent för hela denna fångpersonal.

Vid jemförelse med nästföregående året visar sig att de nykomnes antal år
1848 med 9 män understigit och med 17 qvinnor öfverstigit de nykomnes antal
år 1847.

c) De, som i brist af laga försvar blifvit till allmänt arbete dömda, eller från värfoade Regementerna för opålitligt förhållande utstrukne, med skyldighet att vid f. d. Pionnier- eller nuvarande Krono-Arbets-Corpsen, uttjena ingången kapitulation.

	Vid slutet af år 1835.	Vid slutet af år 1840.	Vid slutet af år 1845.			Vid slutet af år 1848.		
			dömde.	Frivillige.	Sa	dömde.	Frivillige.	Sa
Mankön.								
<i>Försvarslöse.</i>								
Waxholms Fästning	48	49						
Allmänna Straff- och Arbetsfängelset i Malmö	398	372	70		70	8		
Dito i Stockholm å Långholmen	568	612	460		460	283	4	
Summa	1,014	1,033	530		530	291	4	295
<i>Krono-Arbetskarlar och Pionnierer.</i>								
<i>Försvarslöse.</i>								
å Carlsborg (2:dra, 3:e och 4:e Komp.)	58	66	488	7	495	489	39	548
i Carlskrona (5:te och 6:te Komp.)	386	387	193	28	221	90	153	225
å Kungsholmen (7:de och 8:de Komp.)			147	19	166			
Kasserade Allmänna Arbetskarlar i Carlskrona	27							
å Rindö (9:de och 10:de Komp.)			364	16	380	367	80	417
i Linköping (Afdelning).			49	2	51			
i Gefle (d:o)			34	2	36			
i Fahlun (d:o)			35		35			
Summa	471	453	1,310	74	1,384	946	242	1,188
Summa Försvarslöse	1,485	1,486	1,840	74	1,914	1,237	246	1,483
<i>Kapitulanter eller utstrukne Soldater.</i>								
å Carlsborg	251	225						
vid Strömsholms Kanal (1:a Komp.)			191	11	202	134	9	145
Summa	251	225	191	11	202	134	9	145
Summa Mankön	1,736	1,711	2,031	85	2,116	1,371	255	1,626
Qvinkön.								
Allm. Straff- o. Arb.-Fäng. i Stockholm å Norrmalm	137	167	166		166	122	3	125
— dito — i Norrköping	73	97	113		113	67		67
— dito — i Götheborg	44	65	76		76	48		48
Summa Qvinkön	254	329	355		355	237	3	240
Om härvid jemväl tagas i beräkning de i brist af laga försvar till allmänt arbete dömda personer, som vid slutet af dessa år uti Länsfängelserna qvarsutit	103	277	122		122	53		53
så har totalsumman af samtliga ofvannämnda personer uppgått till	2,093	2,315	2,508	85	2,593	1,641	258	1,899
Men om Kapitulanterna	251	225	191	11	202	134	9	145
derifrån afdragas, så har hela antalet af de i brist af laga försvar till allmänt arbete dömda personer utgjort	1,842	2,090	2,317	74	2,391	1,507	249	1,756

Enligt hvad förestående Tabell utvisar, hade de för försvarslöshet till allmänt arbete dömda personernes antal, som uppgick till **1,842** vid slutet af år **1835** och till **1,507** vid slutet af år **1848**, minskats med **355** personer eller med omkring **18** procent, hvartill orsaken står att finna dels deruti att, på sätt uti den sednaste underdåniga berättelsen blifvit anmärkt, **2,005** till allmänt arbete dömda försvarslöse manspersoner, efter det Krono-Arbets-Corpsen åren **1843** och **1844** organiserats, blifvit intill slutet af år **1847** ställde på fri fot, af hvilka största delen hade kommit att vid allmänna arbetsfängelserne under en längre tid qvarhållas i händelse nämnde Corps icke blifvit upprättad, dels ock, deruti, att, sedan arbetstiden jemlikt Eders Kongl. Maj:ts Nådiga stadga af den **29 Maj 1846** blifvit till viss tid bestämd för alla de personer, som för försvarslöshet gjort sig till allmänt arbete förfallne, ej mindre än **353** män och **157** kvinnor efter den för dem bestämda arbetstidens slut, samt **67** karlar, efter besparad arbetsförtjenst till bestämdt belopp, eller tillsammans **577** försvarslöse personer under loppet af **1848** frigifvits, hvilka efter förut gällande försvarslöshets-Författningar hade kommit att vid allmänna arbetsfängelserne qvarstadna intill dess de kunnat blifva till frihetens återvinnande berättigade på grund af låga försvar, hvilket dock efter hvad erfarenheten under en lång följd af år utvisat, för de fleste bland dem säkerligen icke kunnat beredas. Antalet af de nykomne har år **1848** för mankönet med **58** öfverstigit och för qvinkönet med **21** understigit de nykomnes antal nästföregående året.

d) *De, som jemlikt Kongl. Maj:ts Nådiga beslut förvarats i ensligt fängelse, för att förmanas till bekännelse af gröfre förbrytelser.*

	Vid slutet af år 1835.	Vid slutet af år 1840.	Vid slutet af år 1845.	Vid slutet af år 1848.
Mankön.				
å Allm. Straff- o. Arb.-Fängelset på Långholmen	5	6	5	10
D:o D:o i Malmö . .	5	9	7	—
Qvinkön.				
å Allm. Straff- o. Arbets-Fängelset i Stockholm	3	—	—	—
Summa	13	15	12	10

Af de särskildte slags fångar, hvilka uti Rikets samtliga Straff- och Arbetsfängelser förvarats, äfvensom af de personer, som antingen voro vid Pionnier- och Krono-Arbets-Corpsen anställda, eller uti Läns- och Kronohäktena qvarhöllas såsom dömda till allmänt arbete i brist af laga försvar, har total-summan således utgjort:

	Vid slutet af år 1835.	Vid slutet af år 1840.	Vid slutet af år 1845.	Vid slutet af år 1848.
Lifstidsfångar	574	733	1,040	1,317
Till Straff-fängelse på bestämd tid dömda personer	576	855	927	1,302
För försvarslöshet till allmänt arbete dömda personer	1,739	1,813	2,269	1,723
Kapitalanter eller utstrukne Soldater. . .	251	225	202	143
Bekännelse-fångar	13	15	12	10
Summa	3,153	3,641	4,450	4,495
För försvarslöshet till allmänt arbete dömda personer, som i Läns- och Kronohäktena qvarsutit	103	277	122	33
Summa Summarum	3,256	3,918	4,572	4,528

Enligt hvad af sistberörde tabell inhämtas, utgjorde således ofvannämnda slags fångar samt Krono-Arbetskarlar vid 1848 års slut, 1,272 personer mer, än vid slutet af 1835, utvisande en tillökning med omkring 39 procent.

	Vid slutet af år 1835.	Vid slutet af år 1840.	Vid slutet af år 1845.	Vid slutet af år 1848.
Då nu, på sätt förut visadt är, antalet af de uti samtliga Läns-, Krono- och Polis- häkten förvarade fångar utgjorde	1,142	1,653	1,958	1,440
samt de uti Rikets samtliga Straff- och Arbetsfängelser, äfvensom Pionnier- och Krono-Arbets-Corpsarne	3,153	3,641	4,450	4,495
och härtill ytterligare lägges antalet af barn, som åtföljt föräldrarne i fängelserne . . .	20	15	40	15
så har totalsumman af samtliga uti Läns-, Krono- och Polishäkten, Straff- och Ar- betsfängelser förvarade personer tillika med dem, som voro vid Pionnier- och Krono- Arbets-Corpsen anställde, utgjort	4,315	5,309	6,448	5,950

Om nu dessa summor jämföras med Rikets folkmängd, som, enligt hvad förut uppgifvet är, utgjorde vid 1835 års slut 3,025,439, vid 1840 års slut 3,138,887, samt vid 1845 års slut 3,316,512, så visar sig häraf, att, vid slutet af år 1835 hvar 701:ste, vid slutet af år 1840 hvar 591:ste, vid slutet af 1845 hvar 514:de, samt vid slutet af 1848 hvar 557:de person i landet varit friheten beröfvad.

Enligt hvad Styrelsen här ofvan i underdånighet tillkännagifvit, hafva de fångar, som vid slutet af åren funnits i de mindre Städernas fängelser eller i transporthäkten på landet förvarade, i saknad af uppgifter om dem ej kunnat blifva uti förestående summor inberäknade; men då de i nämde fängelser arresterades antal ej kunnat vara särdeles stort, torde med temlig visshet kunna antagas, att de arresterades antal i hela Riket var omkring 500 personer mindre vid slutet

af år 1848, än vid slutet af åren 1845 och 1847, till hvilket gynnsamma förhållande orsaken dock ej får sökas i någon förminskning uti Straff-arbetsfångarnes antal, enär detta tvärtom betydligt tillväxt, utan härleder det sig derifrån, dels att, på sätt förut i underdånighet omförmäldt blifvit, de arresterades antal uti Läns- och öfrige ransaknings-fängelser varit betydligt mindre år 1848 än de föregående åren, dels ock att ett ganska stort antal i brist af laga försvar till allmänt arbete dömda personer under loppet af år 1848 blifvit frigifne i enlighet med föreskrifterne uti Kongl. Reglementet för Krono-Arbets-Corpsen och Kongl. Stads-gan angående försvarslöse personer.

Mom. 3. *Ibland de å Rikets samtliga Straff- och Arbetsfängelser förvarade fångar samt de vid Krono-Arbets-Corpsen anställda personer hafva, enligt hvad Bilagan Litt. B. utvisar, följande förändringar under loppet af år 1848 egt rum, nemligen:*

	Lifstids- fångar.		Till straff- fångelse på be- stämd tid dömde personer.		I brist af laga försvar till all- mänt arbete dömde personer.				Kapitu- lanter, eller ut- strukna soldater.		Be- kän- nelse- fån- gar.		Summa.		Sum- ma- Sum- ma- rum.
	m.	q.	m.	q.	Mankön. Döm- de	Qvinkön. Fri- vil- lige.	Döm- de	Qvinkön. Fri- vil- lige.	Döm- de	Qvinkön. Fri- vil- lige.	m.	q.	m.	q.	
Qvarvarande vid årets början	1,066	152	989	229	1,267	261	367	—	167	29	11	—	5,790	748	4,538
Tillkomne under loppet af året:															
Återkomne från ransakning o. rymning m. m.	3	1	—	—	8	—	2	—	2	1	—	—	14	3	17
Nykomne	158	22	492	99	580	155	71	—	58	11	1	—	1,435	192	1,627
Summa tillkomne	141	23	492	99	588	155	73	—	60	12	1	—	1,449	195	1,140
Summa	1,207	175	1,481	328	1,855	416	440	—	227	41	12	—	5,239	943	6,182
Förflyttade	84	5	—	10	217	34	—	—	—	—	—	—	335	15	350
Summa Summarum	1,291	180	1,481	338	2,072	450	440	—	227	41	12	—	5,574	958	6,532
Afsgångne under loppet af året:															
Afsände till Lazarett	—	—	—	2	6	1	—	—	1	—	2	—	1	—	1
— för undergående af ransakning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	—	12
— efter att hafva blifvit tillförlitligen kände, enl. 3 § i 1846 års författning	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	1	—	2
Förflyttade från ett till annat straff- eller arbetsfångelse	84	5	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	84	15	99
— från straff-fångelse till Krono-Arb- Corpsen såsom benådade	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3
— från en till annan station af Kro- no-Arb.-Corpsens fästningsklass	—	—	—	—	11	34	—	—	—	—	—	—	45	—	45
— från allmänt arbets-fångelse till Kro- no-Arb.-Corpsen	—	—	—	—	187	—	—	—	—	—	—	—	187	—	187
— från Krono-Arb.-Corpsens soldat- klass till fästningsklassen för brott	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1
— från Krono-Arb.-Corps. till allmänt arbetsfångelse säs. mindre arbetsföre	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
— från Krono-Arbets-Corpsen till ar- betsfångelse för opålitligt förhål- lande, enl. 32 § i Kongl. Reglem.	—	—	—	—	12	—	—	—	1	—	—	—	13	—	13
Utskrutne från Krono-Arb.-Corpsen för att enligt domstols beslut afsändas till straff-fångelser	—	—	—	—	11	3	—	—	2	1	—	—	17	—	17
Döde	30	5	99	11	95	12	8	—	31	2	—	—	269	24	293
Rymde	2	—	1	—	7	2	3	—	2	—	—	—	14	3	17
Frigifne af Kongl. Nåd	17	8	5	—	1	—	2	—	—	—	—	—	23	10	33
— efter tilländalupen arbetstid eller ut- tjent kapitalution	—	—	322	66	353	179	157	—	45	29	—	—	928	223	1,151
— efter besparad arbetsförtjenst till bestämdt belopp	—	—	—	—	67	—	—	—	—	—	—	—	67	—	67
— efter erhållet laga försvar	—	—	—	—	41	1	23	—	—	—	—	—	42	23	65
Afskedade från Krono-Arbets-Corpsen för sjukdom, enl. 33 § i K. Reglem.	—	—	—	—	8	4	—	—	8	—	—	—	20	—	20
— med pension, efter under arbete erhållen skada enl. 36 § K. Reglem.	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	2	—	2
Återsände till Öfver-Ståth.-Embetet eller Konungens befallningshafvande så- som till arbete oduglige	—	—	—	—	1	—	6	—	—	—	—	—	1	6	7
Summa afgångne och förflyttade	136	18	429	87	803	237	200	—	95	32	2	—	1,752	305	2,037
Efter straff-arbetstidens slut återförflyttad till antalet af de försvarslöse	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Efter arbetstidens slut öfverflyttade från dömde till frivilliga klassen	—	—	—	—	33	33	3	3	—	—	—	—	—	—	—
Qvarvarande vid årets slut	1,155	162	1,051	251	1,237	246	237	5	134	9	10	—	5,842	653	4,495

* Ut i detta antal äro endast de inberäknade, som ännu vid årets slut icke blifvit ertappade och återsände, men uti nästa Afdelning meddelas specifik uppgift å antalet af rymningar från alla särskildte Straff- och Arbetsfångelser.

I hufvudsaklig öfverensstämmelse med den sednast afgifne underdåniga Berättelsen, bifogas rörande de år 1848 å samtliga Allmänna Straff- och Arbetsfängelser förvarade fångar, samt vid Krono-Arbets-Corpsen anställde personer, särskilde uppgifter: 1:o under *Litt. C.* angående deras ålder; 2:o under *Litt. D.* angående deras födelseorter, äfvensom proportionsförhållandet emellan deras totalsummor och antalet af dem, som i Stockholms Stad eller inom hvarje särskildt Län äro födde; 3:o under *Litt. E.* angående proportions-förhållandet emellan folkmängden inom hvarje Län och antalet af derstädes födde allmänna straff- och arbetsfångar, samt Krono-arbetskarlar; 4:o under *Litt. F.* angående de samhällsklasser, som fångarne och Krono-arbetskarlarne före deras häktande tillhört, samt huru många af dem äro gifte eller ogifte; 5:o under *Litt. G.* dels angående de Domstolar och Auktoriteter, af hvilka straff- och arbetsfångarne samt Krono-arbetskarlarne vid fästnings-klassen blifvit till allmänt arbete dömda, äfvensom proportionsförhållandet emellan deras total-summor och antalet af dem, som i Stockholms Stad eller inom hvarje särskildt Län blifvit dömda, dels ock angående de Regementen från hvilka de vid Krono-Arbets-Corpsens Soldat-klass anställde personer blifvit ditsända, för uttjenande af ingången kapitulation; 6:o under *Litt. H.* angående proportions-förhållandet emellan folkmängden inom hvarje Län och antalet af de utaf Auktoriteterna derstädes dömda Allmänna Straff- och Arbetsfångar samt Krono-arbetskarlar; och 7:o under *Litt. I.* angående de af dem före ankomsten till fångvård-anstalterne begångne brott och förseelser; varande desse uppgifter så uppställda, att de hvar för sig innefatta redovisning, särskildt för hela personalen under årets lopp, med afdrag af de från en till annan fångvårds-anstalt förflyttade och de frivillige, särskildt för de under årets lopp nykomne, och särskildt för de vid årets slut kvarvarande.

Af desse tabeller inhämtas bland annat följande förhållanden i afseende på de under loppet af år 1848 nykomne, nemligen: 1:o af Tabellen *Litt. C.*; att de flestes ålder utgjort, för lifstidsfångarne emellan 25 och 45 år, för straff-fångarne på bestämd tid emellan 20 och 40 år, samt för de försvarslöse likaledes emellan 20 och 40 år; 2:o af Tabellerne *Litt. D.* och *E.*, att i förhållande till folkmängden inom de särskildte Länen, de flesta äro födde i Stock-

holms Stad och derefter i Blekinge Län, samt vidare uti Götheborgs, Calmar, Gottlands, Kronobergs, Upsala, Södermanlands, Nerikes, Stockholms, Christianstads, Östergöthlands, Vestmanlands, Malmöhus, Elfsborgs, Skaraborgs, Gefleborgs, Jönköpings, Hallands, Norrbottens, Kopparbergs, Vermlands, Jemtlands, Vester-Norrlands och Vesterbottens, äfvensom att olikheten i berörde afseende varit så stor, att de inom Blekinge Län föddes antal varit nära 10 gånger större än inom Vesterbottens Län, omkring 6 gånger större än inom Vester-Norrlands och Jemtlands Län, 5 gånger större än inom Vermlands Län, 4 gånger större än inom Kopparbergs Län, 3 gånger större än inom Norrbottens, Hallands, Jönköpings och Gefleborgs Län, emellan 50 och 100 procent större än inom Kronobergs, Gottlands, Calmar och Götheborgs Län, samt mer än 100 procent större än inom hvardera af de öfriga Länen; samt 3:0 af Tabellen *Litt. F.* att de fleste före häktandet tillhört den tjenande, eller Soldatklassen, äfvensom att bland den manliga personalen omkring en fjerdedel och bland den qvinliga personalen omkring en tredjedel före häktandet ingått äktenskap; 4:0 af tabellerne *Litt. G.* och *H.*, att, i förhållande till folkmängden, det största antalet af år 1848 nykomne fångar och Krono-Arbetskarlar blifvit dömda till allmänt arbete af Domstolar och auktoriteter i Stockholms Stad, och dernäst inom Blekinge Län, samt att de dömdes antal i förhållande till folkmängden derefter minskats mer och mer inom öfrige Länen i följande ordning, nemligen: inom Götheborgs, Calmar, Gottlands, Kronobergs, Upsala, Gefleborgs, Christianstads, Stockholms, Malmöhus, Nerikes, Skaraborgs, Östergöthlands, Elfsborgs, Hallands, Jönköpings, Södermanlands, Vestmanlands, Norrbottens, Vester-Norrlands, Vermlands, Kopparbergs, Vesterbottens och Jemtlands; — att olikheten uti ifrågavarande afseende varit så stor, att i förhållande till folkmängden de dömdes antal inom Stockholms Stad varit omkring 2 gånger större, än inom Blekinge Län; — men derstädes nära dubbelt större, än inom Götheborgs, och mer än dubbelt så stort som inom Calmar, Gottlands, Kronobergs, Upsala och Gefleborgs Län; öfver 2 gånger större, än inom Christianstads, Stockholms, Malmöhus, Nerikes, Skaraborgs, Östergöthlands, Elfsborgs och Hallands Län; öfver 4 gånger större än inom Jönköpings, Södermanlands och Vestmanlands; öfver 6 gånger större än inom Norrbottens, Vester-Norrlands och Vermlands; öfver 9

gångar större än inom Kopparbergs och Vesterbottens Län, samt öfver 26 gånger större än inom Jemtlands Län; dels att ingen lifstidsfånge och ingen försvarslös person, utan endast 2 till straff-fängel-se på bestämd tid dömda personer, ankommit från Jemtlands Län; samt att för öfrigt ingen lifstidsfånge af mankön ankommit från Vesterbottens Län, och ingen af qvinkön från Blekinge, Calmar, Hallands, Kopparbergs, Kronobergs, Nerikes, Skaraborgs, Stockholms, Södermanlands, Vermlands, Vestmanlands och Östergöthlands Län; ingen till straff-fängel-se på bestämd tid dömd qvinna ifrån Kronobergs, Norrbottens och Vestmanlands Län; samt att ingen försvarslös hvarken man eller qvinna ankommit från Vesterbottens Län och ingen qvinna ifrån Gottlands, Nerikes, Norrbottens, Stockholms, Södermanlands, Vermlands och Vester-Norrlands; men att deremot ensamt från Stockholms Stad ankommit 187 försvarslöse män och 31 qvinnor, eller omkring en tredjedel af den från hela Riket ankomne personalen; dels att bland dem, som från värfvade regementerna utstrukits, för att vid Krono-Arbets-Corpsens soldat-klass uttjena ingången kapitulation, de flesta ankommit från Marin-regementet, och dernäst från Andra Lifgardet samt Svea och Götha Artilleri-regementen; men att deremot ingen ankommit från Vendes artilleri; — samt 3:o af tabellen *Litt. I*, att bland de år 1848 till straff-arbets-fängelserna ankomne fångar, dömda till arbete på lifstiden, eller på bestämd tid, omkring 68 procent föröfvat rån och röfveri eller annat tjufnadsbrott, omkring 15 procent mord och dråp, eller annat våld å person, samt omkring 4 procent förfalskningsbrott och bedrägeri.

Till förekommande af missförstånd har Styrelsen ansett sig böra i underdå-nighet fästa uppmärksamheten derpå, att den nu meddelade redogörelsen, hvilken afser antalet af de personer, som på grund af laga kraftvunna utslag, under loppet af år 1848 till straff-arbetsfängelserna ankommit, icke kan öfverensstämma med antalet af de under loppet af samma år begångna förbrytelser, helst flere af de fångars förbrytelser, som uti redogörelsen äro upptagna, blifvit begångna ett föregående år, likasom många af de förbrytelser, som föröfvats år 1848 icke blifvit slutligen afdömda förrän påföljande året, och således icke kunnat i berörde redogörelse upptagas. Om de år 1848 ankomne straff-fångarnes förbrytelser jämföras med deras, som ankommit år 1847, så inhämtas hufvudsakligen i afseende på de

gröfre brotten, att, bland de å 1848 ankomne straff-arbets-fångarne, 5 begått mordbrand, 7 tidelag, 36 rån och rövveri eller delaktighet deri; men att bland dem, som ankommit år 1847, endast 1 begått mordbrand, 1 tidelag samt 17 rån och rövveri eller delaktighet deri; — att deremot bland de 1847 ankomne straff-fångarne 27 begått barnamord och 93 fjerde resan stöld, under det att bland de år 1848 ankomne endast 15 begått barnamord och endast 73 fjerde resan stöld, samt att de i öfrigt för tjufnadsbrott dömdes äfvenledes varit något mindre år 1848, likasom ock hela antalet af de sistnämnde år ankomne straff-arbets-fångarne med 8 understigit deras antal, som föregående året till straff-arbets-fängelserne ankommit.

För jemförelses anställande i afseende på de olika brottens tillväxt eller minskning under en läugre tidrymd, har Styrelsen vid sin sednaste und. berättelse för tiden från och med år 1835 häröfver bifogat 2:ne särskilda tabeller, hvilkas innehåll Styrelsen nu i underdånighet åberopar.

II. AFDELNINGEN.

Förhållandet inom Fängelserne och Krono-Arbets-Corpsen, samt verkningarne af det derstädes använde behandlingssätt, äfvensom helsovården.

Mom. 1. I afseende på disciplinen inom samtliga Fästnings-, Straff- och Arbetsfängelser samt inom Krono-Arbets-Corpsen, har Styrelsen, i likhet med hvad uti de sednaste und. berättelserne egt rum, ansett sig, äfven för år 1848 bör meddela trenne summariska Redogörelser för rymningar och försök dertill, samt för förbrytelser och bestraffningar.

a)

	Rymningar.		Misslyckade rymningsförsök.		Af rymmarne äro				Af Domstol ådömda bestraffningar.					
	Huru många gånger verkställda.	Af huru många personer.	Huru många gånger de blifvit gjorda.	Af huru många personer.	Ertapade, efter att hafva föröfvat brott.	Ertapade, utan att hafva föröfvat brott.	Vid årets slut icke ertapade.	S.a.	Att mista lifvet genom halsuggning.	Ärans förlust.	Spö.	Vatten och Bröd.	Prygel.	S.a.
Carlskrona . .	2	3	1	2	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—
Carlsten . . .	12	18	2	7	4	12	2	18	—	—	1	1	—	2
Christianstad	3	3	4	7	1	2	—	3	—	—	1	—	—	1
Ny Ellsberg	1	3	2	3	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—
Landskrona . .	1	1	1	2	1	—	—	1	—	—	1	—	—	1
Warberg . . .	1	2	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—
Malmö	1	2	—	—	1	—	1	2	—	—	1	—	—	1
Långholmen	2	4	—	—	—	2	2	4	—	—	—	—	—	—
Summa	23	36	10	21	7	24	5	36	—	—	4	1	—	5

Förestående bestraffningar äro ådömda för de förseelser, som efterföljande tabell utvisar, nemligen:

b)

	Carlskrona.	Carlsten.	Christianstad.	Ny-Ellsberg.	Landskrona.	Warberg.	Malmö.	Långholmen.	Summa.
Dråp	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Stöld	—	1	1	—	—	—	1	—	3
Efterrapning och utprångling af Bancosedlar	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Summa	—	2	1	—	1	—	1	—	5

och Arbetsfängelser för mankön.

Extra judicialiter ådömde bestraffningar.						Antalet af dem, som under årets lopp blifvit ådömde eller ålagde bestraffningar	Antalet af dem, som under årets lopp icke blifvit ådömde eller ålagde bestraffningar.	Summan af dem, som under årets lopp varit vid fängvårdsanstalten anställda.	Således har varit bestraffad.	
Prygel.	Vatten och Bröd.	Mörk arrest.	Ljus arrest.	Att bära fängsel.	Summa.					
12	2	—	—	15	29	29	122	151	hvar	5:te
10	—	13	4	18	45	40	285	325	»	8:de
18	—	—	3	10	31	22	168	190	»	8:de
9	—	10	4	1	24	21	116	137	»	6:te
—	—	27	4	1	32	33	217	250	»	7:de
6	—	11	—	5	22	16	68	84	»	5:te
26	—	15	91	1	133	133	1,087	1,220	»	9:de
61	—	44	3	—	108	84	1,007	1,091	»	15:de
142	2	120	109	51	424	378	3,070	3,448	»	9:de

Ofvanstående bestraffningar hafva blifvit ålagde för de förseelser, som uti efterföljande tabell uppräknas, nemligen:

c)

	Carls-krona.	Carlsten.	Christianstad.	Ny-Elfsborg.	Lands-krona.	Warberg.	Malmö.	Långholmen.	Summa.
Mordbrands-försök	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Våld mot förmän och bevakning	—	—	—	—	2	—	—	2	4
Sturskhet mot förmän och bevakning	4	15	6	3	1	2	9	9	49
Olofligt begagnande af knif eller annat lifsfarligt vapen	1	—	1	—	—	—	2	—	4
Slagsmål och våld mot kamrater	—	1	2	—	—	—	10	5	18
Olofligt tillgrepp och delaktighet deri	3	2	3	2	1	—	1	16	28
Kronopersedlars förskingring eller vanvårdande	—	—	—	6	1	5	1	3	14
Rymning och delaktighet deri, eller försök dertill	6	17	17	6	4	2	2	2	56
Lättja och undanhållning från arbete, eller bedrägligt förhållande dervid	—	—	—	—	—	1	12	7	20
Fylleri och bräuvins-insmugling eller försök dertill	15	3	2	7	9	11	33	13	95
Våldsverkan å fängsel	—	3	—	—	—	—	—	—	3
Mindre förseelser, såsom oloflig handel, spel, olydnad och osanna uppgifter m. m.	—	4	—	—	14	5	26	49	132
Summa	29	45	31	24	32	22	133	108	424

2:o. Vid Straff- och Arbetsfängelser för Qvinnor.

d)

	Rymningar.		Misslyckade rymningsförsök.		Af rymmarne äro				Af Domstol ådömde bestraffningar.				
	Huru många gånger blifvit verkställda.	Af huru många personer.	Huru många gånger de blifvit gjorda.	Af huru många personer.	Er-tap-pade, efter att hafva begått brott.	Er-tap-pade, utan att hafva begått brott.	Vid årets slut icke er-tap-pade.	S:a.	Att mista lifvet genom hals-huggning.	Arans förlust.	Ris.	Vatten och Bröd.	S:a.
Straff- och Arbetsfängelset i Stockholm	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dito i Norrköping...	1	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—
Dito i Götheborg....	2	3	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—
Summa	3	4	—	—	—	1	3	4	—	—	—	—	—

Besträffningarne hafva blifvit ålagde för de förseelser,

e)

Sturskhet emot eller otidiga yttranden om befäl	
Slagsmål	
Olofligt tillgrepp, delaktighet deri och försök dertill	
Kronopersedlars förskingrande	
Rymningsbrott samt försök dertill	
Mindre förseelser	

Extrajudicialiter ådömde bestraffningar.				Antalet af dem, som under årets lopp blifvit ådömde eller ålagde bestraffningar.	Antalet af dem, som under årets lopp icke blifvit ådömde eller ålagde någon bestraffning.	Summan af dem som under årets lopp varit vid fångvårdsanstalterne anställda.	Sålunda har varit bestraffad.
Mörk arrest.	Ljus arrest.	Minskning i kost.	S.a.				
33	71	2	106	106	422	528	hvar 5:te
7	1	1	9	9	311	320	» 35:te
—	—	12	12	12	98	110	» 9:de
40	72	15	127	127	831	958	» 7:de

som nedanstående tabell utvisar, nemligen:

	Stockholm.	Norrköping.	Göteborg.	Summa.
.	9			9
.	3	1	7	11
.	15	4	3	22
.	2			2
.	1	1	1	3
.	76	2	1	79
Summa	106	8	12	126

3:o Vid Krono-Arbets-Corpsen.

f)

	Rymningar.		Misslyckade rymnings-försök.		Af rymmarne äro				Af Domstol ådömde bestraffningar.						
	Huru många gånger blifvit verkställda.	Af huru många personer.	Huru många gånger blifvit gjorda.	Af huru många personer.	Er-tappa-de, ef-ter att hafva föröf-vat brott.	Er-tappa-de, utan att hafva föröf-vat brott.	Vid årets slut icke ertap-pade.	S.a.	Att mista lifvet genom hals-hugg-ning.	Arke-buse-ring.	Ärans för-lust.	Spö.	Vat-ten och bröd.	Dry-gel.	S.a.
1:a Kr. Arb. Comp.	5	6	5	5	1	3	2	6	1	—	1	—	1	1	4
2:a, 3:e o. 4:e d:o	12	16	3	6	9	5	2	16	—	—	—	6	2	—	8
5:te d:o	5	6	1	1	—	3	3	6	—	—	—	—	3	—	5
8:e d:o	1	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	3	3
9:de och 10:de d:o	2	3	—	—	2	—	1	3	1	1	—	2	3	—	7
Summa	25	32	9	12	12	12	8	32	2	1	1	8	9	4	25

Förestående bestraffningar äro ådömde för de uti nedanstående Tabell upptagne förbry-
telser, nemligen:

g)

	1:a Comp.	2:a, 3:e och 4:de Comp.	5:te Comp.	8:de Comp.	9:de och 10:de Comp.	Summa.
Försåtligt våld & befäl	1	—	—	—	1	2
Subordinationsbrott	—	—	1	—	1	2
Olofligt begagnande af knif	—	—	—	1	1	2
Landsfiskals öfverfallande	—	1	—	—	—	1
Slagsmål	—	1	—	1	—	2
Rymning	2	—	—	1	—	3
Stöld med och utan inbrott	1	6	2	—	3	12
Innehafvande af dyrk	—	—	—	—	1	1
Summa	4	8	3	3	7	25

Extrajudicialiter ådömde bestraffningar.					Antalet af dem, som under årets lopp blifvit ådömde eller ålagde bestraffningar.			Antalet af dem, som under årets lopp icke blifvit ådömde eller ålagde någon bestraffning.			Summan af dem, som under årets lopp varit vid Corpsen anställda.			Således har varit bestraffad.
Prygel.	Vatten och bröd.	Mörk Ar-rest.	Ljus Ar-rest.	S:a										
					Dömd.	Fri-villige.	S:a.	Dömd.	Fri-villige.	Summa.	Dömd.	Fri-villige.	Summa.	
49	21	28	1	99	58	6	64	169	35	204	227	41	268	4:de
28	23	3	—	54	44	5	49	640	95	735	684	100	784	16:de
14	6	4	—	24	15	12	27	133	173	306	148	185	333	19:de
1	5	2	1	9	7	5	12	41	50	91	48	55	103	9:de
102	—	30	9	141	85	11	96	460	83	543	545	94	639	7:de
194	55	67	11	327	209	39	248	1,443	456	1,879	1,652	475	2,127	8:de

De extrajudiciella bestraffningarna hafva blifvit ålagde för de förseelser, som efterföljande tabell utvisar nemligen:

b)

	1:a Comp.	2:a, 5:e och 4:e Comp.	5:e Comp.	8:e Comp.	9:e och 10:e Comp.	Summa.
Väld mot bevakning	—	—	—	—	1	1
Sturskhet mot befäl	7	2	—	1	25	33
Mindre subordinationsbrott	1	—	—	—	1	2
Olofligt begagnande af knif eller annat lifsfarligt vapen	—	1	—	—	—	1
Slagsmål	2	2	1	—	8	13
Olofligt tillgrepp och innehavande af orättfånget gods	5	8	5	1	18	37
Förskingring af kronopersedlar	2	1	—	—	—	3
D:o af anförtrödt gods	—	2	—	—	—	2
Rymning och försök dertill	4	14	4	—	—	22
Oloflig bortgång och undanhållande från arbete	20	4	1	—	18	43
Fylleri och bränvins-insmugling	13	12	8	5	59	97
Mindre förseelser	45	8	5	2	13	73
Summa	99	54	24	9	141	327

Det dråp, hvarföre en fånge å Carlstens fästning, enligt hvad förestående tabell *Litt. A.* utvisar, år 1848 undergått straff, är detsamma, som omnämnes uti berättelsen för år 1847 såsom varande då begånget, ehuru bestraffningen därför icke egt rum förr än påföljande året.

Den 3 Juni 1848 bröt elden lös å Malmö straff-fängelse uti kyrkan, hvilken under då pågående reparation inom fängelset användes till spinnsal för 170 linspinnare, men genom befälets skyndsamma ankomst till stället samt en del fångars rådhighet och ansträngning lyckades det dock att förhindra eldens kringspri-dande i det så lätt antända och derstädes i myckenhet under arbete varande linet. — Ehuru skälig anledning förekommit, att lifstidsfången Per Nilsson med vilja antändt nämnde eld, har någon bevisning derom dock icke varit att tillgå; — men som Per Nilsson sjelf uppgifvit, det han genom ovarsam handtering af en bundt friktionsstickor, som han olofligen i fängelset inpraktiserat, varit vållande till eldens utbrytande, har Styrelsen låtit bemälda Per Nilsson, hvilken förut gjort sig känd för ett särdeles opålitligt förhållande och genom sitt ofvannämnde förfarande visat sig vara för ordningen och säkerheten inom fängelset i högsta måtto vådlig, förflyttas till Landskrona fästning, för att der tills vidare i cell förvaras med skyldighet för vederbörande att ett år efter hans ankomst dit, om Nilssons uppförande till Styrelsen inkomma med rapport.

Under loppet af år 1848 hafva fyra fångar, nemligen 2 å Malmö, 1 å Christianstads och 1 å Carlskrona fästnings-fängelser med lifsfarliga vapen sårat kamrater, hvilka dock deraf icke lidit till lif eller helsa. — Ehuru Styrelsen visserligen meddelat föreskrifter om noggranna visitationers anställande till förekommande deraf att lifsfarliga vapen eller verktyg må af fångarne obehörigen innehafvas, kunna så beskaffade våldsamma företag dock icke ensamt derigenom förhindras inom gemensamhets-straff-fängelserne, der fångarne sysselsättas med sådane arbeten, till hvilkas utförande eggjern eller andra lifsfarliga verktyg erfordras. Men då det för ordningen och säkerheten inom fängelserne är nödigt att så beskaffade vådliga fångar hållas ifrån de öfrige afskiljde, har Styrelsen låtit så väl de, hvilka för olofligt bruk af lifsfarligt vapen blifvit till straff-fängelse dömda, som ock de, hvilka med denna förseelse inom fångvårds-anstalterne blifvit beträdde under en

längre tid förvaras i cell, en åtgärd, som synes hafva på ett verksamt sätt bidragit till ordningens upprätthållande bland de öfrige. —

Något egentligt myteri bland fångarne har under loppet af ifrågavarande år icke egt rum, men vid 2:ne tillfällen hafva fångarne uti några af hvalfven å Carlstens fästning dels utöfvat våldsamhet och vägrat att arbeta, dels ock visat ohör-samhet samt fällt hotande uttryck, såsom bestraffning hvarföre fångarne i desse hvalf hållits der inneslutna utan sysselsättning, vid det ena tillfället 3:ne veckor, och vid det andra en månad, hvarförutan Styrelsen såsom ytterligare korrektif emot så beskaffade tilltag under den 10 April 1848 uti Bref till Fästningens kommandant föreskrifvit, att brödportionen för fånge, som till följd af eget för-vållande ej ansågs böra till arbete uttagas, skulle minskas till 1 skålp. om dagen, eller till hälften af hvad arbetande fånge å nämnde Fästning enligt då gällande Stat bestods.

Utom nu uppräknade förbrytelser samt af 2:ne fångar å Landskro-na fästning, och af 2:ne å straff-fängelset å Långholmen emot förmän utöf-vadt lindrigt våld, hafva de å ifrågavarande straff-fängelser af fångarne begångne förseelser, som blifvit extrajudicialiter afsträffade, på sätt tabellen *Litt. G.* utvisar, icke varit af svårare beskaffenhet; och då bland hela dem under årets lopp å dessa fängelser befintliga personal endast hvar 9:de ådragit sig bestraffning bör sådant visserligen icke betraktas annorlunda än såsom ett ganska gynnsamt resultat, ehuru härvid dock ej får förbises att, på sätt Styrelsen uti de föregående berättelserna anmärkt, ganska många blaud de af fångarne begångna förseelser emot sedlighet och stadgad ordning otvifvelaktigt blifvit obemärkte i anseende till inre bevaknin-gens och tillsynens otillräcklighet vid Fästningsfängelserne, som i allmänhet icke äro så inrättade, att de kunna anses uppfylla fördringarne hos väl organiserade straff-fängelser.

Den uti föregående berättelser anmärkta svårigheten att bereda passande sysselsättning åt fångarne å Ny-Elfsborgs, Christianstads och Landskrona fästnings-fängelser har å de 2:ne förstnämnde ställena fortfarit äfven under loppet af hela det ifrågavarande året; men sedan Eders Kongl. Majt under den 3 Dec. 1847

i Nåder beslutat att den så kallade gula kasernen å Landskrona fästning skulle upplåtas till disposition för fångvården och lokal såmedelst erhållits för arbetssalars inredning derstädes, har Styrelsen i öfverensstämmelse med Eders Kongl. Maj:ts Nådiga Bref af den 5 och 23 Maj 1848, under den 25:te derpå-följde September angående en Klädes-Fabriks drivande derstädes, med enskild person afslutat ett kontrakt, hvarigenom sysselsättning blifvit beredd åt 100 af de å nämnde fästning för Kronans arbeten icke behöfliga fångarne.

Som utrymmet å straff- och arbetsfängelset i Malmö icke medgifvit, att der emottaga samtelige till straff-arbete på bestämd tid dömde fästningsfångar, hafva så beskaffade fångar från norra och medlersta delarne af Riket, hvarifrån afståndet till Malmö är längre än till Stockholm, med stöd af Kongl. Brevet den 17 Febr. 1847 jemväl under loppet af år 1848 intagits å straff- och arbetsfängelset på Långholmen, der de, afskiljde från dem, som endast för försvarslöshet varit dömda till allmänt arbete nästan uteslutande blifvit sysselsatte med stenhuggnings-arbeten samt med grundläggning för den ringmur, som kring fångset uppföres; och hafva dessa fångar varit ålagda att iakttaga sträng tystnad. Ej särdeles många öfver-trädelser hafva egt rum af detta påbud, öfver efterlefnaden hvaraf noggrann tillsyn hållits. Bland 416 så beskaffade fångar hafva nemligen under årets lopp endast 46, eller hvar 9:de, ådragit sig bestraffning. —

Bland 645 försvarslösa hafva endast 37, eller hvar 18:de, bland 19 lifstids-fångar endast 1, och bland 12 bekännelsefångar ingen under loppet af ifrågavarande år gjort sig till bestraffning förfallen, dock bör härvid anmärkas att en stor del af de försvarslöse personerna efter en kort tids vistande vid arbetsfängelset derifrån förflyttats till Krono-Arbets-Corpsen. —

Med stöd af Eders Kongl. Maj:ts Nådiga Bref af den 2 Febr. 1847 har Styrelsen nästlidet år låtit fem lifstidsfångar å Carlstens fästning för begångna förbrytelser förflyttas till Långholmen för att derstädes tills vidare i cell förvaras. Hela antalet af dem, som af sådan anledning blifvit från andra fångelser förflyttade till Långholmen och vid 1848 års slut der förvarades, utgjorde 10; hvarför utan vid nämnde tid derstädes höllas i cell inneslutne 3 lifstidsfångar, hvilka jemlikt Eders Kongl. Maj:ts särskilda Nådiga beslut under någon del af straff-tiden

borde förvaras i enrum och af sådan anledning på grund af Kongl. Brefvet den 3 Nov. 1846 blifvit å Långholmen intagne.

Slutligen torde i afseende å straff-fängelserne för mankön böra öfvermålas, att, sedan Styrelsen i und. anmält, att utrymme å Fästningsfängelserne saknades för emottagande af det allt mer och mer sig ökande antalet listidsfångar, hvar-igenom Styrelsen ock varit förhindrad att bringa till verkställighet Eders Kongl. Maj:ts redan den 8 Aug. 1842 meddelade Nådiga föreskrift om samtliga så be-skaffade fångars förflyttning från Straff-fängelset i Malmö, samt Eders Kongl. Maj:t genom Nådigt Bref den 11 Juli 1848 lemnar bifall till Styrelsens i anledning häraf gjorda und. hemställan om Warbergs f. d. fästnings användande till straff-fängelse, så har Styrelsen uti derpåföljde Augusti månad låtit 53 listidsfångar ifrån Malmö och 6 ifrån Landskrona fästning förflyttas till straff-fängelset i War-berg, samt uti Cirkulär den 1 September anvisat detta fängelse till förvarings-ställe för alla ankommande listidsfångar af mankön, så väl från Stockholms Stad, som från samtliga Länen med undantag af Gottlands, Calmar, Blekinge, Christi-anstads och Malmöhus Län; och hafva de sålunda till Warbergs straff-fängelse förflyttade listidsfångarne derstädes blifvit använda vid de byggnads- och inred-ningsarbeten, hvilkas verkställande Eders Kongl. Maj:t genom samma Nådiga Bref åt Styrelsen uppdragit att ombesörja i enlighet med afgifvet förslag.

Inom straff- och arbetsfängelserne för kvinnor i Stockholm, Norrköping och Göteborg har under loppet af år 1848, likasom förhållandet äfven varit det näst-föregående året, ingen förbrytelse blifvit begången, som behöft vid Domstol åtalas. — Å förstnämnde straff-fängelse har under loppet af det ifrågavarande året hvar-ken rymning eller försök dertill egtrum; och då bland de 106 å tabellen *Litt. C.* för detta fängelse upptagne extrajudiciella bestraffningar 71 bestått endast uti minskning i kost under 8 å 14 dagar såsom korrektif för mindre förseelser mot stadgad ordning, samt- antalet af öfrige bestraffningar, så väl derstädes, som ock å fängelserne i Norrköping och Göteborg varit ganska obetydligt i förhållande

till fängspersonalen, så torde här af det total-omdöme framkallas, att ordningen inom desse fängelser under loppet af år 1848 varit särdeles tillfredsställande. —

Ingen förändring af vikt har under det ifrågavarande året i afseende på straff-fångarne af qvinkön vidtagits.

Vid Krono-Arbets-Corpsen hafva 3 man, nemligen en tillhörande Soldat-klassen eller 1:sta Compagniet, samt två tillhörande den å Rindö förlagda Bataljon af Fästnings-klassen år 1848 blifvit dömda till döden för samma år utöfvadt våld emot förmän, hvilka dock icke deraf lidit någon skada till lif eller helsa. — Något myteri har icke inom Krono-Arbets-Corpsen egt rum; och då, med undantag af nyssnämnde trenne brott, de af Krono-Arbets-Corpsens manskap begångna förbrytelser till största delen icke varit af någon svårare beskaffenhet, torde det allmänna omdömet om disciplinen inom denna Corps för det ifrågavarande året icke böra utfalla missgynnande, särdeles som antalet af dem, hvilka för begångna förseelser gjort sig till straff förfallne, proportionsvis varit mindre än de föregående åren, ehuru de bestraffades antal vid Krono-Arbets-Corpsen äfven år 1848 deremot varit proportionsvis större än vid straff- och arbetsfängelserne, rörande orsakerne hvartill Styrelsen i sednaste und. berättelsen uttalade sina åsigter, dem Styrelsen nu endast anser sig böra i und. återopa.

Inga andra förändringar hafva år 1848 inom Krono-Arbets-Corpsen egt rum än att det å Kungsholmen förlagda 8:de Compagniet, jemlikt Eders Kongl. Maj:ts Nädiga Bref af den 25 Juli, under den 31 derpåföljde Augusti blifvit upplöst och dess manskap med det uti Carlskrona förlagda 5:te Compagniet införlifvadt, med rättighet för Fortifikations-Befälhafvaren å Kungsholmen att till förrättande af derstädes återstående arbeten ifrån sistnämnde Compagni hos Befälhafvande Amiralen i Carlskrona requirera ett detachement frivillige Krono-Arbetskarlar till en styrka af högst 60 man.

Sedan ytterligare tre nya Cell-Länsfängelser år 1848 blifvit till fångars emottagande upplåtna, nemligen det i Fahlun uti October samt de uti Wexiö och Mariestad uti December månad, så äro nu mera åtta sådana fängelser i bruk, af hvilka de i Stockholm, Linköping och Christianstad redan uti December månad 1847, samt de i Gefle och Carlstad i Juli månad 1847 för sådant ändamål öppnats.

Rörande verkningarne af dessa nya fängelser har Styrelsen begärt yttranden af Eders Kongl. Maj:ts vederbörande Befallningshafvande, hvilka yttranden underdånigst bifogas uti bilagorna N:ris 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, och 8.

Så väl af dessa yttranden, som af dem, fängelsernas själasörjare afgifvit, och hvilka uti nästa afdelning omförmålas värdes Eders Kongl. Maj:ts Nådigt inhämta, att cell-fängelset, såsom ransakningshäkte, på ett tillfredsställande sätt uppfyller sin bestämmelse. Att ensamhets-fängelset äfven är ganska fruktadt såsom straff, torde kunna slutas deraf att mer än en, som af Eders Kongl. Maj:ts Nåd tillåtits att, i stället för spöstraff, hållas viss tid innesluten i ensamhets-fängelse, vägrat att af sådan Nåd sig begagna, såsom exempel hvarpå Styrelsen anser sig böra anföra, att drängen Anders Petter Andersson frå Skrikerum, hvilken, dömd för sin faders våldförande m. m. att, utom annan påföljd, straffas med 40 par spö, men genom Eders Kongl. Maj:ts Nådiga Utslag af den 15 Sept. 1848 fått spöstraffet förvandladt till ett års cell-fängelse, förklarar sig icke vilja af denna Nåd sig begagna, och således hellre underkastat sig högsta kroppsstraff, än ett års ensamhets-fängelse. —

Mom. 2. Rörande helsovården inom Rikets fängelser och vid Krono-Arbets-Corpsen har Styrelsen för år 1848 likasom uti den sednaste und. berättelsen egde rum ansett sig böra i und. åberopa och här intaga den redogörelse derför, som den till Styrelsens biträde i afseende härå Nådigt förordnade Läkaren Doctor Lundberg med ledning af inkomna rapporter derom afgifvit, lydande sålunda:

Helsovården inom de under Styrelsen hörande fängelser, der någon egentlig sjuk- och helsovård af omständigheterna göres möjlig, d. v. s. inom Fästnings-fängelser, straff- och arbets-inrättningar samt Krono-Arbets-Corpsen och de sednare inrättade Läns-Cellfängelserna, har i allmänhet under året 1848 lemnat tillfredsställande resultat. Undantag härifrån finnas visserligen, men dessa äro få

och betingade dels af en allmänt rådande sjukdoms-constitution, dels af locala omständigheter, och för hvilkas undanrödjande i sednare fallet och mildrande i det förra, Styrelsen vidtagit de mått och steg, som för ändamålet befunnits de mest passande och hvarför jag längre ned får tillfälle närmare redogöra.

I afseende på frekvensen af de särskildta sjukdomarne och de fängelser, hvari dessa hufvudsakligen varit rådande, får jag för vinnande af en klarare öfersigt hänvisa till närlagde speciella Tabell öfver dessa förhållanden. *Litt. L.*

Häraf synes, att egentliga *Febrar* under året ingenstädes varit särdeles rådande eller förorsakat någon anmärkningsvärd mortalitet; Typhus eller den så kallade Fängelse- eller Rötfebern har endast vid ett enda Fängelse, Calmar Läns-häkte, i ringa antal varit observerad, och beroende dels på detta fängelses mindre sunda beskaffenhet, dels på dess öfverfyllnad; men för året hufvudsakligen derpå, att denna febersjukdom under de föregående åren varit inom häktet utbredd och ej så lätt låter utrota sig. Mortaliteten för febrarne i allmänhet nästan lägre än vid sjukinrättningar i allmänhet.

Frossfebrar hafva deremot på åtskilliga ställen uppnått ett öfvervägande antal. Häribland kunna företrädesvis nämnas 3:ne Fängelser, der denna sjukdom i förhållande till fångarnes antal talrikt förekommit, nemligen vid 9:de och 10:de Comp. af Arbetscorpsen vid Rindön, der Frosspatienternas antal uppgått till 563 eller mer än $\frac{5}{6}$ af hela det under året der befintliga manskap; Norrköping 324 och Malmö 284. De höga summorna bero visserligen derpå, att sjukdomen hos samma personer fortfarande recidiverat och ej att de uppgifna sjukdomsfallen träffat lika många personer; dock antydes härigenom en intensitet hos sjukdomen, hvilken vid Rindön möjligen kan förklaras af localens och arbetets beskaffenhet, dels ock genom årets rådande sjukdomsconstitution, hvilken gjort frossorna till den herrskande sjukdomsformen. Mortaliteten har såsom vanligt varit ytterst liten, och döden förorsakats genom complication med andra sjukdomar.

Bröstinflammationer hafva öfverhufvud förekommit i ringa antal, om undantag göres för Fästnings-fängelset vid Långholmen, der de uppgått till 112 eller mer än $\frac{3}{8}$ af sammanlagda antalet vid de öfriga på tabellen upptagna fängelserna. För

orsakerna till både de acuta och chroniska bröstsjukdomarnes talrikhet vid Långholmen har jag nedanför sökt redogöra. Mortaliteten temmeligen betydlig procent.

Diarrheer hafva såsom vanligt under sommarmånaderna förekommit, men ej i anmärkningsvärdt antal.

Vattsot utgör den sjukdom, som näst *Lungsot* och *chroniska Bröstsjukdomar* förorsakat den största absoluta dödligheten inom Rikets fängelser, och relativt till de sjukas antal den största, då nästan en tredjedel af upptagna sjuka allidit. Orsaken härtill är lätt förklarlig. *Vattsoten* utgör nemligen ett symptom dels af en obotlig och organisk sjukdom i njurarne, hvilken oftast angriper personer, som i mängd begagnat spritdrycker eller ofta utsatt sig för förkylningar, dels af andra sjukdomar med allmän svaghet, såsom *Lungsot* och *Chroniska bröstsjukdomar*, obotliga *Lefversjukdomar* och *Diarrheer*. En fånge angripen af *Vattsot* kan sålunda understundom förbättras, sällan fortfarande botas. Fästnings-fängelset på Långholmen har vid denna sjukdom liksom vid nyss föregående bidragit med något öfver halfva antalet, både af sjuka och döda.

Lungsot och Chroniska Bröstsjukdomar, hvarunder sammanförts de flesta af Lungornas chroniska lidanden, har såsom ofvan blifvit anmärkt lemnat de absolut flesta döda och de under rubriken tillfrisknade upptagna borde egentligen heta förbättrade.

Att dessa sjukdomar, så sällan botade under de mest gynnsamma förhållanden, ännu mindre blifva det i fängelser är naturligt. Om mortaliteten det ena året utfaller betydligt större eller mindre än ett annat, får orsaken vanligen sökas i en mer eller mindre gynnsam eller sträng väderlek under föregående vår och vinter, särdeles vid de fängelser, såsom vid Långholmen, der arbetet förrättas ute i fria luften. Sjelfva antalet uppgifna sjuka är för öfrigt icke särdeles stort; men ihågkommas måste, att en stor mängd bära sjukdomens frö inom sig och sällan blifva föremål för behandling, innan det nått en sådan utveckling, att sjukdomens stälfjande sedermera icke är möjligt.

Veneriska sjukdomen har förekommit i ringa antal, och nästan uteslutande

utgjorts af secundära former. Att den förekommit i största antal vid Långholmen förklaras lätt af en stor del fångars förflyttande hit från hufvudstaden.

Hudsjukdomarne hafva till större delen utgjorts af skabb; några få fall af saltfluss och andra mera sällan förekommande utslagssjukdomar.

Skörbjugg har i anmärkningsvärdt antal förekommit på Långholmen, Malmö och Carlsborgs fästningar, men utan särdeles intensitet, om förstnämnde ställe undantages, der den tydligen stått i sammanhang med den allmänna sjukligheten och beroende på samma orsaker. Denna sjukdom lemnar alltid en ytterst liten mortalitetsprocent i och för sig sjelf, men bidrager så verksamt till de angripna personernas försvagande och undergräfvandet af deras framtida helse, att den alltid i hög grad måste ådraga sig en förtjent uppmärksamhet.

Af *Sinnessjukdomar* hafva endast 18 fall förekommit, af hvilka 16 såsom tillfrisknade eller förbättrade afgått och en dött. Denne sednare utgjordes af en fånge på Carlskrona fästning, lidande af Hypochondri, men som under tiden angreps af Lunginflammation och afled af denna sednare sjukdom, ej till följe af sinnessjukdomen. En annan såsom död upptagen vid Krono-Arbets-Compagnierna på Rindön utgjordes af en fånge, som i arresten afhände sig lifvet och svårligen under någon annan rubrik kunnat upptagas. Af sinnessjukdomarne hafva föröfrigt 9 förekommit på straff- och arbets-fängelserna samt 7 på Läns-cellfängelserna. Af dessa sednare hafva de flesta varit af kort duration och föga eller intet beroende på fängelsets beskaffenhet. I Carlstad t. ex. utgjordes de sinnessjuka af en Maniacus, hvilkens sjukdom berodde på inre orsaker och snart botades. En annan var en äldre man, hvilken många år innan han intogs på fängelset varit nedslagen och grubblande och som der angreps af Melancholi. Här beforderades visserligen sjukdomsutbrottet genom ensamheten och vistan i cellen, men upphörde sedan han fått sällskap, utan att likväl sjukdomsanlaget för framtiden blef större eller mindre. Detta visade sig äfven deraf att då samma person ett halft år sednare, på samma år, ånyo till fängelset aukom för att genomgå 3:ne veckors fängelse, började han åter grubbla, visade nu symptom af vildhet och gjorde mordförsök mot sin hustru. Under en af dessa paroxysmer stötte han med sådan häftighet hufvudet emot en af hängmattans krokar, att en betydlig blödning för-

orsakades. Han blef sedermera med hvarje dag lugnare och bättre, och kunde efter 14 dagar försändas till hemorten återställd till samma tillstånd, som under många år varit hans vanliga. Den tredje för sinnessjuk upptagne utgjordes endast af en kvinna, hvilken några dagar lidit af en hysterisk melancholi af ingen betydighet. I Gelleborgs Cellfängelse förekommo 2:ne fall, det ena af Melancholi i följd af religions-grubbel, hvilken patient under vistandet på fängelset återställdes och fortfarande förblef frisk. Den andre hade länge lidit af en svår sjukdom i underlifvet, för hvilken han utan framgång blifvit opererad och som genom tillstötande sinnessjukdom, jemte osnygghet, blef omöjlig att på fängelset behandla, hvar dan han måste till Läns-Hospitalet försändas. Under året hade för öfrigt några fall af hysteri och nedslagenhet, samt ett af lindrigt *Delirium tremens* förekommit, utan att dessa kunnat till sinnessjukdomar hänföras, eller erfordrat någon Medicinsk åtgärd.

De båda fall, som i Christianstads Cellfängelse förekommit, hafva af Läkaren derstädes blifvit rubricerade under Hypochondri; båda utan särdeles betydighet. Huruvida vistandet i cell hos dessa personer bidragit till sjukdomens utveckling upplyses ej af insända rapporter, men synes deraf osannolik, att de fortfarande vistats, behandlats och tillfrisknat i sina celler, utan att på fängelsets sjukrum intagas. På Cellfängelserna i Stockholm, Fahlun, Linköping, Mariestad och Wexiö hafva under året inga fall af Sinnessjukdomar förekommit.

I afseende på lokalen der sjukdoms-frekvensen och mortaliteten, proportionsvis till fängelsets befolkning varit mest framstående måste i första rummet nämnas fästnings-fängelset på Långholmen. Som bekant är utgöres fångarne härstädes af ett mindre antal lifstidsfångar, hvaremot det större utgöres af straff-fångar på bestämd tid och af försvarslösa. Ibland dessa straff-fångar på bestämd tid visade sig under de första 4 månaderna af år 1848 en så betydlig sjuk- och dödlighet, att den i hög grad fästade K. Styrelsens uppmärksamhet, och att utom infor-drandet af alla möjliga upplysningar från lokalstyrelsen, K. St. äfven uppdrog sin biträdande Läkare att på stället söka utforska orsakerna till de befinliga miss-gynnande förhållanderna.

Häraf inhämtades att då under nämnde 4 månader medeltalet straff-fångar på bestämd tid uppgått till 170, hade af dessa 32 aflidit, eller $18\frac{3}{4}\frac{0}{0}$; men af de försvarslöse, som i medeltal utgjort 400, endast 18 dött, eller $4\frac{1}{2}\frac{0}{0}$. Vidare att af dessa döda något mer än $\frac{3}{4}$ hade aflidit i kroniska sjukdomar, af Lungsot eller Vattsot och endast $\frac{1}{4}$ af hetsiga [acuta] sjukdomar.

Såsom orsaker här till ansågos somliga lokala, andra allmänna. Bland de förra.

- a), Vissa logementers kalla och osunda beskaffenhet,
- b) Sjukhusets öfverfyllnad samt bristande utrymme och vädervexling,
- c) Arbetslokalens låga resning och mindre lämpliga inredning, hvarigenom stendamm, som framkallades genom fångarnes dagliga arbete, blef för deras lungor mer än nödvändigt besvärande;
- d) Otillräcklig beklädnad under den kallaste årstiden, då arbetet under hela dagen förrättas uti ett öppet skjul, utan att fångarne hafva tillfälle att under det samma röra mer än öfra delen af kroppen;
- e) Otillräcklig utspisning, särdeles då den så kallade latkosten oftare tillämpades såsom bestraffning för lättja och mindre förseelser
- f) samt slutligen bristande allmän rörelse i fria luften.

Såsom de allmänna och hufvudsakligaste orsakerna ansågos emedlertid de, som berodde på fångarnes hela föregående lif, hvilket många af dem till en stor del tillbragt dels under ett utsväfvande och brottsligt lefnadssätt, dels i fängelser, för dessas menliga inflytelse utsatte, oftast utan arbete, då öfverflyttandet till ett straff-fängelset, med ansträngande arbete ute i fria luften, naturligen måste djupt ingripa på deras förderfvade organismer.

För undanrödjandet af de lokala orsakerna vidtog Styrelsen de mått och steg, som voro möjliga och befunnos lämpligast, utan störande af fängelsets organisation.

Logementernas ventilation förbättrades.

Sjukhuset utvidgades genom inredande af ett särskildt logement till sjukrum för straff-fångarne.

Arbetskshjulet höjdes och möjlighet för dammens aflägsnande bereddtes genom golfvets stenläggning.

Beklädnaden ökades under den kallare årstiden med högt uppgående damaskor och maggördlar.

Latkost, som straff tillämpades mindre ofta och

En half timmas daglig promenad i friska luften anbefalldes.

Härigenom tycktes också under årets fortgång sjukligheten och de dödas antal aftaga, så att den bland Straff-fångarne på bestämd tid under året icke uppgått till mera än till 75 eller tillsammans på hela fängelset till 115.

Såsom af tabellen synes hafva de sjukdomar, hvilka företrädesvis på Långholmen vållat dödligheten under året utgjorts af:

Bröstinflammationer till mindre del samt *Vattisot, Lungsot och Chroniska Bröstsjukdomar* till hufvudsakligaste delen.

Vid *Malmö* fästningsfängelser, har sjukligheten under året äfvenledes varit temligen betydlig, ehuru med ringa mortalitet. Sjukdomarne hafva här till flertalet utgjorts af Frossor och Diarrheer och dödligheten berott på acuta och chroniska bröstsjukdomar.

Vid straff- och Arbetsfängelserna för qvinnor har helsotillståndet i allmänhet varit godt och mortaliteten ringa; endast i Norrköping har sjukligheten varit något större och berott på de i orten allmänt gängse och lätt recidiverande Frossorna.

Bland Krono-Arbets-Corpsen har helsotillståndet öfver hufvud icke varit gynnsamt, emedan en öfvervägande sjuklighet egt rum både vid 1:sta samt 9:de och 10:de Comp., samt Skjörbjugg, Rödsot och Diarrheer, åtminstone under sommaren, ökade sjukligheten vid Carlsborg.

På den allmänna tabellen saknas tyvärr speciell redogörelse för 1:sta Comp:s helsotillstånd, hvilket dels berott derpå, att ordentlig Läkarevård under första delen af året saknades, dels att tjenstgörande Läkaren under tiden aflidit, utan att aflemna någon redogörelse, och sedermera, att Läkarevården flera gånger under året ombyttes. Styrelsen har sålunda endast erhållit spridda och generella rapporter om Arbetskommenderingarnes helsotillstånd och förslag till dess förbättring,

men ej summorna för dag och månad. Redogörelsen för året måste sålunda hemtas från de källor, som äro att tillgå, utan att på siffran kunna konstateras.

Häraf upplyses emedlertid att sjukligheten, som under sommaren 1847 i medeltal uppgått till omkring 9—40, under våren och början af sommaren 1848 uppgått till 55—70, med en ganska betydlig mortalitets-procent. Medeltalet Krono-Arbetskarlar har nemligen under året uppgått till 173 hvaraf 51 aflidit. Sjukdomarne utgjordes hufvudsakligen af Frossor, chroniska Bröstsjukdomar och Skörbjugg, hvartill Nervfebrar, Rheumatism, Dysenterier och Lunginflammationer sedermera sällade sig. De sjukas antal uppgingo understundom till 40 procent af hela Companiets personal.

Vid mönstringen i Juli månad redogjorde t. f. Läkaren för orsakerna till detta bedröfliga förhållande.

Dessa ansågos hufvudsakligen vara följande:

1:o Krono-Arbetskarlarnes dåliga helsotillstånd vid ankomsten till stationen.
2:o Kasernens dåliga beskaffenhet, såsom fuktig, osund, alltför trång och i följd deraf äfven osnygg.

3:o Nattarbetena.

4:o Bristande Sjukhus, emedan det befintliga endast kunde rymma 15 personer och ej i någon mån kunde anses motsvara sitt ändamål. I sammanhang dermed anmärktes bristande sjukattiralj, sängkläder, täcken, lakan o. s. v.

5:o Bristande läkarevård, emedan enligt förut uppgjortt ackord en aflägsen boende läkare endast en gång i veckan besökte de sjuka, hvilket under en större sjuklighet svårligen kan kallas läkarevård. För att undanröja de billigt öfverklagade svårigheterna vid sjukvården hade Directionen för Strömsholms Canal, som sjukvårdens besörjande och kasernens underhåll åligga redan förut låtit inreda och iordningställa ett efter behofvet afpassadt sjukhus, hvilket äfven sedermera försågs med nödortftig utredning. Kasernen underkastades nödig reparation och blef sedermera såväl sundare, som genom arbetsstyrkans minskning för behofvet tillräcklig. Att Läkarevården förut varit otillräcklig hade Directionen äfvenledes redan funnit, hvarföre den anmärkande Läkaren redan var för arbetscommenderingen på ständig fot och uteslutande anställd.

Genom dessa arrangementer och årstidens förändring vunnos också ganska tillfredsställande resultat, emedan då K. St. i December ånyo infortrade Läka-rens redogörelse för helsotillståndet, hade sjuknummern i November endast utgjort 20, hvilket i December nedgått ända till 8 eller endast 5 % af styrkan. Detta gynnsamma förhållande kunde dock endast betraktas såsom öfvergående, ehuru äfven såsom sådant glädjande. Det nya sjukhuset har enligt uppgift ett godt läge och luftiga rum, ehuru de ej lemna utrymme för mer än 22 sjuka.

För Krono-Arbets-Companierna vid Rindön visar sjukrapporterna vid första påseendet ett ganska oroande resultat, då vid ett medeltal fångar af 394 antalet sjuka uppgått till 1,638. Detta ofördelaktiga förhållande är ett factum och kan icke förnekas, dock mildras det betydligt vid närmare påseende, då mortaliteten endast uppgått till 38. De talrikaste sjukdomarne hafva för öfrigt utgjorts af Febrar, lindriga Bröstaffectioner (Catarrher), Diarrheer och framför allt Frossor, hvilka här uppgått ända till 563 och visat en alldeles ovanlig fallenhet att recidivera. Orsakerna till denna sjukdoms-frequens och envishet torde dels böra sökas i den herrskande sjukdoms-constitutionen under året, dels uti lokala förhållanden och bland dessa den fuktiga atmospher hvaruti arbetena under större delen af året företogos; Kasernernas för året bristande utrymme, Sjukhusets otillräcklighet och mindre fullständiga utredning; hvilka sednare omständigheter det likväl varit K. Styrelsens omsorg att för framtiden förbättra. Bristen på godt dricksvatten har dessutom vid Rindön varit en öfverklagad och menligt inverkan- de olägenhet, som dock numera blifvit afhjelpat genom en vattenledning från en af Fortifications-Corpsen disponerad vattencistern.

Om Cellfängelserna, och deras inflytande i allmänhet på sjukvården och på fångarnes fysiska tillstånd vore mycket att säga, men ännu felas tyvärr tillräcklig erfarenhet för att med bestämda tal och siffror ådagalägga deras verkliga inflytelse. För år 1848 eger detta så mycket mera rum, som flera af de upptagna Cellfängelserna under större delen af året varit gemensamhets-fängelser och först under sednare månader blifvit efter cellsystemet ordnade. Ett annat år, då erfarenheterna blifvit talrikare och mera ordnade kan en redogörelse för dessa förhållanden deri möjligen blifva af intresse. Nu endast några ord i allmänhet:

Cellsystemet inverkar fördelaktigt på fångarnes physiska tillstånd och på sjukvården, hufvudsakligen i följande afseenden:

1:o Att den derstädes, strängare än på andra ställen, iakttagna snyggheten befordrar kroppens helsa, och att det derstädes vid inträdet erhållna badet stundom förekommer eller afbryter en sjukdom, som, ofta angriper en fånge efter en längre eller kortare resa i svår väderlek och med otillräcklig beklädnad.

2:o Att af samma orsak alla slags hudsjukdomar lättare botas och försvinna samt sällan uppkomma om de icke förut förefinnas. *)

3:o Genom isoleringen hindras bättre än genom alla andra medel utbredningen af de Febrar, som förr så talrikt förekommit i gemensambets-fängelser, att de till och med fått namnet Fängelsefebrar, hvilket äfven under året 1847 visade sig ega rum i Linköpings läns Cellfängelse, der den snart qväfdes, då den i Calmar gemensambets-fängelse länge fortfor att rasa.

4:o Genom samma isolering förvissas man att hvarje fånge erhåller den för honom bestämda utspisning, då det är väl känt att län, handel och spel om maten förekomma vid de flesta gemensambets-fängelser, och ofta ganska menligt inverka på de förlorandes helsa, på samma sätt som ofvan blifvit uppgifvet om latkost.

5:o Genom vistandet i cell försättes fången i en sinnesstämning, som på inträffande sjukdomsfall ofta fördelaktigt inverkar, ehuru någon gång motsatsen visserligen kan ega rum. Framför allt framträder hans personlighet så, att det för Läkaren blir en möjlighet att behandla och tilltala honom såsom en lidande medmenniska, tillgänglig för deltagande och tröst, hvilket sällan låter sig göra i gemensambets-fängelser, särdeles då de sjuka vårdas ihop med de friska, då öfverdrifven klagan, falska uppgifter eller hån oftast möta den inträdande Läkaren och hindra hvarje tydlig uppfattning af sjukdomens beskaffenhet. Såsom en anmärkning måste dock bifogas, att cellsystemet ingalunda minskar sjukdoms-numerären, snarare tvärtom, emedan Läkaren här liksom uppsöker de lidande och dessa

*) Härifrån får dock undantag göras för en viss retning i huden och utslag, som här liksom på andra fängelser ofta uppkommer under fängelse vid vatten och bröd.

omtala hvarje krämpa, för att med Läkaren få tillfälle fördrifva en stund. Sjukdomarnes gravitet är det, som isynnerhet deraf minskas, och detta till den grad att dödsfallen på dessa fängelser hittills varit ytterst sällsynta och mest tillfälliga.

Nekas kan visserligen icke, att vistandet i Cellfängelser stundom nedstämande och deprimerande inverkar på nyss ankomna fångar, särdeles på de mest obildade, men detta har en snar öfvergång och minskas lätt genom några samtal med Religionsläroaren, Läkaren eller Fängelse-directören och allvarsammare tankar på behovet af ånger och förbättring träda snart i den slöa nedslagenhetens ställe. Med ett ord, efter den 3-åriga erfarenhet jag vid Stockholms Cellfängelse hunnit samla, anser jag Cellsystemet för Ransakningsfångar, såsom det mest välgörande både för deras fysiska och psykiska lif.

Cholera-epidemiens framryckande mot vårt lands gränser, har för St., liksom för andra myndigheter, som haft människors omvårdnad och sjukvård till mål för sin verksamhet, blifvit ett föremål för uppmärksamhet. Styrelsen har därför varit betänkt, att, utan för mycken kostnad och småningom, bereda lokaler för upptagande af sjuka, om en epidemie skulle inom något eller några fängelser utbryta, samt att med 10 procent öka sjukhuspersedlarnes antal, dock så, att ingen ökad kostnad derigenom orsakades, då denna utredning ingår bland de vanliga slitningspersedlarne och tills behof deraf göres kvarblifver uti Styrelsens förråder, samt de till sjukrum ämnade lokaler nu endast utses, men under tiden till sina vanliga ändamål fortfarande begagnas.

III. AFDELNINGEN.

Religionsvården inom Läns- och Krons-häktena, Krons-Arbets-Corpsen, samt Fästnings-, Straff- och Arbets-Fängelserne.

På det att de hufvudsakligaste Religionsvården rörande förhållanden må kunna med lätthet öfverskådas meddelar Styrelsen efter de från fångvårds-anstalterne inkomna uppgifter fyra särskilde i tabellarisk form upprättade summariska redogörelser för kunskapen i Kristendom och läsning, Kristendoms-förhör, Nattvardsgång, samt offentliga Gudstjenstens förrättande m. m.

a) Vid Rikets samtliga Läns- och Krono-häkten.

	Kunskap i Christendom m. m.						Huru ofta Christendomsförhör hållits.	
	Huru många varit				Huru många		Offentliga.	Religions-samtal med ensam fänge eller med några få i sänder.
	God.	För-svarlig.	Ringa.	Ingen.	Varit i läsning okun-nige.	Lärt läsa i Fängel-set.		
Stockholms Stadshäkten	20	132	12	—	—	—	10	260
Blekinge Länshäkte	49	234	150	12	12	23	18	108
Calmar dito	35	329	204	133	33	—	—	dagligen.
Christianstads dito	49	220	248	2	7	6	—	{ dagl. med en fänge i sänder.
Kronohäktet i Engelholm	21	59	18	1	1	1	6	{ hvarje vecka.
Elfsborgs Länshäkte	10	110	98	14	14	6	28	297
Kronohäktet i Alingsås	33	131	124	1	—	—	15	62
Gefleborgs Länshäkte	8	31	202	8	6	1	—	{ nästan dagligen.
Gottlands dito	3	12	24	3	3	—	10	93
Götheborgs dito	17	113	69	—	—	—	11	74
Hallands dito	3	13	44	2	2	—	40	31
Kronohäktet i Warberg	4	60	39	15	3	1	28	87
Jemtlands Länshäkte	5	32	37	1	1	—	—	75
Jönköpings dito	21	191	67	—	8	—	30	18
St. Kopparbergs dito	2	121	94	8	8	—	—	dagligen.
Kronobergs dito	20	133	82	10	10	9	8	{ nästan dagligen.
Malmöhus dito	—	—	—	—	—	—	—	—
Kronohäktet i Landskrona	8	41	60	—	—	—	15	176
Nerikes Länshäkte	8	41	63	4	4	—	40	103
Kronohäktet i Nora	4	26	12	2	—	—	6	97
Norrbottnens Länshäkte	2	40	17	1	1	—	3	23
Stockholms dito	1	168	153	4	4	—	—	324
Skaraborgs dito	—	63	135	—	—	—	—	{ merendels hvar söc- ken dag.
Södermanlands dito	102	214	35	—	—	—	2	152
Upsala dito	48	146	25	—	—	10	6	{ 3 å 4 gr. i veckan.
Westerbottens dito	—	20	43	1	1	—	2	33
Wernernorrlands dito	16	85	18	1	1	—	4	74
Kronohäktet i Sundsvall	18	36	33	—	—	—	—	{ hvarje vecka.
Westmanlands Länshäkte	21	86	267	4	4	—	14	153
Wernernlands dito	60	112	43	8	9	8	80	88
Östergötlands dito	17	210	368	—	—	—	—	{ hvaran- nan dag.

Nattvardsgång.			Offentlig Gudstjenst.	Jordfast- ning.	Beredde till döden.		Anmärkningar.
Huru många gångar blifvit hållen.	Huru många blifvit af nattvarden delaktige.	Huru många blifvit der- af för första gången delaktige.	Huru många gångar blifvit hållen.	Huru många gångar blifvit förrättad.	Benä- dade.	Afrät- tade.	
1	1	—	uti 2 eller 1 af häktena hvar helgdag	67	1	—	{ Uppgifterna om christendoms- skaps- pen gäller endast Smedjegårds- häktet.
3	3	—	75	5	—	—	
—	—	—	24	10	—	—	
—	—	3	{ hvarje helg- dag.	2	—	—	
—	—	—	{ hvarannan helgdag.	—	—	—	
3	4	—	{ alla helgda- gar utom 3	2	2	—	
1	1	—	54	—	—	—	
5	6	1	{ hvarje helg- dag	1	5	—	
5	6	—	26	1	5	—	
—	—	—	28	4	—	—	
—	—	—	20	1	—	—	{ Utgör gemensam församling med straff- och arbetsfängelset.
1	1	1	34	—	1	1	
—	—	—	{ hvar 3:e å 4:e helgdag	—	—	—	
1	1	—	24	1	—	—	
—	—	—	18	—	—	—	
—	—	—	{ hvarje helg- dag	5	6	—	
—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	57	1	—	—	
2	2	—	16	2	—	—	
1	1	—	—	—	1	—	
—	—	—	11	1	—	—	{ Lokalt saknas för hållande af offent- lig gudstjenst.
—	—	—	{ hvarje helg- dag	1	—	—	
1	1	—	{ hvarannan Söndag	2	3	—	
—	—	—	{ 2 å 3 g: r i hvar månad	5	5	—	
—	—	—	{ hvar 3:dje Söndag	—	—	—	
1	1	—	12	—	—	—	
—	—	—	39	—	—	—	
—	—	—	{ hvarannan Söndag	—	—	—	
1	1	—	8	1	4	—	
—	—	—	50	2	2	—	
—	—	—	{ hvarje helg- dag	—	6	—	{ Under den kalla årstiden då offent- lig gudstjenst ej kunnat förrättas har i stället hållits enskilda reli- giösa samtal med fångarne hvarje Söndag.

	Kunskap i Christendom.						Huru ofta Christendomsförhör hållits.	
	Huru många varit				Huru många		Offentliga.	Religiösa samtal med ensam fånge eller med några få i sender.
	God.	För-svarlig.	Ringa.	Ingen.	Varit i läsning okun-nige.	lärt läsa vid fång-vårds-anstal-ten.		
b) Vid Krono-Arbets-Corpsen								
1:sta Krono-Arbets-Companiet	41	188	53	—	—	—	5	12
2:dra 3:dje och 4:de dito	15	591	156	23	23	23	{ Alla Söndagar och dessutom 42 gr med Nattvardsungdomen.	
5:te dito	30	172	121	14	14	12	26	58
8:de dito	9	25	42	9	9	9	5	{ De flesta Söndags-efterm.
9:de och 10:de dito	160	192	152	25	8	—	80	164
Summa	255	1,168	504	71	54	44	—	—
c) Vid Fästnings- samt Straff- och Arbets-fängelserne för Mankön.								
Carlskrona fästning	21	90	59	—	—	—	26	52
Carlstens dito	39	128	87	17	—	—	53	86
Christianstads dito	13	89	83	—	—	10	15	27
Ny Elfsborgs dito	13	49	65	—	1	1	20	22
Landskrona dito	38	141	58	—	—	2	44	192
Warbergs dito	2	23	48	11	2	—	7	17
Allm. Straff- och Arb.-Fång i Malmö	400	587	430	12	13	25	51	296
Allm. Straff- o. Arb.-Fång å Långholmen	36	123	110	5	6	14	{ hvar 3:e vecka.	{ nästan dagligen.
Summa	632	1,252	918	45	22	52	—	—
d) Vid Straff och Arbetsfängelserne för Qvinkön.								
i Stockholm	76	225	58	5	5	5	5	118
i Norrköping	26	145	49	5	31	31	71	73
i Göteborg	15	25	42	50	8	19	19	76
Summa	117	395	149	40	24	55	95	267

Nattvardsgång.			Offentlig Gudstjenst.	Jord- fästning.	Beredde till döden.		Anmärkningar.
Huru många gångar blifvit hållen.	Huru många blifvit af nattvarden delaktige.	Huru många blifvit deraf för första gången delaktige.	Huru många gångar blifvit hållen.	Huru många gångar blifvit förrättad.	Benådade.	Afrättade.	
4	110	—	16	20	—	—	
11	1,250	25	{ Alla Sön- och Helge- dagar. 63	25	1	—	
3	285	12	63	1	—	—	
1	37	—	25	3	—	—	
5	182	7	64	31	—	—	
22	1,864	42	—	80	1	—	Angör gemensam församling med Länsfängelset.
4	169	—	63	2	—	—	
5	276	—	45	7	—	—	
4	152	—	{ hvarje Sön- o. Helgedag. 28	3	—	—	
4	152	—	28	3	—	—	
2	185	—	37	4	1	—	
1	29	—	17	—	—	—	
15	590	11	{ hvarje helg- dag samt 7 gr under Fastlagen. 52	52	12	—	
2	361	4	hvar helgdag. 115	115	—	—	
37	1,914	15	—	171	15	—	
9	255	—	{ hvarje helgedag. 63	6	—	—	
5	300	5	63	11	—	—	
5	74	8	49	7	—	—	
19	627	15	—	24	—	—	

Uti förstberörde tabell uppgifves att offentlig Gudstjenst uti hufvudstadens häkten hållits hvarje sön- och helgedag; men som fångpredikanten måste dela sin embetsverksamhet emellan fem särskildte, på icke obetydligt afstånd från hvarandra belägna fängelser, så har offentlig Gudstjenst uti hvardera af dem icke kunnat hållas oftare, än hvar 3:dje sön- och helgedag.

Uti öfriga gemensamhetsfängelser, der Styrelsen af förekommen anledning medgifvit predikanten befrielse från skyldigheten att förrätta offentlig Gudstjenst oftare än hvar tredje sön- och helgedag, hålles i stället kristendomsförhör de helgedagar, då offentlig Gudstjenst ej eger rum.

Orsaken dertill att uppgifterna om hufvudstadens fångars kristendoms-kunskap, på sätt anmärkningen i tabellen utvisar, endast afse dem, som förvarats å Smedjegårdshäktet, är den, att predikanten icke kunnat medhinnas att föra kyrkoböcker jemväl vid hufvudstadens öfriga fyra fängelser, och till följd deraf icke varit i tillfälle att kunna lemna specifika uppgifter i berörde afseende från sistnämnde fängelser, men uti berättelsen har predikanten tillkännagifvit att bland alla under årets lopp examinerade fångar, ingen enda befunnits sakna kunskap i inläsning, eller varit uti salighetsläran alldeles okunnig. — Inom öfriga fångvårdsanstalter har, enligt hvad tabellerna utvisa, ett ganska betydligt antal antingen endast i ringa mån egt kunskap i kristendomen, eller ock deruti samt uti inläsning saknat all kunskap; — och har i afseende på de sistnämnde ej allenast skriftväxling egt rum i enlighet med Kongl. Cirkulärbrevet af den 30 Dec. 1835, då anledning dertill förefunnits, utan ock åtgärd vidtagits för att åt de okunnige inom fångvårdsanstalterne meddela den undervisning, som för deras intagande derstädes hade bordt vara dem hibringad.

På sätt förestående tabeller utvisa, hafva således 213 personer under loppet af år 1848 inom fängelserna och vid kronoarbets-corpsen erhållit undervisning uti inläsning, samt 75 efter erhållen kristendoms-undervisning derstädes för första gången blifvit af den heliga nattvarden delaktige.

Med högst få undantag hafva fångar och kronoarbetskarlar, enligt deras själsörjares vitsord, i allmänhet, så väl vid de offentliga gudstjensterne, som vid förhören ådagalagt ett anständigt förhållande i förening med uppmärksamhet.

De gamla gemensamhetsfängelsernas skadliga inverkan på fångarnes moralitet har blifvit ytterligare bekräftad genom de vitsord, som derom lemnats af de vid nämnde fångelser anställde predikanter, jemväl uti deras för år 1848 afgifna berättelser, likasom å andra sidan riktigheten af styrelsens förut uttalade åsigt om de välgörande verkningarne, som af ensamhetsfängelserna vore att förvänta, vunnit ytterligare bekräftelse genom de berättelser, som de dervid anställde själasörjare derom afgifvit; och då det efter styrelsens förmenande, under det den för hela samhället maktpåliggande fångelsereformen är under utförande, bör vara af ganska stor vikt att inhemta tillförlitlig kännedom om de erfarenhetsrön angående det nya systemets verkningar, som blifvit gjorda af fångarnes själasörjare, hvilka med dem dagligen äro i närmaste beröring, så har styrelsen ansett det hufvudsakligaste af hvad nämnde tjänstemän derom anført böra uti styrelsens underd. berättelse intagas.

Sålunda har i afseende härå uti fångpredikants-berättelserne för år 1848 blifvit yttradt, bland annat:

1:o af predikanten vid Länsfängelset i Stockholm:

»Då jag nu värdsammast till Kongl. Styrelsen inlemnar den summariska redogörelsen för religionsvården vid Stockholms Läns cellfångelse, får jag derjemte äran lemna den tillfredsställande underrättelsen, att de fleste bland cellernes olycklige innevånare under allvarlig ånger öfver begångna förbrytelser och fasta föresatser till förbättring alltid med nöje emottagit mina besök och med mycken uppmärksamhet sökt inhemta kristendomens heliga sanningar. Hvad som hos cellfången verkar denna lyckliga sinnesförändring må tillskrifvas enligt min öfvertygelse, den ändamålsenliga behandling han så i lekamligt som andeligt hänseende får erhålla. Ofta hafva yttranden blifvit fälda: »att om vi af Guds ord fått lära känna hvad vi nu lärt, skulle vi aldrig hafva ingått på brottets bana, och vilja vi derföre i alla våra lifsdagar tacka Gud för denna vår själs bedröfvelse.» Desse djupt bedröfvade och ångerfulle fångar hafva nu till samhället återgått, såsom jag hoppas, förbättrade, och äfven, under iakttagande af vaksamhet och bön, från återfall bevarade. Åtskilliga, och särdeles de, hvilka från gemensamhets-fängelserna erhållit en ytterligare näring för sina förderfvade hjertan, hafva mången gång visat kall-

sinnighet vid varningens ord och icke sällan, under pådiktande af föröfvade brott gifvit sin önskan tillkänna om förändring af bostad, ett tydligt bevis att denna fångvårdsanstalt förefallit dem afskräckande och särdeles missaglig. Dödsfångarne, hvilka å fängelset förvaras och afbida Kongl. Maj:ts nådiga utslag, befinnas allt mer och mer lugnade af det gudomliga ordets tröst. Tillfredsställande är ock att märka minskningen af fångantalet å detta häkte, hvilket vid sistlidet års slut nedgått till 28, man och qvinkön sammanräknade. Orsaken till detta lyckliga resultat ligger enligt mitt förmenande, oberäknadt vederbörandes afvaloade arresteringsifver, i fångvårdsanstaltens stora ändamålsenlighet.»

2:o. *Af predikanten vid Länsfängelset i Linköping:*

»Särdeles tillfredsställande är det att säga det fångantalet härstädes understigit förra årets med något öfver 100. Orsaken härtill får måhända sökas dels hos sjelfva fängelsesystemet, som numera ej torde locka till brott, dels ock i den latitud, som försvarsfriheten lemnar, — Söndagen har varit af fångarne efterlängtat. Lusten till läsande och hörande af det heliga ordet har hos dem varit stor; och mången har yttrat förundran deröfver att man ute i verlden kunnat så länge umbära bruket af Guds ord.»

3:o. *Af predikanten vid Länsfängelset i Christianstad:*

»Då jag sistlidet år hade äran afgifva min årsberättelse om religionsvården inom härvarande länsfängelse, ansåg jag mig hufvudsakligen böra inskränka mig till uttalandet af de glada förhoppningar jag hyste med afseende på cellsystemets välgörande inflytande på fångarnes moralitet. Härvarande cellfängelse hade nemligen vid tidpunkten för min berättelses afgifvande blott existerat något öfver ett år och den erfarenhet, jag således kunnat hinna förvärfva mig om fångarnes moraliska förbättring grundade sig till största delen på egna iakttagelser af deras under fängelsetiden ådagalagda förbättrade sinnesstämning. Om jag ock inom mig sjelf var fullt förvissad, att flera fångar lemnat fängelset i denna bättre sinnesstämning, och att denna gynnsamma förändring omöjligen kunnat åstadkommas i ett gemensamhetsfängelse, utan helt och hållet borde skrivas på cellsystemets räkning, var jag dock öfvertygad derom, att systemets motståndare icke af dylika subjektiva skäl skulle låta öfverbevisa sig om detsammas användbarhet och förträfflighet, utan be-

slöt jag derföre att afhålla mig från alla bestämdare omdömen till dess ännu ett års erfarenhet blifvit förvärfvad, och utgången då hunnit visa, huru de fångar, som från cellfängelset blifvit frigifne, i *allmänhet* gjort bruk af sin frihet. Jag säger i *allmänhet*, ty ingen är väl nog obillig att af ett ransaknings-cellfängelse fordra, det hvarje fånge, som blott någon kortare tid der varit förvarad, vid utgången derur skulle med fångdragten helt och hållet aflägga den gamla människan. Det behöfs icke någon särdeles stor erfarenhet af människohjertats och det ondas natur för att inse svårigheten att till kristendom och samhällsordning återföra brottslingar, som ofta från sin tidigaste barndom blifvit uppfostrade i förakt för gudomlig och mensklig lag och i hat mot bättre lottade likar. — Sedan länsfångarnes inflyttning i det nya cellfängelset, har länsfängelset upphört att vara en brottets vaxelundervisnings-skola, hvarigenom också den i ögonen fallande gynnsamma förändring inträffat att återfall i brottslighet numera sällan inträffar; då det deremot under länsfångarnes sammanvaro i den så kallade »Norrport» nära nog hörde till ordningen för dagen, att tillförene häktade personer, vanligtvis straxt efter sitt första frigifvande återfördes till länsfängelset förvunne till nya förbrytelser. Att äfven nu ett och annat återfall någon gång inträffar, kan jag visserligen icke bestrida, men jag vågar tryggt påstå, utan frukten att blifva vederlagd, att då detta under gemensamhetsfängelse-perioden hörde till *regeln*, det numera måste anses böra räknas till *undantagen*.

Under loppet af sistlidet år hafva fyra unga personer, trenne gossar och en flicka blifvit beredda och trenne admitterade till H. H. Nattvard. De sednare hafva blifvit på fångvårdssällskapets bekostnad försedda med kläder och utsatta i tjänster, hvari de uppfört sig ärligt och sitt husbondefolk till nöjes. Antalet af öfriga fångar, som i länsfängelset blifvit väckte till besinning af sin brottsliga vandel och sedermera återvändt till samhället samt ådagalagt ett förbättrade uppförande har varit ganska betydligt; hvarföre det också ligger utom ändamålet med denna berättelse, samt till och med utom möjlighetens gränser att redogöra för dem alla. Jag har endast exempelvis velat anföra de ofvannämnde nattvardsbarren, såsom de der varit föremål för min närmaste omvårdnad, för att derigenom

söka ådagalägga, att ransaknings-cellfängelserna, jemte det de, enligt hvad allmänt blifvit vitsordadt, uppfylla sin ursprungliga och egentliga bestämmelse, att förmå fången till en snar bekännelse, och dymedelst förkorta brottmålsprocesserna, äfven i egenskap af verkliga förbättringsanstalter skulle kunna tjena till att, åtminstone i någon mån, ersätta bristen af räddningshus. — — — — —

I hvad som för öfrigt rör cellsystemets inflytande på olika personer och lynnen, tager jag mig friheten åberopa det, som jag i detta hänseende i min förra årsberättelse haft äran anföra: dock med den i min tanka icke-orkriga förändring, att under årets lopp icke det ringaste tecken till mjeltsjuka eller förtviflan hos någon enda fånge försports, utan att derföre fängelset eller straffet i den fångnes ögon mistat något af den afskräckande egenskap, hvilken som en vigtig beståndsdel alltid måste ingå i straffbegreppet. Tvärtom har det varit högst sällsynt, att fånge i mål, som icke varit af underställningsnatur, anlitat öfverdomstolarne.»

4:o. *Åf predikanten vid Länsfängelset i Gefle:*

»För fångarnes moraliska tillstånd i allmänhet fortfar det här etablerade ensamhetssystemet att visa sig medföra högst fördelaktiga verkningar, så att all anledning är att förmoda, det en stor del lösgifna arrestanter verkligen härifrån utgått förbättrade, hvilket bland annat kan märkas deraf, att högst få för brott ånyo tilltalade återkomma. Det är nemligen icke för brott, utan för försvarslöshet, som största delen af de 12, hvilka två gånger under året här varit intagna, sednare gången återkommit.»

5:o. *Åf predikanten vid Länsfängelset i Carlstad.*

»Under sistförflutna år har ensamhetsfängelset visat sin ändamålsenlighet såsom ransakningshäkte dels genom sitt stora inflytande på fångarnes sedlighet, dels genom betydliga besparingar på underhållskostnaden. — Då fångarne uti gemensambetsfängelset funno trefnad och sökte på allt möjligt sätt genom vad vanligen ända till högsta domstolen förlänga sitt vistande derstädes och derigenom betungade med underhåll en längre tid, bekänna nu de flesta vid första ransakningen sitt brott, finna sig belåtna med sin dom och utstå sitt straff, samt med glädje motse den dag, då friheten åter vinnes. Jag är öfvertygad, att ganska få återfall skulle nu inträffa, om laga försvar, arbetsförtjenst och dermed följande utsigt till

anständig bergning lemnades de arma fångarne straxt efter utgången från fängelset. Hvad derjemte bör anmärkas är en alltför ifrig och kristna ovärdig häktningsslust äfven för de minsta förseelser, hvarigenom begär efter hämd vaknar hos den förfördelade och leder till nya, gröfre förbrytelser. — — — — —

I afseende på fångarnes moraliska förbättring får jag lemna den sanningsenliga och glädjande underrättelsen att en allmän längtan efter Guds ord försports, att fångarne dagligen sysselsätta sig med läsning uti Nya Testamentet och Psalmboken, samt andra religiösa böcker, hvarigenom ej blott färdighet uti innanläsning vunnits, utan ock i deras hjertan vaknat mången from tanke, mången ädel föresats, som med Guds andas bistånd verkar till lefvernets förbättring.»

6:o. *Af Predikanten vid Länsfängelset i Mariestad:*

»Fångarnes moraliska tillstånd i allmänhet erbjuder väl ingenstädes andra än sorgliga betraktelser, dock hafva desamma här i någon mån förmildrats genom cellsystemet, oakadt detsamma hittills och under det nya fängelsebyggnaden fortgått, blott ofullständigt kunnat tillämpas. Många af de ransakningsfångar, som inkommit, hafva dels genast, dels efter någon tid bekänt sina brott, samt visat ånger och botfärdighet. — — — — —

Det vill alltså synas, som skulle man våga hoppas en fortgående nedsättning i det här nog dryga antalet af fångar, som vanära menskligheten och belasta staten. Detta må då väsendtligen tillskrifvas den nya fängenvårdsanstalten och cellsystemet.»

7:o. *Af Predikanten vid Länsfängelset i Wexjö:*

»Den 1:sta sistlidne December transporterades fångarne från det gamla länshäktet till det nya cellfängelset. Då endast en månad är förfluten sedan flyttningen skedde, hafva naturligtvis inga bestämda resultat erhuutit utveckla sig, men af det förhållande, som hittills visat sig bland fångarne inom cellfängelset kan man draga de gladaste slutsatser och hoppas de lyckligaste följder. Under transporten till cellfängelset syntes flera af fångarna glada och modiga, ja öfvermodiga, men när de ikläddes fängdräkten och inneslötos i cellerna inträffade genast en märkbar förändring; och under aftonbönen hördes från cellerne en allmän bedröfvelse, som

yttrade sig genom djupa suckar och högljudda snyftningar. En qvinna fick ett epileptiskt anfall. Ensam i sin olycka känner menniskan lifligast behovet af ordets tröst. På det detta behof så mycket djupare måtte inses och erkännas, utdelades med flit inga böcker förr än följande dagen, då, vid de besök jag gjorde, alla enträget begärde att få någon bok. I början läste flera endast för att fördrifva en tid, som de funno alltför lång och sorglig; sedan hafva de i allmänhet under ordets läsande småningom fått allt mer och mer lust dertill, så att flertalet synes läsa af sanna längtan efter upplysning och tröst. Både för att blifva öfvertygad, det de verkligen sysselsätta sig med ordets betraktande, och för att kunna upplysa och leda dem har jag bedt dem lägga något märke i bibeln, der de ej kunnat fatta meningen, och med glädje har jag vid besöken funnit en mängd sådana och blifvit öfverhopad med frågor, hvarunder jag haft tillfälle upplysa det dunkla, och i sammanhang dermed utså månet frö, som jag hoppas genom Guds nåd skall uppspira och bära goda frukter.

I gemensamhetsfängelset sutto visserligen fångarne alltid uppmärksamme under gudstjensten, men efter dess slut var det ej ovanligt att i deras rum lå höra svordomar, sjungande, skrål och dans, som endast genom sträng disciplin kunde nedtystas. Då jag nu efter gudstjensten besöker dem, finner jag vanligen det tårfyllda ögat fästadt på bibel eller psalmbok. Förr var prestens besök långt ifrån välkommet, då det deremot nu afbidas med längtan och glädje. Den vanliga begäran då jag lemnar fången är denna: »kom snart till mig igen.» — I afseende på bekännelsen af begångna brott har visat sig en märkvärdig företeelse, som jag ej kan underlåta att omnämna: flera fångar hafva sedan de blifvit intagna i cellfängelset för mig enskildt bekant, icke allenast de brott, för hvilka de äro under ransakning, utan äfven sådana, för hvilka de icke äro tilltalade; men hafva det oaktadt icke ännu kunnat förmås att erkänna dem inför domstolen. Grunden till detta nekande torde böra sökas dels i gemensamhetsfängelsets lärdomar, öfverenskomelser och uppgjorda framtida planer, dels i den omständigheten, att flera för samma brott tilltalade transporteras på samma åkdon till ransakningsstället. Det finnes nemligen emellan de gamla brottslingarne ett starkt vänskapsband, ja, understundom så starkt, att den ena oskyldig påtagit sig dödssak för att få följa

den andra i döden, hvarpå härstädes nu finnes exempel, likasom att den ena fången under intet villkor kunnat förmås att bekänna sitt brott, om en annan fånge kunde skadas genom bekännelsen. Straff och lidande för begångna brott hafva de betraktat endast såsom en följd af medmenniskors hämd, mot hvilken de slutat off- och defensiv-förbund och trott sig hafva rätt att på hvad sätt som helst söka densamma undfly. När härtill lägges den i gemensamhetsfängelser af nidingar ofta framställda läran, att efter döden finnes hvarken belöning eller straff, är det naturligt, att första och sista tanken varit: neka! — Att ensamhetsprincipens resultat mycket motarbetas af fångarnes sammanpackning under transporter till och från ransakningsstället ligger i öppen dager. Blott ett exempel: en fånge, som dagen före ransakningen var fullt böjd för uppriktig bekännelse, blef, såsom han sjelf sedan erkände, under transporten till tinget öfvertalad att neka. De brottslingar, som icke förut varit häktade och således icke varit i gemensamhetsfängelse, erkänna vanligen sina brott efter några dagars vistande inom cellen och vidhålla sin bekännelse äfven inför domstolen, om ej något hinder mellankommer under transporten.

Ett bland flera märkvärdiga exempel på cellsystemets välgörande verkningar, som här redan visat sig får jag anföra: en qvinsperson, tilltalad för stöld, intogs på gamla häktet sistlidet år. Hon uppgaf att hon var från C. församling i Blekinge, der hennes fader var torpare, att hon tjenat och sist varit mantalsskrifven i Th. församling i nämnde län, att hon var ogift och icke förut tilltalad för brott. — Efter några dagars vistande i cell erkände hon under den förfärligaste förtviflan, att hennes förra uppgifter voro ogrundade, att hon hade ett annat namn än det hon uppgifvit, att hon är gift, varit 3 år på Norrköpings Spinnhus, blifvit dömd till döden för det hon mördat sin treårige son, genom Kongl. nåd blifvit förskont från dödsstraffet, men deremot dömd till 28 dygns vatten och bröd, uppenbar kyrkoplikt, 2 års cell och listidsfängelse. I början af sistlidet år hade hon rymt från C. — Utaf upplysningar, på begäran erhållne från Landshöfdingembetet i C., befanns denna hennes bekännelse öfverensstämmande med sanningen. — Hon är nu lugnare, men synes hafva allvarlig ånger och längtan efter synda-förlåtelse. — — — — —

De fångar, som kommit till besinning och börjat allvarligen tänka på sin själs väl, prisa sig lyckliga att, skiljda från gemensamhetsfängelsets buller och oro, få egna sig åt tanken på förflutna synder och hoppet om tillkommande nåd.»

8:o. *Af Predikanten vid Länsfängelset i Fahlun:*

»Att utaf blott 3:ne månaders erfarenhet om cellfängelsets inverkan på fångarne fälla något bestämdare omdöme torde vara förhastadt. Den stora och vissa fördelen är dock gifven att genom ensamhetsfängelse de yngre ej blifva af de äldre inlärd till förnekelse och nya brott. För de sednare, som genom mång-årig öfning uppnått en viss förhärdelse mot sanningen och icke hafva någon trefflig framtid att motse i det fria tillståndet, är cellfängelset en lugn tillflykt undan både föraktet och nöden; då deremot de yngre med större sällskapskärlek, lifligare blod och hoppfulla utsigt om kommande lyckligare dagar, finna ensamheten oödeligare, och således drifne till ofördröjd bekännelse af både brott och bättrings-pligt — men hjertats uppriktiga och sannt ångerfulla bekännelse till åstadkommande af tryggliga bättringsföresatser kan troligtvis aldrig genom något slags fängelse i sig sjelf vinnas.»

9:o. *Af Predikanten vid Fästnings- och Krono-fängelset i Landskrona:*

»Gemensam inspärning förderfvar, enligt mitt förmenande, fången icke blott för det närvarande, utan den befäster också för det tillkommande det genom den åstadkomna onda. Vida lyckligare resultater torde deremot vara att förvänta af det så kallade isoleringssystemet, enligt hvilket hvarje fånge, fullkomligt afsöndrad från andra fångar, endast har till umgänge sådane personer, hvilkas embets- eller frivilliga åliggande det är att verka på hans förbättring. Detta systems användbarhet och förträfflighet har också blifvit erkänt allestädes der celler äro inrättade; och äfven inom härvarande fästningsfängelse har man i viss mån kommit i erfarenhet af dess välgörande frukter. Det tyckes ock ligga temligen klart för den mera allvarsamt reflekterande, att den i brott och laster försänkta, under det han är inskränkt till ett lif för sig sjelf, bevarad för hvarje frestelse och för hvarje förderflig inverkan på sina känslor och på gången af sina tankar, kan och måste höra samvetets stämma. Måhända för första gången känner han sig skakad och erkänner hela storheten af sitt felsteg. På skakningen följer nedslagenhet och på

denna behof af upprättelse. Och någon annan röst erbjudes honom icke än den ofvanifrån, hvilken allena kan betaga ångren dess gadd och bitterhet. Är han sålunda förberedd att befria sig från en tryckande tyngd och intränger en vänlig stämma i hans cell för att tid efter annan låta honom förnimma fridens och hoppets ord, då skall en helsosam förvandling med honom föregå, till hvars varaktighet blott fordras ett längre användande af samma medel, som åstadkommit den. Inrättningen af cellfångelser är visserligen ännu alltför ny i vårt land, för att kunna uppge några rätt stora och viktiga resultater rörande verkningarne deraf i afseende på fångarnes förbättring. Men ensamhetssystemet har dock redan på denna korta tid visat sig hafva den bästa verkan till en religiös sinnesstämning hos fångar, och religionsläraren har uti sjelfva detta system erhållit ett kraftigt handtag för sina bemödanden att med det heliga ordet beveka brottslingens förhårdade hjerta.»

10:o. *Af Predikanten vid Fästningsfängelset i Christianstad:*

»Jag har haft tillfälle att se lifstidsdömda fångar, som under sitt vistande i cellfängelset visat mycken kärlek till Guds ord, i förening med en djup, och efter utseendet allvarlig syndakänsla, som ryst för tanken att komma att sitta tillsammans med »de bespottare». Efter någon tids vistande i gemensamhetsfängelset har dock kärleken till ordet så småningom förkolnat och syndakänslan och ångren hafva lemnat rum för syndasäkerhet och likgiltighet.»

IV. AFDELNINGEN.

Fångars och Krono-Arbetskarlars frigifning m. m.

Sedan Styrelsen uti en vid den sednaste und. berättelsen bifogad tabell lemnat en specifik redogörelse dels för antalet af de särskildte slags fångar och krono-arbetskarlar, som under loppet af åren 1845, 1846 och 1847 förvarats vid allmänna straff- och arbetsfängelserna, eller varit vid kronoarbets-corpsen anställda, dels ock för antalet af dem, som under hvardera af nämnde år derifrån afgått, vare sig på grund af beviljad nåd, erhållet laga försvar, besparad arbetsförtjenst, den bestämda arbetstidens slut, eller till följd af sjuklighet och bristande arbetsförmåga, så bifogar Styrelsen nu härjemte underdånigst uti tabellen *Litt. L* en lika beskaffad redogörelse för år 1848, hvarförutan här meddelas en på denna, tabell grundad summarisk uppgift ej allenast å förhållandet i nämnde afseende utan ock å proportionen emellan antalet af dem, hvilka under loppet af år 1848 ifrån samtelige allmänna straff- och arbetsfängelser samt från Kronoarbets-Corpsen afgått och dem, som nämnde år dit återkommit.

		1848.		
		Män.	Qvin- nor.	S.ma.
Qvarvarande vid årets början		3,790	748	4,538
Återkomne från ransakning och rymning m. m.		14	3	17
Nykomne {	Frivillige	166	—	166
	Dömde	1,269	192	1,461
Summa		5,239	943	6,182
<i>Afgångne:</i>				
På grund af Kongl. nåd		23	10	33
efter arbetstidens slut		928	223	1,151
efter besparad arbetsförtjenst till bestämdt belopp		67	—	67
efter erhållet laga försvar		42	23	65
för sjukdom och bristande arbetsförmåga		22	—	22
Summa		1,082	256	1,338
Af ofvannämnde nykomne dömda		1,269	192	1,461
hafva		608	63	671
förut för längre eller kortare tid tillbaka varit å någon af ifrågavarande fängvårdsanstalter intagne och utgör således de återfallnes antal omkring		86	24	30
procent af deras antal som under loppet af år 1848 från Straff- och Arbets-anstalterne afgått; hvaremot bland de nykomne något öfver hälften varit sådana, som för första gången till Straff- och Arbets-anstal- terne ankommit.				

Att de återkomnes antal varit så stort i förhållande till de afgångnes, der-
till torde uti ej ringa mån hafva bidragit de af Styrelsen i föregående berättelser

uppgifne orsaker, nemligen dels att många bland dem, som efter den bestämda arbetstidens slut ifrån straff-fängelserne afgått icke blifvit ställde på fri fot, utan qvarhållits i häkte med föreläggande att derifrån förskaffa sig laga försvar, och då detta, såsom fallet med dylikt föreläggande vanligen är, icke lyckats, blifvit såsom försvarslöse åter dömda till allmänt arbete, dels ock att många bland dem, som från Krono-Arbets-Corpsen frigifvits icke lyckats erhålla laga tjänst, eller annan utväg att sig ärligen försörja och derföre antingen åter beträdd brottets hana, eller ock såsom saknande laga försvar blifvit till allmänt arbete dömda.

Sedan Styrelsen, som jemlikt Eders Kongl. Maj:ts Nådiga Stadga angående försvarslöse och till allmänt arbete förfallne personer af den 26 Maj 1846, bestämt arbetstiden till 2 år, räknadt från den 1 derpåföljde Augusti, för en stor del af de försvarslöse personer, som då förvarades å allmänna arbetsfängelserna, underdånigst hemställt att desse personers frigifning måtte få taga sin början i April månad 1848 i stället för den 1 Augusti, så att ifrågåvarande försvarslöse personer, utan att varda frigifne förrän 2 år förflutit efter deras ankomst till arbetsfängelserne, likväl måtte kunna derifrån afgå under vår- och sommarmånaderna, då för dem voro lättast att på ärligt sätt förtjena sitt uppehälle, samt Eders Kongl. Maj:t genom Nådigt bref af den 16 Mars 1848 nämnde underdåniga hemställan bifallit, så har Styrelsen, som genom samma Nådiga Stadga fått sig ålagdt att tillse det nödiga försigtighet blefve iakttagen, genom lämplig melantid vid ifrågavarande personers frigifvande, i afseende derå förordnat, att bland dem skulle få afskedas i hvarje vecka högst fyra från hvardera af de 2:ne allmänna Arbetsfängelserne i hufvudstaden, 3 från det i Norrköping, 2 från det i Götheborg och en från det i Malmö, samt icke mer än en på samma dag ifrån någotdera af nämnde fängelser, äfvensom att 3 Mom. i 20 §. af meranämnde Nådiga Stadga i afseende på ordningen för deras frigifning, och Styrelsens i sednaste underdåniga Berättelsen omnämnde Cirkulär af den 1 Nov. 1847 i afseende på deras förpassning borde tjena till esterrättelse.

Då emedlertid, utom de å allmänna arbetsfängelserne förvarade 112 män och 189 qvinnor, för hvilka den dem för försvarslöshet ålagda arbetstiden tilländagick år 1848, icke mindre än 544 försvarslöse Krono-arbetskarlar vid fäst-

ningsklassen, samt 295 straff-fångar af mankön och 66 straff-fångar af qvinkön jemväl voro berättigade att, efter slutet af den för dem bestämda arbetstiden, samma år varda på fri fot ställda, så har Styrelsen öfver samtliga desse personer låtit upprätta särskildte alfabetiske förteckningar, innehållande, jemte personernes namn, uppgift på deras ålder, födelse- och sednaste vistelseorter, tiden för deras ankomst till och afgång från fångvårds-anstalten, samt hvarthän personerna då skolat förpassas och hvarmed de derefter sig försörja.

Af desse förteckningar hafva Öfver-Ståthållare-Embetet och Eders Kongl. Maj:ts samtliga Befallningshafvande fått sig tillsända hvardera ett exemplar på det vederbörande måtte i tid kunna bereda arbetsförtjenst åt sådana frigifne fångar och Krono-Arbetskarlar, som icke vid afgången från Fångvårds-anstalten hade att påräkna laga tjenst hos någon viss uppgifven husbonde; och har Styrelsen dessutom genom denna åtgärd satt Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i tillfälle att låta utöfva närmare tillsyn å de frigifnes förhållande under deras vandringar till de för hvardera af dem i förteckningarne uppgifne förpassningsorter.

Bland de försvarslöse personer, som år 1848 voro berättigade att frigifvas hafva 2:ne kvinnor vid allmänna Arbets-fängelset å Norrmalm enligt deras önskan fått såsom frivillige kvarstadna, för att derstädes fortfarande tjenstgöra, den ena såsom nattvakt å fånggården och den andra medelst ärenders uträttande i Staden för fängelsets räkning, hvarförutan en kvinna, som vid den bestämda tidens utgång för ålderdomssvagheter ej kunnat från fängelset förpassas, vid årets slut varit derstädes kvarliggande, och af sådan anledning blifvit bland de frivillige upptagen och beräknad. — En försvarslös mansperson, som frigifvits ifrån allmänna Arbets-fängelset å Långholmen, men icke emottagits i den församling dit han förpassats, har i utblottadt tillstånd hit återkommit och anhållit att varda å fängelset åter intagen; för att icke förgås af elände eller tvingas att föröfva brott; och har Styrelsen af sådan anledning sett sig föranlåten lemna bifall till hans anhållan att varda såsom frivillig intagen å arbetsfängelset intill dess tillförlitligen kunde utrönas hvilket Fattigvårds-samhälle han rätteligen tillhörde.

Då Styrelsen uti den sednaste underdåniga Berättelsen, hvad Krono-Arbets-Corpsen beträffar, lemnat specifik uppgift dels för hvardera året från och med

1843, då Corpsen organiserades, till och med 1847 öfver antalet af dem, som derifrån frigifvits eller blifvit afskedade, dels ock öfver antalet af dem bland de sålunda frigifne, hvilka under loppet af åren 1845, 1846 och 1847 antingen för lösdrifveri eller såsom straff-arbetsfångar till fängvårds-anstalterne återkommit, så anser Styrelsen sig nu böra härefter lemna lika beskaffad uppgift öfver förhållandet dels särskildt för år 1848, och dels summariskt för hela tiden alltifrån Corpsens organisation intill slutet af sistnämnde år.

	1 8 4 8.			Summa Summarum, från och med år 1843 till och med år 1848.		
	Döm- de.	Fri- villige.	Sum- ma.	Döm- de.	Fri- villige.	Sum- ma.
a) Soldatklassen.						
Frigifne af Nåd	—	—	—	1	—	1
— efter Capitulationstidens slut	45	29	74	428	70	498
Återsände såsom till arbete oduglige	—	—	—	1	—	1
Afskedade för sjukdom, enl. 35 § i Kongl. Reglem.	8	—	8	39	—	39
Afskedade med pension efter erhållen skada enl. 36 §	1	—	1	1	—	1
Summa	54	29	83	470	70	540
b) Fästnings-Klassen.						
Frigifne af Nåd	—	—	—	10	—	10
— efter arbetstidens slut	265	171	436	1,599	343	1,942
— efter besparad arbetsförtjenst till bestämdt be- lopp	33	—	33	489	1	490
— efter erhållet laga försvar	12	1	13	132	1	133
Återsände såsom till arbete oduglige	1	—	1	5	—	5
Afskedade för sjukdom, enl. 35 § i Kongl. Reglem.	8	4	12	30	5	35
— med pension efter erhållen skada enl. 36 §	—	—	—	13	1	14
Summa	339	176	515	2,346	351	2,697
S:a Summarum	393	205	598	2,816	421	3,237
Af de sålunda frigifne hafva såsom dömda för lösdrif- veri och bristande laga försvar till Krono-Arbets- Corpsen och Arbetsfängelserna återkommit	—	—	176	—	—	176
Samt för undergående af straff för begångna förbry- telser å Straff-fängelserna intagits	—	—	158	—	—	158
eller tillsammans	—	—	314	—	—	314

Då hela antalet af dem som alltifrån Krono-Arbets-Corpsens organisation intill 1848 års slut derifrån frigifvits, jemföres med hela antalet af dem, som under de sista fyra åren till Straff- och Arbets-anstalterne återkommit, så utgör de återkomnes antal i förhållande till de frigifne omkring $26\frac{1}{2}$ procent, hvaraf dock endast omkring $10\frac{1}{2}$ procent för begångne brott ankommit till straff-arbets-fängelserne, men återstoden fått sig ålagdt allmänt arbete för bristande laga försvar. Dessutom hafva ganska många f. d. Krono-arbetskarlar äfven under loppet af år 1848 för större eller mindre förbrytelser, eller för bristande laga försvar varit intagne uti, men åter frigifvits ifrån Läns- och Kronohäktena, hvarest likväl vid samma års slut 101 f. d. Krono-Arbetskarlar af nämnde anledningar ännu förvarades.

Att antalet af dem, som efter frigifning från Krono-Arbets-Corpsen åter dömas till allmänt arbete skall blifva ganska stort, så länge tillfälle till erhållande af nödig arbetsförtjenst i det fria tillståndet för dem saknas derpå har Styrelsen mer än en gång i underdånighet fäst at Eders Kongl. Maj:ts Nådiga uppmärksamhet. Af enahanda anledning har ock ett ej ringa antal under loppet af år 1848 till Fångvårdsanstalterne såsom dömda till allmänt arbete återkommit; men utan tvifvel skulle de sålunda återkomnes antal hafva varit vida större derest icke tillfälle för frigifne Krono-Arbetskarlar varit beredt att såsom frivillige ånyo vid Corpsen ingå. Till följd af denna rättighet hafva nemligen 199 män år 1848 dels efter den bestämda arbetstiden qvarstaduat, dels efter frigifning återkommit såsom frivillige, och uppgår total-summan af dem, som alltifrån Krono-Arbets-Corpsens organisation derstädes och å Långholmen varit anställda såsom frivillige till 737, hvaraf 255 funnos qvar vid slutet af år 1848.

Slutligen får Styrelsen i underdånighet tillkännagifva, att med de så kallade Bekännelsefångarne ingen annan förändring det ifrågavarande året egt rum, än att en sådan fånge tillkommit och att 2:ne deremot efter aflagd bekännelse blifvit från Allmänna Straff- och Arbetsfängelset å Långholmen, der de hållits förvarade, afsände till ransaknings undergående.

Likasom under de 11 nästföregående åren har icke heller under loppet af år 1848 någon qvinna varit i Straff-fängelse intagen för att förmås till bekännelse af brott.

V. AFDELNINGEN.

Om Fängelse-Byggnaderna.

a) *Nya Länsfängelse-byggnaderna i Mariestad* — har inredningen såväl af östra flygeln (gamla fängelset) som den nya öfvervåningen blifvit fullbordad, hvarförutan ett grundmuradt Reservhäkte enligt Eders Kongl. Maj:ts Nådiga bref af den 17 April 1847 är vordet uppfördt på gården invid sydvestra hörnet af slutningsmuren. Detta fängelse är således färdigt med undantag af de till provisionelt fängelse under byggnadstiden begagnade embetsrummen i Ekonomie-flygeln inredande för de ändamål hvar till de äro afsedde, hvilket icke kunnat ske, förrän fångarne blifvit derifrån förflyttade till de nya Cellerna, samt väggarnas utvändiga afrappning, som för att ej instänga fukt i murarna, måste austå till dess de blifvit fullkomligt uttorkade.

I Fahlun. Alla sedan förra året återstående inrednings-arbeten hafva blifvit fullbordade, så att fångarna den 1. Oktober kunnat från gamla länshäktet ditflyttas; men utvändiga afrappningen har dock af skäl som för Mariestads fängelse här ofvan anfördt är, icke kunnat företagas.

I Weexjö. Invändiga afrappningen i källare, celler, korridorer, vakt- och embetsrum, äfvensom alla inrednings-arbeten, jemte uthus och fånggårdar, hafva blifvit fullbordade, så att fångarne i slutet af November månad kunnat från gamla häktet ditflyttas, och på gården har ett grundmuradt reservhäkte blifvit uppfördt. Utvändiga afrappningen återstår äfven här.

I Wenersborg. Källarmurarna för de tillbyggde flyglarne på norra och vestra sidorna, hafva blifvit fullbordade, och ytterväggarna äfvensom de inre murarna uppförde för första och andra våningen, samt källare och celler hvälfde, hvarest murarne, då de i följd af bristande tegel-leverance ej kunde till fulla höjden uppföras, blifvit med provisionel täckning för vintern försedde.

I Carlskrona. Bergsprängning och jordschackning för källrarna och Byggnadsplatsens afjemning samt för spolvattnets afledning har blifvit fullbordad, hvarförutan fotmurarne till 5 fots höjd öfver källarbotten samt terrassmurarne mot

sjösidan blifvit uppförde och fånggårdarne uppfyllde med sådan från byggnadsplanen bortsprängd sten, som till murning var oduglig.

Förhållandet med kostnaderna för dessa byggnader inhämtas af nedanstående Tabell:

	Förslagsvis beräknad kostnad.	Kostnaden från arbetets början har utgått med:												Summa kostnad.				
		för fängelset med tillhörande ekonomi- och bevaknings- flygel.			för extra ar- beten och ge- mensamma omkostnader.			Casern för Krono- Arbets man- skapet.			förrådsbehål- ning af mate- rialier och instrumenta- lier.							
Mariestad *)	54,100	—	—	60,044	53	8	23,306	45	4	—	—	—	1,933	2	2	85,281	53	2
Fahlun . . .	69,000	—	—	65,660	1	1	19,848	39	1	3,146	1	9	1,936	39	—	90,591	52	11
Wexjö *) . .	87,100	—	—	72,275	17	10	15,851	1	9	—	—	—	773	37	8	88,900	9	3
Wenersborg	70,000	—	—	34,371	18	11	14,344	11	7	—	—	—	10,140	44	3	88,856	26	11
Carlskrona .	97,898	—	—	50,795	21	4	5,364	18	3	—	—	—	8,891	26	1	45,051	17	8
Summa	378,098	—	—	263,143	44	10	78,715	20	—	3,146	1	9	23,676	5	4	368,681	23	11

*) Håri är inberäknadt kostnaden för Reserv-häkten, 1,100 Rdr för hvardera.

Vid kostnadsbeloppens jemförelse med förslags-beräkningarne för de 2:ne första fängelserna synes att de förra betydligt öfverstigit de sednare. Orsakerna dertill ligga dels i stigande priser å materialier och dagsverken utöfver hvad som vid förslagernas upprättande varit beräknadt, dels i öfrige förhållanden som för de först påbörjade 7 nya Länsfängelserna blifvit i Årsberättelsen för 1845 och 1846 anförde, hvartill för Mariestad ytterligare tillkommer den omständigheten, att de gamla innermurarne i östra flygeln, hvilka varit påräknade att kunna bi-behållas, befunnits dertill odugliga, i följd hvaraf nya skiljomurar måste uppföras.

b) De äldre Länsfängelserna.

De för gamla Länshäktets i Gefle iståndsättande till Reservhäkte år 1847 påbörjade arbeten, hafva blifvit fullbordade. I öfrige gamla Länshäkten hafva alla erforderliga underhålls-arbeten å tak, eldstäder, dörrar och fönster etc. blifvit i öfverensstämmelse med Nädigst faststälde stater verkställda.

c) Fästnings-Fängelserna.

I Landskrona, har enligt Eders Kongl. Maj:ts Nådiga Bref af den 14 Au-

gusti, den s. k. Gula kasernens inredning till klädesfabrik, så fort den upphörde att till Sjukhus för de i Skåne sammandragna trupper begagnas, kommit i arbete och blifvit i det närmaste fullbordade.

På Carlsten har till vinnande af mera utrymme, hvalsven N:o 16, 17 och 18, som af garnisonen tillföre varit begagnade, blifvit inredde för fångar, samt ett tvätthus inrättadt.

Å Ny-Elfsborg har tvätthuset i Hornverket blifvit invändigt brädfodradt och afdelt till ett badrum för fångarne. En timrad arbetsbod är vorden uppsatt i Hornverket, hvarförutan erforderlige reparationer å tak, eldstäder, dörrar och fönster i fånghvalven blifvit verkstälde.

d) *Straff- och Arbetsfängelserna.*

Jemte de, för byggnadernas bestånd, erforderliga underhålls-arbeten å plank, eldstäder, fönster, dörrar och tak, hafva följande nya anläggnings- och inrednings-arbeten blifvit verkstälde, nemligen:

Fängelset på Långholmen. För vestra ringmurens förlängning och sammanbindning med en omslutningsmur på södra sidan i stället för den dervarande alldeles förfallna plankstängseln, hafva grundmurarne af gråsten blifvit lagde.

Fängelset i Malmö. I Vestra och en del af södra Längan hafva nya bjelklag och golf blifvit inlagde; tegeltaken å begge dessa Längor och ytterväggen å den förstnämnde iståndsatte; nytt tak blifvit lagdt öfver östra tornmurarna; fönstergallren i Cellerna förstärkte; begge Tornen utvändigt afrappade och jemte norra Längans yttermur affärgade; källare-, magazins- och tvätthus för de tjenstemän som fått sig boställen anvisade i kasernen, fullbordade, samt bron öfver inre vallgrafven iståndsatt.

Fängelset i Norrköping. De båda nya flyglarna hvilka enligt det af Eders Kongl. Maj:ts den 26 Februari år 1847 nådigst fastställde Förslag skulle uppföras i förlängning med gamla Sjukhus- och Boställs-flyglarna, hafva jemte trapp-tornen blifvit uppmurade och täckte med jernplåtar, samt de nyssnämnda gamla flyglarne påmurade till lika höjd med de nya flyglarna, hvarförutan ett dubbelt plank på östra och vestra sidorna äfvensom vedbodar och magasinshus å nedre gården, blifvit uppförde af resyerke med brädbeklädnad, samt sjöbryggan utlagd med öfverbyggt tvätthus.

Fängelset i Warberg. Enligt Eders Kongl. Maj:ts under den 11 Juli utfärdade Nådiga Beslut om Byggnadernas på f. d. Warbergs fästning användande till gemensamhets-häkte för Lifstidsfångar, hafva följande arbeten blifvit verkställda, nemligen:

Södra Längans inredning till sofrum i öfre våningen eller den s. k. Eskils-salen för 100 man och i hvalfvet derunder för 40 man jemte 2:ne vaktrum utanför sofrummen, äfvensom gårdens derutanför afskiljande från den öfrige Borggården medelst ett 6 alnar högt dubbelt plank. I Norra Längan: källarhvalfvets inredning till Snickarverkstad och i den deröfver belägna kyrkan behöflige reparationer å dörrar, bänkar, altare m. m. I vestra Längan: dels gamla Bagerimurens rifning för inredning af sofrum och arbetssalar derstädes, dels grundmurar för ett nytt Corps-de-Garde och Kokhus äfvensom till en del för Cellbyggnaden, dels provisionella plankstängsel till förekommande af rymning, samt dels reparationer å alla byggnadernas yttertak äfvensom å eldstäder, dörrar och fönster i vakt- och boningsrummen.

VI. AFDELNINGEN.

Om Krono-Arbetskarlars och Fångars underhåll, beklädnad och sängkläder.

De under dessa titlar bestridda utgifter för år 1848 hafva utgjort nedan-
nämnde belopp för en fånge eller Krono-Arbetskarl.

	Medeltal af fån- gar år 1848.	Underhåll eller för- plägnig.						Beklädnad och Sängkläder.						Summa.					
		För dag.			För år.			För dag.			För år.			För dag.			För år.		
Vid Straff- och Arbetsfän- gelsel på Långholmen	557	—	6	8	50	29	10	—	1	8	12	40	9	—	8	4	63	22	7
Do på Norrmalm i Stock- holm	385	—	6	3	47	38	10	—	—	5	2	41	7	—	6	8	50	32	5
Do i Norrköping	228	—	5	10	44	52	4	—	—	4	2	20	10	—	6	2	47	5	2
Do i Götheborg	76	—	7	4	56	10	6	—	—	7	4	28	5	—	7	11	60	58	11
Do i Malmö	928	—	6	7	50	29	3	—	1	11	14	35	4	—	8	6	63	14	7
*Carlskrona fästningsfängelse	140	—	8	9	45	35	3	—	1	5	10	42	11	—	7	2	54	50	2
Carlstens do	274	—	7	1	53	47	7	—	2	3	16	41	5	—	9	4	70	41	—
Christianstads do	185	—	6	—	45	36	—	—	1	10	14	17	10	—	7	10	60	5	10
Landskrona . . . do	238	—	5	—	37	42	8	—	—	10	6	9	5	—	5	10	44	4	1
Ny-Elfsborgs . . . do	122	—	6	11	52	35	9	—	5	1	38	42	5	—	12	—	31	28	—
Warbergs . . . do	68	—	6	—	45	30	—	—	1	10	14	17	10	—	7	10	39	47	10
Krono-Arbets-Corpsens 1:a Compagnie	173	—	10	1	77	16	5	—	2	8	20	29	5	—	12	9	97	45	8
Do 2:dra, 3:dje, och 4:de Compagnierne	326	—	8	7	65	16	11	—	2	9	21	12	9	—	11	4	36	29	8
Do 5:te do (Carlskrona).	165	—	8	2	62	16	5	—	3	4	25	16	4	—	11	6	37	32	9
Do 8:de do (Kungsholmen)	56	—	10	10	82	13	2	—	1	1	8	2	1	—	11	11	90	20	5
Do 9:de och 10:de do (Rindö)	394	—	7	—	55	8	9	—	5	—	22	40	10	—	10	—	75	46	7
Summa	4,515	2	18	1	670	7	6	—	31	—	257	6	—	5	1	1	4,107	13	6
Per medium för en per- son vid hvardera af of- vannämnde Fångvårds- Inrättningar	—	—	7	2	84	18	6	—	1	11	14	39	4	—	9	1	69	9	10

Vid uppgörandet af förestående sammandrag, hvilket grundar sig på de till Styrelsen från vederbörande Redogörare vid de uppräknade Fångvårds-inrättningarne inkomne och med deras räkenskaper sammanstämmande uppgifter, är, i likhet med hvad uti förut afgifne underdåniga Berättelser skett, runstycksbråk upptaget såsom helt tal när det öfverstiger ett halft, men i annat fall alldeles utslutet, samt, i afseende å kostnaden för lifsmedel, beklädnad och sängkläder, allt inberäknadt, som under årets lopp blifvit för hvarje inrättning upphandladt, utan afdrag af den eller de behållningar, eller överskott, som vid redovisningsårets slut på ett eller annat ställe kunnat befinnas.

Då Styrelsen uti den underdåniga Berättelsen för år 1847 till jemnförelses anställande öfver ifrågavarande kostnader under en längre tid, uti Bilagan Litt. O. meddelat uppgift derå för de tio sednast förflutna åren, så torde Styrelsen nu endast behöfva i afseende härå samma uppgift i underdånighet återopa.

Under loppet af ifrågavarande år hafva inga förändringar af anmärkningsvärd betydenhet vidtagits i afseende å förplägningssättet, samt underhållet af beklädnaden, sängkläder och utensilier i fängelserummen, med undantag deraf, att bröddportionen för fångarne i Christianstads, Landskrona och Ny-Elfsborgs fästningar blifvit, till följd af Eders Kongl. Majts Nådiga föreskrift af den 17 December 1847 och de då Nädigst fastställde stater, minskad från 2 till $1\frac{1}{3}$ mark mjukt bröd om dagen för hvarje fänge.

VII. AFDELNINGEN.

Om Krono-Arbetskarlars och fångars sysselsättning och arbeten samt verkan deraf till minskning i Statens utgifter för deras underhåll.

Arbetena inom fängelset på Långholmen hafva till största delen bestått i stenhuggning och, liksom i Arbetsfängelset för kvinnor på Norrmalm, i buldaans-

och strumptillverkning, samt vid Straff- och Arbetsfängelset i Malmö jemväl i samma slags arbeten, men derjemte i tillverkning af vadmal från råämnena till fullfärdiga produkter för Fångvårdens eget behof, och det med sådan drift och utsträckning, att uppköp af de egentliga materialerna för fångbeklädnaden, neml. hampbuldan och vadmal, under året alldeles icke behöfts. Inom Straff- och Arbetsfängelserne för kvinnor hafva arbetslagen eljest bestått i spånad, väfnad och sömnad. Genom denna anordning har Styrelsen trott sig i möjligaste mätto uppfylla Eders Kongl. Maj:ts till efterrättelse meddelade Nådiga befallning, att fångarne måtte till båtad för det allmänna lämpeligen sysselsättas, med undvikande så vidt ske kunde af intrång på den enskilda näringslivetens område. För de inom hvarje särskildt fängelse af denna allmänna anordning uppkomna resultater går Styrelsen nu att i underdånighet redogöra:

Straff- och Arbetsfängelset å Långholmen. Förhållandet emellan antalet af utspisade portioner och därför verkställda dagsverken har varit följande:

Antalet af utspisade portioner.	Åt överksamma fångar.							Åt fångar, som utgjort dagsverken		
	Orkeslöse.	Sjuk-rapporterade.	Sjuka på Sjukhuset.	Arresterade.	Afstående Krono-Arbeitskarlar.	Åt den öfriga personalen på Sön- och helgdagar.	Summa.	för fångelsens behof.	för private personer.	Summa.
205,472	702	2,263	19,507	5,595	187	28,461	56,660	41,034	105,778	146,812

De för private personers räkning och således med påräknad inkomst utgjorde 105,778 dagsverken, hafva således uppgått till något öfver hälften af utspisade portions-antalet.

Brutto-inkomsten har stigit till 24,138: 34. 8.
 men då härifrån afdragas utgifter för materialier, ved och lysningsämnen m. m., premier åt fångarne, lön till en arbetschef och provision till arbetsföreståndarne 17,908: 15. 4.
 så utgör fångelsens behållna inkomst 6,230: 19. 4.

Om denna inkomst jemföres med antalet af samtliga med påräknad inkomst verkställde dagsverken och de därför bestridda utgifter, så företer sig följande resultat:

Antal dagsverken af hvilka inkomst påräknats.	Brutto-inkomst						Behållning sedan utgifterna för arbetet blifvit betalde					
	af samtliga dagsverken.			af ett dagsverke.			af samtliga dagsverken.			af ett dagsverke.		
	R:dr.	sk.	r.	sk.	r.		R:dr.	sk.	r.	sk.	r.	
105,778	24,138	34	8	10	11		6,230	19	4	2	10	

Blifver åter sistnämnde inkomst fördelad på hela fängspersonalen, så har densamma för hvarje utspisad portion, hvilken kostat staten 6 sk. 8 rst., lemnat ersättning med 1 sk. 6 rst.

Efterföljande tabell utvisar genom hvilka arbetsslag förutnämnde arbetsförtjenst erhållits, äfvensom i hvad större eller mindre mån hvarterdera af dessa bidragit till densammas inbringande.

	Antal dagsverken, af hvilka inkomst påräknats.	Brutto-inkomst						Behållning efter afdrag af utgifterna för arbetet					
		af samtliga dagsverken.			af ett dagsverke.			af samtliga dagsverken.			af ett dagsverke.		
		R:dr.	sk.	r.	sk.	r.		R:dr.	sk.	r.	sk.	r.	
Klädesväfnad.	13,449 ¹ ₂	2,562	20	—	9	1	1330	33	4	4	9		
Skräddare-arbeten.	9,414 ¹ ₂	2,314	11	3	9	11	1622	1	7	6	11		
Skomakare dito	5,259 ³ ₄	1,452	4	8	9	7	811	9	2	3	4		
Buldansväfnad	9,365	4,689	47	—	24	—	—	—	—	—	—		
Stenhuggare-arbeten	60,494	9,304	19	3	7	4	2466	25	5	1	11		
Diverse arbeten o. dagsverken	7,795 ¹ ₃	3,815	28	2	16	9	—	—	—	—	—		
Summa	105,778	24,138	34	8	10	11	6230	19	4	2	10		

Det enda, på sätt i Styrelsens sednast afgifna underd. berättelse omförmäles, vid denna inrättning ännu vid 1847 års utgång bestående kontrakt med enskild

person om fångars sysselsättning vid en klädes-fabrik, som den 27 Mars 1845 blifvit ingånget och sedermera, efter skedd uppsägning, på viss tid och med vissa modificationer förlängdt, har under förra hälften af år 1848 alldeles upphört.

Straff- och Arbetsfängelset i Malmö.

Emellan antalet af utspisade portioner och derfor utgjorda dagsverken har förhållandet härstädes varit följande:

Antal utspisade portioner.	Åt overksamme fångar									Åt fångar, som utgjort dagsverken						
	sjuke.	arre- stade	icke ar- bets- före.	åt den öfriga perso- nalen på sö- n- och helge- dagar.	i brist på ar- bete sysslo- löse.	rum- stän- dare.	genom skol- un- der vis- ning.	till följd af regn- våder och omlo- ge- ring.	Sum- ma.	vid fabriken.			för fängelsets räkning			Summa Summarum.
										med för tjenst.	utan för- tjenst.	Sum- ma.	med för- tjenst.	utan för- tjenst.	Sum- ma.	
339,616	15,229	4,718	10,018	46,987	8,187	10,434	3,246	950	99,769	133,186	3,709	136,895	72,435	50,519	102,952	239,847

Sedan flera och större arbetslokaler hunnit inredas i och för sysselsättande af här förvarade fångar, hafva de med påräknad förtjenst verkställdes dagsverken under år 1848 utgjort nära tvåtredjedelar af de utspisade portionernes antal, då de förra deremot, för år 1847, föga öfverstege hälften af de för samma år utspisade portioner.

Brutto-inkomsten vid detta fängelse har utgjort 63,064: 14. 10.

Då härifrån afdrages:

Utgifter för materialier, råämnena samt ved o. ljus 36,521: 34. 1.

Arbetskilling till fångarne 10,059: 19. 11.

Till verktygs anskaffande och underhåll . . . 1,364: 2. 9.

samt diverse omkostnader 3,012: 1. 5. 50,957: 10. 2.

så utgör fängelsets behållna inkomst 12,107: 4. 8.

Om dessa brutto- och netto-behållningar jemföras med samtliga, med påräknad inkomst utgjorde, dagsverken, så visar sig följande förhållande:

	Antal dagsverken, af hvilka inkomst påräknats.	Brutto-inkomst						Behållning efter afdrag af utgifterne för arbetet					
		af samtliga dags- verken.			af ett dags- verke.			af samtliga dags- verken.			af ett dags- verke.		
		R:dr.	sk.	r.	sk.	r.	R:dr.	sk.	r.	sk.	r.		
<i>Vid Fabriken.</i>													
Linne och Hampväfnad .	97,331	22,205	4	6	10	11	3,893	7	10	1	11		
Vadmals tillverkning . . .	34,801	19,863	16	—	33	—	3,625	44	—	6	9		
Yllefiltars dito . . .		4,092	24	—			1,303	44	2				
Strumpors dito . . .	1,054	422	34	8	19	2	165	38	10	7	6		
Private arbeten	72,433	16,480	31	8	10	11	7,044	38	7	4	8		
Af sammanlagda antalet dagsverken	205,619												
utgör således inkomsten .	—	63,064	14	10	14	8	16,033	29	5	—	—		
Hvarifrån ytterligare afgå under titel: Arbetens be- drifvande utgångne, men under ofvan specificera- de s. k. faux frais icke inbegripne kostnader, en- ligt redogörarens uppgift							3,926	24	9	—	—		
							12,107	4	8	2	9		

Om den sålunda behållna inkomsten fördelas på hela fängspersonalen, så har samma inkomst för hvarje utspisad portion, som kostat staten 6 sk. 7 rst., lemnat ersättning med 1 sk. 8 rst.

Straff- och Arbetsfängelset på Norrmalm.

Antalet af utspisade portioner har vid detta fängelse förhållit sig till antalet af utgjorda dagsverken, på sätt följande tabell utvisar:

Antalet af utspisade portioner.	Åt overksamme fångar.					Åt fångar, som utgjort dagsverken.		
	Icke arbetsföre.	Sjuka i sjukhuset.	Genom skolundervisning.	Åt den öfriga personalen på Sön- och helgedagar	Summa.	för fängelsets eget behof.	med påräknad arbetsförtjenst.	Summa.
145,826	2,898	6,678	879	20,020	30,475	9,736	105,615	115,351

Vid detta fängelse har således antalet af de med påräknad inkomst utgjorde dagsverken uppgått till nära $\frac{3}{4}$ delar af utspisade portionernes antal.

Brutto-inkomsten vid samma fängelse har utgjort 14,342: 20. 7.

Då härifrån afdrages:

Utgifter för ved o. lysningsämnen, materialier m. m. 3,081: 43. 2.

Aflöning 466: 32. —

Premier åt fångarne 1,664: 11. 10.

samt provision åt arbetsföreståndare 464: 14. 10. 5,677: 3. 10.

så utgör behållna inkomsten 8,665: 14. 9.

Om denna inkomst jemföres med de under loppet af året, med påräknad inkomst utgjorde, dagsverken, så visar sig följande förhållande:

Antalet af dagsverken, hvaraf inkomst påräknats.	Brutto-inkomst						Behållning sedan utgifterna för arbetet bestridts					
	af samtliga dagsverken.			af ett dagsverke.			af samtliga dagsverken.			af ett dagsverke.		
105,615	R:dr.	sk.	r.	sk.	r.		R:dr.	sk.	r.	sk.	r.	
	14,342	20	7	6	6		8,665	14	9	3	11	

Fördelas åter den behållna inkomsten på hela fångpersonalen, så lemnar nämnde inkomst för hvarje utspisad portion, som kostat 6-sk. 3 r., ersättning med 2 sk. 11 r.

De med enskilde personer om fångars sysselsättning inom detta fängelse afslutade kontrakt, som i sednast afgifna underdåniga berättelse blifvit anmälda, hafva under år 1848 oförändrade fortfarit, och något nytt icke tillkommit.

Straff- och Arbets-fängelset i Norrköping.

Emellan antalet af utspisade portioner och utgjorde dagsverken har förhållandet varit, som följer:

Antalet af utspisade portioner.	Åt overksamme fångar.					Åt fångar, som utgjort dagsverken		
	Sjuka.	Arreste-rade.	Icke arbets-före.	Åt den öfriga per-sonalen på Sön- och helgedagar	Summa.	för fängel-sets eget behof.	med på-räknad arbetsför-tjenst.	Summa.
83,056	8,312	854	965	20,035	30,166	48,380	42,988	91,368

Och har således antalet dagsverken med påräknad inkomst uppgått till hälften af de utspisade portionerne.

Brutto-inkomsten har utgjort 7,843: 35. 6.

men då härifrån afdrages:

Utgifter för ved och lysningsämnen 222: 22. 3.

Premier åt fångarne 1,103: 37. 11.

samt provision åt arbetsföreståndare 253: 14. 11. 4,561: 27. 4

så utgör behållningen 6,282: 6. 8.

Då denna inkomst fördelas på de med påräknad förtjenst utgjorde dagsverken, så uppstår följande förhållande:

Antalet af dags-verken, hvaraf inkomst på-räknats.	Brutto-inkomst						Behållning sedan utgifterne för arbetet bestrids					
	af samtliga dags-verken.			af ett dags-verke.			af samtliga dags-verken.			af ett dags-verke.		
42 988	R:dr.	sk.	r.	sk.	r.		R:dr.	sk.	r.	sk.	r.	
	7,843	35	6	8	9		6,282	6	5	7	—	

Då åter den behållna inkomsten fördelas på hela antalet af utspisade portioner, så lemnar den för hvarje sådan, ersättning med 3 sk. 7 r.. då portionen deremot kostat staten 5 sk. 10 r.

Straff- och Arbetsfängelset i Götheborg.

Förhållandet emellan antalet af utspisade portioner och verkställda dagsverken har härstädes varit följande:

Antalet af utspisade portioner.	Åt overksamme fångar.						Åt fångar som utgjort dagsverken.		
	Undervisade i Christendomen.	Arresterade.	Sjuka.	Mindre arbetsföre.	Åt den öfriga personalen på Sön- och Helgedagar.	Summa.	För Inrättningens eget behof.	Med påräknad arbetsförtjenst.	Summa.
27,767	1,597½	88	399	1,025	4,008	7,117½	1,521	19,128½	20,649½

Och har således antalet dagsverken med påräknad inkomst uppgått till $\frac{2}{3}$ af de utspisade portionerne.

Brutto-inkomsten vid denna Inrättning har utgjort . . . 2,001: 5. 9.

Då härifrån afdrages:

för Ved och Ljus 530: 38. 8.

Premier till fångarne 161: 42. 2.

Provision åt Föreståndaren 200: 5. 4.

892: 58. 2.

så utgör Inrättningens behållna inkomst 1,108: 15. 7.

Fördelas denna inkomst på de med påräknad förtjenst utgjorde dagsverken, uppstår följande förhållande:

Antal af dagsverken af hvilka inkomst påräknats.	Brutto-Inkomst.						Behållning sedan utgifterne för arbetet blifvit bestridde.					
	af samtliga dagsverken.			af ett dagsverke.			af samtliga dagsverken.			af ett dagsverke.		
19,128½	R:dr	sk.	r.	sk.	r.		R:dr	sk.	r.	sk.	r.	
	2,001	5	9	5	—		1,108	15	7	2	9	

Om åter den behållna inkomsten fördelas på hela antalet af utspisade portioner, så lemnar den för hvarje sådan, som kostat Staten 7 sk. 4 r:st., ersättning med 1 sk. 11 r:st.

Härvid har Styrelsen skolat i underdånighet upplysa, att, som större delen af arbeten i alla dessa fängelser och synnerligen i arbetsfängelserne på Norrmalm här i hufvudstaden och i Göteborg verkställas i fångarnes logementer, har någon särskild utgift för arbetslokalernes uppvärmning ej blifvit uti förestående uträkningar i allmänhet inbegripen, utan är kostnad för ved upptagen endast der rum i och för arbeten enkom måst hållas eldade.

På det att resultaten af den redogörelse, Styrelsen nu underdånigst afgifvit, rörande förhållandet mellan antalet af utspisade portioner, utgjorde dagsverken och därför redovisad inkomst, må blifva lättare åskådliga till anställande af jemnförelse emellan de särskilde Arbetsfängelserne, har Styrelsen ansett sig böra framställa dessa resultat uti följande tabellariska sammandrag:

	Antal af utspisade portioner.	Åt över-samme fångar.	Åt fångar som utgjort dags-verken.		Brutto-Inkomst.				Behållning sedan utgifterne för arbetet blifvit bestridde				Be-håll-nings-förde-lad på samt-lige utspi-sa de por-tioner.			
			för fängel-sens eget behof.	med påräk-nad in-komst.	af samtliga dagsverken.		af ett dags-verke.	af samtliga dagsverken.		af ett dags-verke.						
Straff- och Arb.-Fäng. på Långholmen	203,472	56,660	41,034	105,778	24,138	34	8	10	11	6,250	19	4	2	10	1	8
— dito — i Malmö . .	359,616	99,769	34,228	205,619	63,064	14	10	14	8	12,107	4	8	2	9	1	8
— dito — på Norrmalm	145,826	30,475	9,736	105,615	14,342	20	7	6	6	8,665	14	9	3	11	2	11
— dito — i Norrköping	83,056	30,166	48,380	42,988	7,845	33	6	8	9	6,282	6	5	7	—	3	7
— dito — i Göteborg	27,767	7,117%	1,521	19,128%	2,001	5	9	5	—	1,108	15	7	2	9	1	11

Fästningsfängelserne:

Enligt den uppgift, Styrelsen ifrån Chefen för Eders Kongl. Maj:ts Ingeniör-Corps erhållit, har antalet af dagsverken, som af fästningsfångar blifvit vid fortificationsarbeten verkställde, under år 1848 utgjort:

å Carlstens fästning	33,589.
i Christianstad	5,331.
å Ny Ellsborgs fästning	2,180.
i Landskrona	3,075.
i Malmö	272.

tillsammans 44,447 dagsverken.

Fästningsfångarne i Carlskrona hafva arbetat för Eders Kongl. Maj:ts Flottas räkning, hvarifrån någon uppgift på antalet af utgjorde dagsverken icke blifvit till Styrelsen insänd.

Vid Christianstads, Ny-Elfsborgs och Landskrona fästningsfängelser hafva, i brist af arbetslokaler, fångarne ej kunnat till arbete hållas då fortificationen ej behöft dem använda, och följaktligen har till fångvården annan eller större inkomst af deras sysselsättning icke influtit, än den stämpelafgift på fångarnes för egen räkning tillverkade och föryttrade slöjdartiklar och annat småkram, hvilken i Landskrona efter fastställd tariff blifvit uppburen och för året uppgått till 308 R:dr 40 sk. 5 rst. Banco. Till underdåning åtlydnad af E. K. M:ts Nådiga Bref af den 5 och 25 Maj sistlidne år, har Styrelsen med enskild person den 25 nästpåföljde September afslutat det uti andra afdelningen af denna berättelse omförmäldte contract om en fabriksanläggning uti den till Styrelsens disposition upplåtne, så kallade gula kasernen i Landskrona fästning för tillverkning af ylle- och hårväfnader under tio års tid, med användande dervid af fångar; men som fabriken i ordningssättande under nu ifrågavarande redovisningsår ännu ej fulländats, har någon inkomst i följd af omförmäldte contract under samma tid ej heller kunnat fångvården tillgodokomma.

Krono-Arbets-Corpsen.

Första Compagniet har under år 1848, likasom under de nästförutgångna, varit anställt i arbete vid Strömsholms nya kanal, mot ersättning af kanalverket, likmätigt Kongl. Brevet den 15 September 1846, efter beräkning af 12 sk. för hvarje effektivt dagsverke af dömda och 16 sk. af frivillige kronoarbetskarlar, uppgående denna ersättning till 7,127 R:dr 40 sk. banco.

Andra, tredje och fjerde Compagnierne, hafva användts vid fortificationsarbeten på Carlsborgs fästning, för hvilka, på grund af Eders Kongl. Maj:ts Nådiga Bref den 8 Augusti 1842, någon ersättning icke tillkommit fångvårdsanslaget. För dagsverken af kronoarbetskarlar hos enskilde personer har likväl en inkomst, stor 98 R:dr 2 sk. banco, under ifrågavarande redovisningsår ägt rum.

Femte Compagniet, som arbetat i Carlskrona för Eders Kongl. Maj:ts flottas räkning, har, efter den genom Nådiga Brevet af den 11 Februari 1847 bestämda ersättningsgrund, inbringat fångvårdsanslaget under år 1848 en summa af 11,658 R:dr 46 sk. 9 rst. banco.

Åttonde samt nionde och tionde Compagnierne, hafva fortfarande varit anställda vid fortificationsarbeten, det förstnämnda, hvars manskap, på sätt uti Andra Afdelningen af denna und. berättelse omförmäldt är, under årets lopp blifvit införlifvadt med 5:te Compagniet, på Kungsholms fästning, samt det nionde och det tionde på Waxholm eller Rindön, utan att någon ersättning från fästningsbyggnads-anslaget därför kommit anslaget för fångars vård och underhåll tillgodo på grund af hvad vid de å Carlsborg arbetande Compagnier af Krono-Arbets-Corpsen är i underdånighet här ofvan anfördt.

VIII. AFDELNINGEN.

Om inkomster och utgifter vid Fängelserne och Krono-Arbets-Corpsen.

Öfver inkomsterne och utgifterne vid Rikets fångvårds-inrättningar under nästlidne år har Styrelsen enligt räkenskaperne och bokslutet upprättat och får härvid (Litt. M. et N.) i underdånighet bifoga sammandrag, med hänvisande hvartill Styrelsen torde, medelst följande tabellariska uppställningar, få ådagalägga i hvad mån de till fångvårdskostnaderne anslagne allmänna medel jemte de genom fångarnes och krono-arbets-manskapets arbeten eller af tillfälliga orsaker fångvården tillfallne inkomster varit tillräcklige för bestridande af utgifterne för fångar och kronoarbeits-corpsen under merberörde år.

1:o) Arbets- och Fästningsfängelserne samt Krono-Arbets-Corpsen.

Efterföljande tabell utvisar de belopp, hvarmed utgifterne öfver- eller understigit anslaget af statsmedel, tillagdt arbetsförtjensten och andra tillfällige inkomster, hvarvid Styrelsen skolat i underdånighet upplysa att, som i denna afdelning inkomster och utgifter äro upptagne sådane de i räkenskaperne visa sig, så förekomma uti alla här ingående uträkningar äfven arbetsvinsterne under de summor, som under året influtit, utan afseende derå att intäkten egentligen tillhört ett annat år; hvadan och när i sjunde afdelningen beräkningarne angifva utaf så beskafade inkomster allenast de, som på redovisningsåret belöpa, så kan fullkomlig öfverensstämmelse emellan de båda afdelningarne i dessa omständigheter icke förefinnas.

Vid jämförelses anställande emellan behållna arbetsvinsten vid Straff- och Arbets- samt Fästningsfängelserne och Kronoarbets-corpsen mot hvad i staten påräknats såsom arbetsinkomst på nämnde ställen, visar sig följande förhållande:

Vid jämförelses anställande emellan behållna arbetsvinsten vid Straff- och Arbets- samt Fästningsfängelserne och Kronoarbets-corpsen mot hvad i staten påräknats såsom arbetsinkomst på nämnde ställen, visar sig följande förhållande:

Straff- och arbetsfängelse	Arbetsinkomst. Netto.			I stat påräknad inkomst efter afdrag af kostnaden för arbetens bedrivande.			Behållna arbetsinkomsten har således					
							öfverstigit hvad i Stat påräknats.			understigit hvad i Stat påräknats.		
på Långholmen	5,022	18	5	7,400	—	—	—	—	—	2,377	29	7
Dito i Malmö	12,611	14	6	11,400	—	—	1,211	14	6	—	—	—
Dito på Norrmalm . .	11,289	50	5	8,300	—	—	2,989	50	5	—	—	—
Dito i Norrköping . .	7,843	55	6	4,350	—	—	3,493	55	6	—	—	—
Dito i Göteborg . . .	1,998	11	1	1,150	—	—	848	11	1	—	—	—
Fästningsfäng. i Landskrona	308	40	5	—	—	—	308	40	5	—	—	—
Krono-Arbets-Corpsens 1:a Compagnie . . .	7,127	40	—	12,750	—	—	—	—	—	5,622	8	—
D:o 2:a, 3:e och 4:e d:o	98	2	—	—	—	—	98	2	—	—	—	—
D:o 5:te d:o	11,658	46	9	12,750	—	—	—	—	—	1,091	1	5
										9,090	58	10
										8,949	55	11
Summa	57,958	45	1	58,100	—	—	8,949	55	11	1,141	2	11

De uppgifna skiljaktigheterna emellan beloppen af påräknad och verklig uppkommen arbetsvinst på Långholmen och vid Krono-Arbets-Corpsens vid Strömsholms kanal och i Carlskrona stationerade kompanier härleda sig hufvudsakligen af fångarnes och kronoarbetares mindra antal, än som i stat varit beräknadt, och vid förnämnda fängelse tillika af en allmänare sjuklighet, än förutsetts kunnat.

Uaf nästföljande tabell inhemtas åter till hvad belopp kostnaden för en fånges och en kronoarbetares underhåll vid ofvanberörde fångvårdsinrättningar öfver- eller understigit den efter nädigst fastställda stater för hvarje sådan inrättning belöpande fänge-underhållskostnad:

	Antal fångar eller Krono-arbetskarlar.		Totalsumman af utgifterne för fångarne eller Krono-Arbetskarlarne												Medeltal af befintliga fångar		Utgifterne för året hafva således			
	I Stat beräknadt.	Medeltal af det under årets lopp befintlige.	i Stat beräknad				har utgjort				har öfverstigit det i Stat beräknade antalet med	har understigit det i Stat beräknade antalet med	öfverstigit		understigit					
			för hela fångpersonalen		för en fånge		för hela fångpersonalen		för en fånge				hvad i Stat beräknats.		hvad i Stat beräknats.					
<i>Straff- o. Arbetsfängelserne</i>																				
på Långholmen	600	557	76,800	—	128	—	65,417	3	117	21	7	—	43	—	—	—	11,082	44	11	—
i Malmö	900	928	99,000	—	110	9	88,460	22	11	95	15	6	28	—	—	—	10,559	25	1	—
på Norrmalm . .	375	385	33,700	—	89	41	28,966	23	—	75	11	—	10	—	—	—	4,733	25	—	—
i Norrköping . .	250	228	26,500	—	106	—	32,632	13	4	160	43	10	—	22	6,182	15	4	—	—	
i Götheborg . . .	100	76	9,500	—	95	—	6,841	45	1	90	1	2	—	24	—	—	2,458	2	11	—
<i>Fästningarne:</i>																				
i Carlskrona . . .	150	140	11,850	—	79	—	10,179	29	10	72	34	2	—	10	—	—	1,670	18	2	—
på Carlsten	250	274	34,150	—	156	28	44,228	44	1	161	15	2	24	—	10,078	44	1	—	—	—
i Christianstad . .	170	185	15,850	—	81	22	13,648	42	11	73	37	4	15	—	—	—	201	5	1	—
i Landskrona . . .	240	238	21,050	—	87	31	18,188	15	—	76	20	3	—	2	—	—	2,861	35	—	—
på Ny Elfsborg	150	122	11,400	—	87	53	11,192	25	8	91	55	7	—	8	—	—	207	22	4	—
i Warberg	100	68	7,000	—	70	—	10,658	8	4	156	21	5	—	32	3,658	5	4	—	—	—
<i>Krono-Arbets-Corpsen:</i>																				
1:sta Kompaniet	200	175	25,100	—	110	26	22,065	50	3	126	18	3	—	27	—	—	4,036	17	9	—
2:a, 3:e o. 4:e d:o	600	526	79,000	—	151	52	68,506	59	8	130	11	11	—	74	—	—	10,493	8	4	—
5:e d:o	200	165	22,500	—	111	24	21,115	58	4	105	27	5	—	55	—	—	1,186	9	8	—
8:e d:o	60	56	9,250	—	154	8	7,819	2	7	159	58	7	—	4	—	—	1,430	45	5	—
9:e och 10:e d:o	400	394	52,550	—	150	42	54,750	42	5	158	47	5	—	6	2,400	42	3	—	—	—
Summa	4,725	4,515	530,600	—	112	14	2,505,004	57	4	111	40	9	77	287 77 210	22,506	9	—	47,901 22,506 25,595	19 9 10	8 8 8

Uti förestående uträkning äro likväl kostnaderne för arbetens bedrifvande, premier åt arbetarne och arbetsföreständares provisioner icke inbegripne, därför att alla dessa kostnader godtgöras af arbetsförtjensten och alltså icke böra påläggas utgiftssumman, då man vill jemföra dess verkliga belopp med det i stat be-

räknade, helst den genom behållna arbetsvinsten Kronan tillgodokomna och här förut visade minskning i kostnad, eller bidraget till fångarnes underhåll, i samma kalkyl ej heller tagits i beräkning.

Orsakerna till utgifternes högre belopp på några ställen, än som i staterne varit förslagsvis beräknadt, ligga deruti att, hvad beträffar arbetsfängelset i Norrköping, åtskillige byggnadsarbeten, hvartill medel i 1847 års stat blifvit anslagne, icke förr än under loppet af nästföljande år kunnat sättas i verket; vidkommande straff-fängelset i Warberg att i och för byggnads- och inrednings-arbeten en summa af 5,815 R:dr 47 sk. 3 r:st. utgått, hvartill särskildt anslag blifvit på fångvårds-medlen i nåder anvisadt, hvilket i den för fängelsets öfrige kostnader under sednare hälften af år 1848 beräknade summan 7000 R:dr icke är inbegripet; — hvad angår Carlstens fästnings-fängelse, att fångantalets tillväxt utöfver det i stat beräknade vållat öferskridande af anslagen på de flesta utgiftstitlarne, och att kostnader för garnizonsförstärkningen utgått till högre belopp, än beräknadt varit, och sluteligen vid 9:de och 10:de Kompanierne af Krono-Arbets-Corpsen, att under året en ovanlig sjuklighet bland manskapet åstadkommit större utgifter under titeln sjukvård, än de i staten förslagsvis kalkylerade, samt att garnizonskostnaden jemväl der stigit högre, än beräknadt varit.

2:o Läns- och Krono-häktena.

På enahanda sätt, som under föregående år, hafva under nu ifrågavarande redovisningsår utgifterna vid Stockholms stads kronohäkten blifvit bestridde genom Öfver-Ståthållare-Embetet, som, uppå requisitioner, i mån af behof undfått medel dertill från Styrelsens kassa; hvaremot kostnaderne för fångars vård, underhåll, försling m. m. i Länen blifvit, efter anordningar af Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, förskottsvis betalade ur Landt-Ränterierne, för hvilka förskotter, hvaröfver verificerade liqvider kvartalsvis till Styrelsen insändts och blifvit granskade, godtgörelse blifvit beredd sålunda att Styrelsen hos Eders Kongl. Maj:ts och Rikets Stats-Kontor anmält de summor, som efter den verkställda granskningen af liqviderne blifvit godkände, de der sedermera fått i afräkning på fångvårds-anslaget formelt afföras.

Under återopande af förut omförmälde Sammandrag Litt. N, får Styrelsen i underdånighet nu lemna uppgift å statsanslagen och verkliga utgifterna för året, i hvilken dock kostnaden icke inbegripes för byggnader och reparationer af dessa häkten, hvarför särskildt anslag under åttonde hufvudtiteln varit anvisadt, så att den skiljaktighet, som, vid jämförelse emellau nämnde sammandrag och nedanstående tabell, sig företer på en del utgiftssummor, härleder sig deraf att uti det förra berörde byggnads- och reparations-kostnader äro inberäknade, då de i tabellen deremot blifvit uteslutne.

	Stats-anslags- belopp.			Utgifts-belopp.			Brist.			Öfverskott.		
Stockholms Stad	4,070	—	—	4,713	44	8	643	44	8	—	—	—
Blekinge Län	13,770	32	—	14,617	16	6	846	32	6	—	—	—
Calmar dito	25,969	6	—	24,418	9	6	—	—	—	1,550	44	6
Christianstads dito	21,900	—	—	17,903	9	9	—	—	—	3,994	58	3
Elfsborgs dito	17,489	50	—	24,068	32	1	6,579	2	1	—	—	—
Gefleborgs dito	16,236	30	—	18,047	18	1	1,790	36	1	—	—	—
Gottlands dito	3,359	22	—	3,684	46	11	—	—	—	1,674	23	1
Göteborgs och Bohus- dito	13,086	8	—	16,223	39	4	3,137	31	4	—	—	—
Hallands dito	10,703	14	—	13,678	44	—	2,975	30	—	—	—	—
Jemtlands dito	3,290	—	—	3,187	29	4	—	—	—	102	18	8
Jönköpings dito	12,670	—	—	12,624	19	7	—	—	—	45	28	5
Kopparbergs dito	7,341	26	—	8,633	14	2	1,313	36	2	—	—	—
Kronobergs dito	12,920	—	—	13,854	23	4	934	23	4	—	—	—
Malmöhus dito	13,380	—	—	13,687	26	9	307	26	9	—	—	—
Norrbottnens dito	3,003	28	—	3,776	3	2	772	23	2	—	—	—
Skaraborgs dito	27,800	—	—	22,074	30	2	—	—	—	5,725	17	10
Stockholms dito	18,100	—	—	16,114	41	7	—	—	—	1,985	6	5
Södermanlands dito	11,979	—	—	9,453	12	1	—	—	—	2,525	35	11
Upsala dito	7,066	17	—	5,397	40	9	—	—	—	1,468	24	3
Wermlands dito	10,224	—	—	14,048	27	4	3,824	27	4	—	—	—
Westerbottnens dito	3,944	4	—	4,566	7	7	622	3	7	—	—	—
Wester-Norrlands dito	8,946	23	—	9,708	12	—	761	37	—	—	—	—
Westmanlands dito	11,940	—	—	10,654	32	4	—	—	—	1,305	15	8
Örebro dito	13,170	—	—	12,937	35	—	—	—	—	232	13	—
Östergötlands dito	20,900	—	—	19,989	25	8	—	—	—	910	22	4
Summa	315,380	—	—	318,271	19	8	24,310	20	—	—	—	—
							21,319	—	4			
							2,991	19	8	21,319	—	4

Af denna tabell inhemtas, att de i staterne förslagsvis beräknade anslagen i tolf Län icke blott varit tillräcklige utan jemväl lemnat öfverskott, hvaremot de uti öfrige tolf Län och vid Stockholms stads kronohäkten befunnits otillräcklige, så att brist uppkommit till belopp, som särdeles i Ellsborgs, Wermlands, Götheborgs och Bohus— samt Hallands Län äro betydliga. Af de från dessa, likasom från samtelige Länen, inkomne likvider för fångvårds-utgifterne under året synes, att dessa missförhållanden härledt sig hufvudsakligen af dyra förplägningskostnader och i de särskildt uppräknade Länen, äfvensom i de öfrige hvarest förslagsanslagen ej räckt till, utaf större och mindre öfverskridanden på åtskillige andre utgiftstitlar, i och för anskaffning af fångarnes förnödenheter, synnerligen af beklädnad och sängkläder, eller för besörjande af deras helsovård.

3:o *Utgifter, hvilka icke tillhöra visst fängelse eller visst Län.*

Generella förvaltningskostnader.

Som den till åtskillige, vid Fångvårds-administrationen ej egentligen anställde, tjenstemän utgående aflöning blifvit uppförd på Lärens utgifts-stater, och anslagen till arbetshus i några få Län inbegripas i samma Läns allmänna fångvårdsutgifter, så äro till ofvanstående titel att hänföra allenast aflöningen till Styrelsens egne embets- och tjenstemän samt betjente jemte Verkets förvaltningskostnader; och får Styrelsen efter enahanda grunder, som i denna afdelning uti förut afgifne berättelser iakttagits, medelst följande uppställning åskådliggöra i hvad mån Statsanslaget befunnits tillräckligt eller ej under det år, som nu utgör föremål för redovisning:

	Stats-anslags-summa.			Utgift.			Brist.		
Fångvårds-Styrelsen	27,100	—	—	27,755	—	—	655	—	—
Bevillnings-afdrag å ränta för utlånte medel	—	—	—	7	6	—	7	6	—
	27,100	—	—	27,762	6	—	662	6	—
Hvartill kommer: af Stats-Kontoret påförd ersättning för utom Riket häktade Svenske sjömäns hemtransport	—	—	—	33	16	—	33	16	—
Summa	27,100	—	—	27,795	22	—	695	22	—

Den sålunda sig företeende bristen har uppkommit dels utaf tid efter annan under årets lopp utbetalade smärre arvodesbelopp, som Eders Kongl. Maj:t, uppå Styrelsens underdåniga hemställanden, funnit godt bevilja extra ordinarie tjenstemän, hvilka förestått ordinarie befattningar inom embetsverket i följd af innehafvarnes tillfälliga laga förfall, dels ock af förskotter till sammanräknadt belopp af 233 R:dr 15 sk. 6 rst., hvilka af anslaget till fångars vård och underhåll blifvit bestridde för extra anslaget till fängelsebyggnader emot godtgörelse från Stats-Contoret, hvilken först under år 1849 erhållits, hvadan beloppet i förflutna årets hufvudbok utbalancerats såsom fordran.

Summan af utgifterne utaf allmänna fångvårdsanslaget har således utgjort:

	Banco.		
För Straff- och Arbetsfängelserne	230,374	44	11
» Fängelser i Fästningar och Garnizonsorter	108,089	18	10
» Krono-Arbets-Corpsen	174,254	9	1
» Läns- och Kronohäkten samt fängforsling	526,260	17	8
Ej tillhörande något visst fängelse eller visst Län	27,795	22	—
Summa	866,774	16	6
Till bestridande af desse utgifter, hafva nedan uppräknade medel varit ställda till Styrelsens disposition:			
Arrendemedel 300: — —			
Ersättning af Stockholms stads Militaire-comp. för befrielse från korrektionisters bevakande 313: 16. —			
Interessemedel 166: 30. 9.			
Arbetsinkomst 57,958: 45. 1.			
Stämpelafgift 1,340: 20: —			
Genom origtig af- och påföring 1,353: 25. 5.			
Anmärkningsmedel 2,706: 15. 1.			
Diverse inkomster 8,984: 22. 5.			
Statsanslag för året 807,000: — —	880,123	28	7
Vid hvilken inkomstsummas jämförande med ofvanstående utgiftssumma, ett överskott eller en besparing alltså befinnes, stor Banco R:dr	13,349	12	1

Vidare har Styrelsen trott sig böra i underdånighet tillkännagifva att, genom dess under år 1848 meddelade sjuttiosex särskilda resolutioner i anmärkningsmål, blifvit till betalning fastställt ett sammanräknadt anmärkningsbelopp af 16,808 R:dr 17 sk. Banco, hvaraf belöper på Arbets- och Fästningsfängelsernes, Krono-Arbets-Corpsens samt Länsfängelse-byggnadernes redogörelser 13,440: 58. 3. och på Länens fångvårds-liqvider 5,367: 26. 9.

Summa 16,808: 17. —

samt att af denna summa ett belopp stort 6,164 R:dr 38 sk. 3 rst., enligt hvad Revisions-Contoret, af hvars åtgärd indrifningen af medlen beror, hos Styrelsen under den 8 sistlidne Februarii anmält, kommit fängvårdsanslaget till godo, dels genom konstant leverering i Styrelsens kassa och i Landt-Ränterierne och dels genom uppdebitering i liqvid.

Slutligen har Styrelsen ansett sig böra i underdånighet anmäla, att undertecknad Ordförande under år 1848 ej allenast förrättat de i gällande Reglemente föreskrifne mönstringar af Krono-Arbets-Corpsen, på sätt derom särskildt afgifven underdånig berättelse utvisar, utan ock, i enlighet med föreskriften uti den för Styrelsen gällande instruktionen, inspekterat samtliga Straff- och Arbetsfängelserne samt Läns- och Kronohäktena med undantag af de i Piteå, Umeå, Hernösand, Östersund Alingsås och Nora befintlige, äfvensom att vid desse inspektioner de åtgärder, hvartill förhållanderne föranlett, vidtagits, jemte det tillsyn likaledes lemnats åt de Stads- och Häradshäkten, som utan omväg kunnat besökas.

Styrelsen framhärdar med djupaste vördnad, trohet och nit,

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste och tropligtigste
tjenare och undersåter

E. v. TROLL.

R. TH. CEDERSCHIÖLD.

C. M. KRUSKOPF.

E. A. F. Lindencrona.

Stockholm den 27 December 1849.

Till Kongl. Maj:t underdånigst med Berättelse om Fängvården i riket år 1848.

BILAGOR

till

Styrelsens

öfver

Fängelser och Arbets-Inrättningar i Riket

Underdåniga Berättelse

om

Fångvården

för år 1848.

Bil. N:o 1.

Till Kongl. Styrelsen öfver Fängelser och Arbets-Inrättningar i riket.

Då Landshöfdinge-Embetet, till svar å Kongl. Styrelsens skrifvelse den 23 nästlidne April, nu går att meddela hvad erfarenheten under sistlidet år gifvit vid handen angående verkningarne af ensamhetsfängelsets användande uti Länets nya häkte, är det en tillfredsställelse för Landshöfdinge-Embetet att kunna ytterligare vitsorda företrädet af ensamhetsfängelset, såsom det hittills blifvit användt, framföre det förra gemensamhetsfängelset. Några mera framstående drag af detta företräde är Landshöfdinge-Embetet väl icke i tillfälle att meddela; men den af Konungens Befallningshafvande, i dess nästlidne år afgifna yttrande, antydda fördel genom fångarnes skiljande från umgänge med hvarandra, fångarnes mottaglighet af religionens sanningar, hvilka på dem för framtiden nödvändigt måste hafva ett fördelaktigt inflytande, har ytterligare blifvit besannad. I hvad mån ensamhetsfängelset verkat till den minskning uti fångantalet, som under året vidare egt rum, så att då det vid årets början uppgått till omkring 70 å 75 personer om dagen, det sedermera småningom nedgått derunder och vid årets slut ända till 27 fångar, tilltror Landshöfdinge-Embetet sig så mycket mindre afgöra, som denna minskning inträffat å en tid, då dels förändrade grundsatser i åtskilliga grenar af Lagstiftningen, deribland i synnerhet i fråga om laga försvar, kunnat börja visa gynnsamma verkningar, dels ock lättare tillfällen till arbetsförtjenst, i anseende till goda skördar, förefunnits.

Icke eller under nästlidet år har ensamhetsfängelset visat sig hafva menligt inflytande på fångarnes helse, utan har helsotillståndet under året varit till och med bättre än förutgångne år; likasom icke någon egentlig sinnesrubbnings hos någon fånge förmärkts, utan endast en kvinna några dagar lidit af hysterisk melancholi.

Ordningen inom fängelset har under ifrågavarande år icke varit störd; och är det en tillfredsställelse att Landshöfdinge-Embetet kan meddela, det Fängelsets nuvarande Direktör med särdeles ordning och noggrannhet fullgjort sina åligganden, äfvensom att fängelsets Prest och Läkare gjort sig förtjente af vitsord om utmärkt nit i sina befattningar. Stockholm å Landskansliet den 1 Juni 1849.

På Landshöfdinge-Embetets vägnar.

G. M. Gyllenhoff.

G. Pr. af Sillén.

Bil. No 2.

Till Kongl. Styrelsen öfver Fängelser och Arbets-Inrättningar i Riket.

Uti skrifvelse den 23 sistlidne April har Kongl. Styrelsen begärt Konungens Befallningshafvandes yttrande ej mindre rörande den af Konungens Befallningshafvande under förlidet år vunna erfarenhet vid Länsfängelset härstädes i afseende på verkningarne af ensamhetsfängelsets användande än äfven om ordningen inom fängelset under samma tid.

För fullgörande af Kongl. Styrelsens begäran i förstnämnde hänseendet har Konungens Befallningshafvande infordrat fångpredikantens, Läkarens och Direktörens yttranden, hvilka härjemte öfverlemnas. I allmänhet anser Konungens Befallningshafvande sig för egen del böra uti dem instämma, dock måste Konungens Befallningshafvande upplysa, att exempel icke saknas på sådane fångar, som, ehuru de otvifvelaktigt känna sig skyldige till det brott, för hvilket de äro anklagade, likväl framhärda uti att förneka detsamma och detta oansedt de ständigt förvarats i Cell under ransakningen, som efter tvänne års förlopp icke kunnat afslutas.

Den vid fängelset anställda bevakningspersonal och öfrige tjenstemän hafva med berömligt nit fullgjort sina åligganden, hvaraf följer att något icke varit att anmärka emot ordningen derstädes. Linköpings Slott i Landskansliet den 30 Maj 1849.

C. O. PALMSTJERNA.

F. Holmqvist.

Bil. N:o 3.

Till Kongl. Styrelsen öfver Fängelser och Arbets-Inrättningar i Riket.

Uti skrifvelse den 23 sistlidne April har Kongl. Styrelsen infordrat mitt yttrande om den under sistlidet år vuuna erfarenhet i afseende på verkningarne af ensamhetsfängelsets användande vid Länsfängelset härstädes. En omständighet, som härvid i första rummet bör afses är minskningen i de för egentlige brott tilltalade fångarnes antal. Under loppet af året 1847 insattes i Länsfängelset dels för undergående af ransakning och dels till utstående af ådömda straff, 204 dylika fångar, deraf 173 anklagade för stöld, hvaremot under sistlidet år deras antal uppgick endast till 118, deraf 87 tilltalade för stöld. En sådan märkbar minskning har icke företett sig under de sednast förflutne fjorton åren och ehuru väl den icke helt och hållet kan tillskrifvas såsom en följd af ensamhetsfängelsets användande, torde det dock med säkerhet kunna antagas att detta i en betydande mån varit medverkande, enär, då straffdömd fångas återfall till fängelset i följd af itereradt brott före den tid, då Cellfängelset användes, var ganska vanligt, sådant deremot under senare åren varit sällsynt; och antagandet att fånge, som utstått sin ransaknings- och strafftid i Cellen, icke allenast hyser fruktan för att återkomma utan äfven under fängelsetiden kommit till besinning om sin ställning och till öfvertygelse om nödvändigheten och möjligheten för honom att genom beträdandet af en bättre bana åter bereda sig plats i samhället, står väl tillsammans med det sinnelag fångarne i Cellfängelset i allmänhet låtit framlysa.

Under sistlidet år har äfven deras antal, som blifvit häktade såsom saknande laga försvar, varit betydligt mindre än förut, och Cellfängelsets användande har utan tvifvel jemväl dertill bidragit, men förnämsta orsaken torde finnas uti hämandet af medellösa personers kringstrykande, hvilket till en betydande mån aftagit sedan fattigvården i enlighet med Kongl. Maj:ts Nådiga Förordning den 25 Maj 1847 blifvit ordnad, och i följd deraf hafva äfven utan tvifvel, brottslingarnes

antal blifvit minskadt, enär kringstrykandet ofta gaf tillfälle och anledning till brotten.

Emedlertid har ensamhetsfängelsets användande verkat gynnsamt och skulle säkerligen komma att förete ännu större fördelar om man kunde undvika den nuvarande, med Cellfängelse-systemet oförenliga olägenheten att fångarne, för undergående af Ransakning vid Härads-Rätterne, måste forslas till Häradshäktena och derunder samt under vistandet derstädes lemnas tillfälle till samtal, som ofta tillintetgöra den goda förändring i fångens tänkesätt, hvilken uppkommit under hans vistande i Cellen.

För ordningens vidmakthållande inom Cellfängelset hafva blifvit följde de derom meddelade föreskrifter och anledning har icke förekommit till förändring af det vitsord, som i Landshöfdinge-Embetets skrifvelse den 27 Juli sistlidet år blifvit lemnadt i afseende på tillförordnade Direktörens noggranna iakttagande af sina skyldigheter. Vaktbetjeningen, deraf något ombyte eller annan förändring sistlidet år icke skedde än den, som genom Kongl. Styrelsens skrifvelse den 2 Mars samma år tilläts i afseende på Vaktknekten .Per Persson, fullgjorde då äfven deras skyldigheter och ingen af dem undergick någon bestraffning. Fångarne i allmänhet visade ett stilla uppförande och någon anmärkningsvärd bestraffning å dem egde icke rum. Christianstads Landskansli den 23 Juli 1849.

GEORG von ROSEN.

Carl Arc. Olson.

Till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande öfver Östergöthland med Wadstena Län!

I afseende på verkningarne af ensamhetsfängelset under förlidet år får jag med stöd af här vunnen erfarenhet och i följd af Konungens Befallningshafvandes till mig den 5 dennes aflåtna skrifvelse, ödmjukast afgifva följande yttrande:

Att ensamhetsfängelset i ganska betydlig mån verkar till fångarnes moraliska förbättring; icke lockar till utan snarare tyckes afskräcka från återfall i brott, och att det icke visat sig skadligt för fångarnes hälsa.

Såsom grunder för detta omdöme vågar jag andraga fångarnes här visade ånger och vid de fleste tillfällen, då de vid Domstolarne varit till ransakning inställda, ådagalagde benägenhet att erkänna sina förbrytelser; fångarnes allt mera minskade antal emot föregående år samt slutligen att ingen fånge under året här aflidit.

Förhållandet med fängpersonalens numeraire åren 1847 och 1848, då hvarje person, om än flere gånger under året häktad, likväl blott en gång hvardera året blifvit beräknad, är följande:

År 1847 — 1,016 männer, 237 qvinnor, summa 1,255.

» 1848 — 875 » 167 » » 1,042.

det sednare understiger således det förra med 141 männer och 70 qvinnor, eller tillsammans 211 personer. Linköpings Cellfängelse den 18 Maj 1849.

C. J. V. Duse.

Till Konungens respektive Befallningshafvande i Linköpings Län.

Med anledning af anmodan ifrån Konungens respektive Befallningshafvande, att med utlåtande inkomma, får jag ödmjukast härmed inberätta resultatet af de observationer, som i Medicinskt afseende kunnat göras vid ensamhets-fängelse-systemets användande å härvarande Läns-fängelse under år 1848, och det är i korthet följande: Att Fångarna varit befriade ifrån de fordnade elakartade Fängelse-febrarna (Typhus), och att de mest gängse sjukdomar varit endast lindriga Gastriska, Catarrhala och Rheumatiska febrar samt Frossor; hvaraf följt, att ingen under året aflidit. I Psychiskt afseende anmärkes, att ingen komplett sinnesrubbing (Manie) under året inträffat, och att visserligen flera fångar blifvit, som det

synes, af ensamheten bragte till ånger och bekännelse af sina brott, men att ock några varit så förhårdade, att ingen ånger synes hafva påkommit, och ännu mindre någon bekännelse hafva undsluppit dem. Linköping den 22 Maj 1849.

L. Lindegren.

Prov. Läkare.

Till Konungens Befallningshafvande i Linköping.

Till följe af Konungens Befallningshafvandes aflätne skrifvelse får jag ödmjukast afgifva berättelse om verkningarne af Ensamhets-Fängelset härstädes under förlidet år.

I enlighet med den till Kongl. Styrelsen öfver Fängelser och Arbetsinrättningar i Riket afgifne Embetsberättelsen för sistlidet år, kan ej annat än ett välgrundadt vitsord gifvas åt förträffligheten af Ensamhetsfängelset för Ransakningsfångar. Oftare än fordom förnimmes nu hos fången denna inre väckelse, denna uppvaknade känsla af brottet och dess bedröfliga följder, samt en längtan efter Nåd och Kraft att kunna stå det onda emot. Med begärlighet fattas alltid en helig bok i handen, och mången sanning, förut dunkel eller rent utaf aldrig känd, upplarnar så småningom för den efter ljus och tröst längtande; och en och annan lemnar fängelset välsignande den tid han der vistats, såsom en för honom nyttig och helsosam väckelsetid.

Återfall tyckas förekomma mindre ofta, hvadan synes, att Fängelset ej innebär något lockande.

På Fångarnes fysik syntes Fängelset ännu vid årets slut ej haft menlig inverkan; också har under årets lopp ej en enda aflidit. Linköping den 21 Maj 1849.

Joh. Fredr. Grewell.

Bil. N:o 4.

Till Kongl. Styrelsen öfver Fängelser och Arbets-Inrättningar.

Kongl. Styrelsen har uti skrifvelse af den 23 sistlidne April anmodat Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, att meddela yttrande om den erfarenhet af ensamhets-fängelses användande, som under sistlidne år vunnits vid härvarande Länshäkte, samt om ordningen inom Fängelset under samma tid.

Landshöfdinge-Embetet får i berörde hänseende återopå Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes den 13 Maj sistlidne år till Kongl. Styrelsen afåttne skrifvelse; ty den erfarenhet, som under sistlidne år vid härvarande Läns-Fängelse vunnits, har allenast ytterligare bekräftat de deruti gjorda uppgifter om ensamhetsfängelses fördelaktiga inflytande på Fångarnes lynne, som med få undantag visat sig mildt och undergifvet; och hafva itererade brott af dem, som der undergått bestraffning, hvaraf många visat synnerlig ånger och höjelse till förbättring, varit högst sällsynte.

Tre personer hafva under fängelsetiden blifvit svagsinte; men detta förhållande kan icke anses såsom verkan af ensamhets-fängelset; ty sinnessvagheten har blifvit föranledd: hos en af Religionssvärmeri, hvaraf han äfven före fängelsetiden lidit; hos en af ytterligt fylleri, hvarföre han nio särskilda gånger pliktat; och hos en af långvarig sjuklighet, hvilken medförde stora blodutömnningar, hvaraf uppkom en matthet, som åstadkom först tillfällig yrsel och sedan sinnessvagheter.

Ordningen inom fängelset har varit god. Besträffning har blifvit användt å allenast en fänge, hvilken för brott emot anbefalld ordning blifvit straffad med fängelse i mörk Cell i fyra dagar; och har en Vaktknekt för tjensteförsummelse pliktat med 1 Rdr Banko. Gefle Landskansli den 23 Maj 1849.

På Landshöfdinge-Embetets vägnar.

J. G. Strandberg.

Olof af Geijerstam.

Bil. N:o 5.

Till Styrelsen öfver Fängelser och Arbets-Iurättningar i Riket.

I Styrelsens skrifvelse af den 23 i förra månaden har blifvit begärdt Konungens Befallningshafvandes yttrande rörande de verkningar, som i härvarande Länshäkte befunnits under loppet af förflutna året hafva varit en följd af ensamhetsfängelsets användande; Och får i anledning deraf, under återopande af hvad i enahanda afseende rörande förhållandet år 1847 i Konungens Befallningshafvandes afgifne berättelse anfördes, Landshöfdinge-Embetet meddela: Att den välgörande verkan af ensamheten för fångarne fortfarande bekräftat sig, genom deras i allmänhet visade benägenhet att vid första ransakningen afgifva bekännelse, särdeles de, som för första gången varit för brott tilltalade, och hvilket härleder sig från det tillfälle till ostörda betraktelser som af ensamheten och tystnaden inom Fängelset måste uppkomma, samt den större verkan som, under en sådan sinnestämning, fängpredikantens föreställningar och uppmaningar måste åstadkomma.

Å Fångarnes själstillstånd har ensamheten icke tyckts hafva några menliga följder. Väl har hos en och annan, särdeles dem af qvinnokönet, som varit för barnamord tilltalade, en djup nedslagenhet visat sig under den första tiden af deras fängelsetid, men denna har sedermera så småningom öfvergått till mera lugn. Qvinspersonen Mathilda Lagerheim eller Bergström, hvilken enligt Kongl. Maj:ts Nådiga Utslag skulle i Cell förvaras tills hon gjorde reda för hvilken hon rätteligen vore, afhände sig visserligen lifvet genom strypling; men detta skedde under convalescensen efter en långvarig nervfeber, och torde desto mindre böra tillskrifvas det ensliga fängelset, i hvilket hon hade ständig sysselsättning med handarbeten, som det berott af henne sjelf att lemna det, så snart hon ville om sig meddela sådana uppgifter att utredas kunde hvilken ort hon tillhörde, men hvartill hon under tvänne års fängsligt förvar aldrig kunde förmås.

De stränga controller, under hvilka vatten- och brödsstraffet nu mera kan verkställas, har ökat farhågan för detsamma, så att de till sådant straff dömda göra allt för böternes anskaffande heldre än att låta sig för straffets undergående till Länshäktet försändas.

Såväl Fängelse-Direktören som underlydande Vaktbetjening hafva med ordning och noggrannhet uppfyllt de dem åliggande skyldigheter. Carlstad 3 Landskansliet den 8 Maj 1849.

På Landshöfdinge-Embetets vägnar.

C. O. de Frese.

F. Wångenbergh.

Bil. N:o 6.

Till Kongl. Styrelsen öfver Fängelser och Arbets-Inrättningar i Riket.

I skrifvelse af den 25 sistlidne April har Kongl. Styrelsen från Konungens Befallningshafvande infordrat yttrande om den erfarenhet, som under år 1848 vunnits i afseende på verkningarne af ensamhetsfängelsets användande, äfvensom upplysning om ordningen inom fängelset under samma tid.

Under ofvannämnde år har ensamhetsfängelse endast för en tid af tre månader, eller från utgången af September till årets slut kunnat användas för fångarne i Fahlu Länshäkte, hvilka derunder tillsammans utgjort 118 personer, 98 af man och 20 af kvinnokön, nemligen 24 mans- och 5 qvinspersoner för försvarslöshet, 64 mans- och 14 qvinspersoner såsom ransakningsfångar eller till fängelsestraff dömda personer, 9 mans- och 1 qvinsperson häktade för skuld och 1 transportfånge. Af dessa voro vid årets slut qvarsittande 5 manspersoner såsom försvarslöse, 29 mans- och 5 qvinspersoner häktade och dömda för brott, 3 mans- och 1 qvinsperson häktade för skuld, hvilket vid jemnförelse med fångarnes antal vid den tid ensamhetsfängelset vidtog väl visar en förminskning af 5 per-

soner, men densamma torde likväl endast kunna anses såsom tillfällig och icke såsom en följd af ensamhetsfängelset, då verkan deraf i sådant afseende icke torde inom så kort tid kunna blifva märkbar, ehuru sedermera en småningom i det hela förutgående förminskning af fångantalet jemväl låter hoppas att verkan af ensamhetsfängelset skall blifva sådan.

Deremot kan såsom verkan deraf äfven för ifrågavarande tid anmälas större snygghet samt till brottslighetens skyndsammare erkännande och ångrande ledande själfbetraktelser ibland fångarne under den tystnad, som af dem måste iakttagas och i ensamheten icke lemnar rum för någon annan förströelse än moraliskt förbättrande läsning. Af de fångar som under nämnde tid blifvit på fri fot ställde, har intill 1848 års slut endast en till fängelset återkommit, då häktad för försvarslöshet.

Den ordning, som enligt meddelta föreskrifter bör ega rum, har under ifrågavarande tid blifvit iakttagen, så att någon bestraffning för öfverträdelse deraf hvarken för fångar, eller bevakning ifrågakommit, ehuru ombyte af flere bland bevaknings-personalen måst vidtagas, enär de icke funnit sig vid tjänstgöringen och det derifrån oskiljaktiga tvungna och instängda lefnadssätt. Fahlun å Lands-Cancelliet den 11 Juli 1849.

P. D. LORICHS.

P. de Laval.

Bil. N:o 7.

Till Kongl. Styrelsen öfver Fängelser och Arbets-lorättningar i Riket.

Med anledning af skrifvelsen den 23 nästlidne April får jag äran meddela att, så vidt den korta tid som härvarande fångar under förlidet år hållits å nya Cellfängelset härstädes förvarade, eller endast December månad, lemnar ledning för omdömet, förhållandet utvisat att cellsystemet i allmänhet haft fördelaktig inverkan på fångarne, hvilka, särdeles hvad qvinnorna angår, under första tiden efter inflyttningen, visat mycken upprörd sinnesförfattning. Ordningen inom fängelset

under samma tid har varit fullt tillfredsställande. Wexiö Lands-Cancelli den 12 Maj 1849.

CARL MÖRNER.

G. Lagerstråle.

Bil. N:o 8.

Till Kongl. Styrelsen öfver Fängelser och Arbets-Inrättningar i Riket

Då Kongl. Styrelsen i Skrifvelse af den 23 sistlidne April anmodat mig afgifva yttrande öfver verkningarne af ensamhets-fängelsets användande vid härvarande Länshäkte, anser jag mig böra tillkännagifva, att fångarne i allmänhet synas hafva blifvit derigenom till lyonet nedstämde och bragte till allvarligare besinning af deras olyckliga ställning och en del äfven till uppriktig bekännelse och ånger, att de hufvudsakligen sysselsatt sig med läsning i Psalmboken och andra andeliga böcker, som otvifvelaktigt i mer eller mindre mån medverkat till moralisk förbättring, att de nästan utan undantag varit stillsamme, och att de under till och med längre fängelsetid haft god helsa, i följd deraf att de kunnat hållas snygga och någon stund på dagen fått taga sig motion i frisk luft.

De arrestanter, åt hvilka arbete kunnat beredas, hafva dermed flitigt sysselsatt sig och deri funnit nöje, men mängden, som aldrig lärt sig annat än vanligt jordbruks-arbete, har icke kunnat så sysselsättas. Jag har ock trott mig finna, att arbetet afledt fångarne från tanken på deras brottslighet, och den för dem mest gagneliga sysselsättning eller läsning i dem lemnade gudliga böcker och skrifter, hvarföre jag icke eller anser det vara lämpligt att lemna ransakningsfångar handarbeten förr än de blifvit bragte till bekännelse och ånger.

Den försämring i moraliskt hänseende, hvilken ej sällan var följden af förhårdade brottslingars inrymmande i samma rum som andra, är genom Cellfängelse-systemet förekommen och endast derigenom kan ett högst viktigt ändamål anses vara vunnet.

Underslef vid bestraffning med vatten och bröd, hvartill gemensamhetsfängelset och arrestanternes begagnande af egna kläder ofta lemnade tillfälle, äro nu ej möjliga, så länge Fängelse-Direktören iakttager gifna föreskrifter.

Något menligt inslytande på arrestanternes helsa har cellfängelset ej haft på flere, än de i Fångpredikantens sednaste berättelse omförmälte personer, hvilka ock snart blefvo återställda. Mariæholm i Lands-Cancelliet den 10 Juni 1849.

W. A. D'ORCHIMONT.

W. Hedenstierna.

Summariskt Sammandrag öfver Fångantalet vid Rikets samtliga Läns-, Krono- och Polishäkten under loppet af år 1848.

	Fångar, som ej från annat Läns-, Krono- eller Polishäkte ankommit.											Fångar, som från annat Läns-, Krono- eller Polishäkte ankommit.										
	Ransakningsfångar och till fängelse vid vatten och bröd samt så kalladt enkelt fängelse dömda personer.		Fångar, som äro till allmänt arbete dömda, i brist af laga försvar, eller därför under tilltal ställda.		Bysatte.		Summa.		Summa Summa-rum.	Barn, som åtföljt föräldrarne i fängelset.		Ransakningsfångar och till fängelse vid vatten och bröd samt så kalladt enkelt fängelse dömda personer.		Fångar, som äro till allmänt arbete dömda i brist af laga försvar, eller därför under tilltal ställda.		Summa.		Summa Summa-rum.	Barn, som åtföljt föräldrarne i fängelset.		Transportfångar.	
	m.	q.	m.	q.	m.	q.	m.	q.		m.	q.	m.	q.	m.	q.	m.	q.		m.	q.	m.	q.
Stockholms Stadshäkte	1199	475	715	340	162	6	2074	991	5065	—	—	88	26	—	—	88	26	114	2	2	128	8
Blekinge Länshäkte	441	111	127	51	5	1	575	145	716	11	10	5	1	115	21	120	22	142	3	1	105	7
Calmar dito	731	121	251	70	11	1	995	192	1185	9	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	65	21
Christianstads dito	190	32	139	59	2	—	351	71	—	5	6	14	—	67	10	81	10	—	5	3	443	32
Engelholms Kronohäkte	61	11	—	—	1	—	62	11	493	—	—	5	—	—	—	5	—	96	1	—	173	14
Elfsborgs Länshäkte	403	57	38	7	10	—	451	64	—	7	1	67	21	42	5	109	26	155	1	4	189	7
Alingsås Kronohäkte	371	20	—	—	—	—	371	20	906	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	416	73
Gefleborgs Länshäkte	250	42	115	55	11	—	376	75	451	21	13	21	4	18	5	39	9	48	2	—	54	16
Gottlands dito	84	30	—	—	4	—	88	50	118	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	1
Götheborgs dito	622	90	79	9	5	—	704	99	—	2	—	50	16	30	15	130	31	—	3	—	281	31
Götheborgs Stadshäkte	185	37	33	10	21	—	259	47	1089	—	—	2	—	—	—	2	—	165	—	—	—	—
Hallands Länshäkte	76	17	42	12	5	—	121	29	—	2	—	14	4	41	9	55	15	—	5	2	111	10
Warbergs Kronohäkte	146	17	25	6	8	—	177	25	350	2	2	—	—	2	—	2	—	70	—	—	141	17
Jemtlands Länshäkte	82	15	25	10	6	—	115	25	156	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	1	1
Jönköpings dito	322	51	131	58	1	—	454	89	545	8	8	14	1	56	10	50	11	61	11	6	339	45
Stora Kopparbergs dito	200	40	45	15	50	2	275	55	528	5	10	4	1	27	11	31	12	45	2	5	6	—
Kronobergs dito	211	51	61	21	5	—	275	72	547	4	1	8	—	33	8	41	8	49	1	—	289	21
Malmöhus dito	354	54	355	90	21	—	690	144	—	12	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	271	1
Landskrona Kronohäkte	101	18	—	—	1	—	102	18	954	—	1	1	—	—	—	1	—	1	1	1	174	12
Nerikes Länshäkte	196	56	65	20	—	—	261	56	—	2	5	16	2	35	7	49	9	—	5	3	225	18
Nora Kronohäkte	54	7	—	—	—	—	54	7	578	1	—	2	—	—	—	2	—	60	—	—	—	—
Norrbottnens Länshäkte	56	15	11	5	5	—	72	16	88	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms dito	141	37	64	24	4	—	209	61	270	4	7	27	9	20	1	47	10	57	1	—	112	24
Skaraborgs dito	699	101	95	41	5	—	799	142	941	23	4	20	—	40	4	60	4	64	5	2	230	5
Södermanlands dito	195	25	75	15	4	—	274	36	310	5	5	15	—	25	4	36	4	40	1	1	280	42
Upsala dito	129	30	79	15	9	—	217	45	260	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	150	27
Westerbottnens dito	48	15	15	5	5	—	64	18	82	5	2	—	—	—	—	—	—	—	2	1	15	4
Westernorrlands dito	71	18	4	—	4	—	79	18	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	48	15
Medelpads Kronohäkte	81	15	—	—	1	—	82	15	192	—	—	4	—	—	—	4	—	4	—	—	—	—
Westmanlands Länshäkte	175	37	155	28	6	1	336	66	402	15	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	293	29
Wermlands dito	254	48	61	18	6	—	321	66	387	12	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	5
Östergötlands dito	415	64	126	31	4	—	545	95	—	12	9	15	1	159	18	152	19	171	9	3	250	65
Norrköpings Stadshäkte	95	10	60	11	—	—	155	21	814	1	5	9	1	21	5	30	4	34	—	—	—	—
Summa	8616	1737	2983	1106	354	11	11,955	2854	14,807	178	152	397	87	757	151	1154	218	1352	62	36	4836	547

Summariskt Sammandrag ö f v e r **Fångantalet vid Rikets samtliga Fästnings-**

[illegible]

(* Endast de som under dessa rubriker afgått ett föregående år upptagas här såsom återkomne, men ej de som under samma år både afgått och återkommit.

(**) Alla de som anlända på grund af nytt Utslag upptagas såsom nykomne, äfven om de samma år frigifvits.

Straff- och Arbets-fängelser, samt vid Krono-Arbets-Corpsen under loppet af år 1848.

[illegible]

(*) Under dessa rubriker upptagas endast de såsom afgångne, hvilka ej inom årets slut återkommit.

Uppgift på de under loppet af år 1848 å Rikets samtelige Straff- och Arbetsfängelser samt vid Krono-Arbets-Corpsen förvarade personers ålder.

	Den under årets lopp befintliga personalen, sedan de förflyttade och frivillige afdragits.											De under årets lopp nykomne.											De vid årets slut kvarvarande.										
	Lifstids-fångar.		Straff-fångar på bestämd tid.		Försvärlöse personer.		Kapi-tulan-ter el-ler ut-struk-ne sol-dater.	Bekän-nelse-fångar.	Summa.		Summa Sum-marum.	Lifstids-fångar.		Straff-fångar på bestämd tid.		Försvärlöse personer.		Kapi-tulan-ter el-ler ut-struk-ne sol-dater.	Bekän-nelse-fångar.	Summa.		Summa Sum-marum.	Lifstids-fångar.		Straff-fångar på bestämd tid.		Försvärlöse personer.		Kapi-tulan-ter el-ler ut-struk-ne sol-dater.	Bekän-nelse-fångar.	Summa.		Summa Sum-marum.
	m.	q.	m.	q.	m.	q.			m.	q.		m.	q.	m.	q.	m.	q.			m.	q.		m.	q.	m.	q.	m.	q.			m.	q.	
Under 20 år	7	—	32	6	82	6	5	—	144	12	156	6	—	25	2	55	—	—	—	62	2	64	6	—	42	3	60	3	3	—	111	10	121
Mellan 20 och 25 år	46	3	279	63	572	94	39	2	758	133	891	47	1	124	25	115	15	11	—	267	41	308	42	—	185	49	236	42	45	1	329	96	625
» 25 och 30 »	167	19	347	78	414	94	107	6	1041	191	1232	25	4	110	20	158	21	23	—	316	43	361	139	15	248	33	280	48	39	5	731	118	869
» 30 och 35 »	180	50	289	33	536	67	41	1	847	177	1024	51	4	83	13	118	11	18	—	232	50	282	181	27	209	42	247	34	21	1	639	123	782
» 35 och 40 »	202	29	202	44	268	34	15	—	683	140	823	14	3	38	13	81	11	—	1	139	29	188	199	28	144	36	162	30	6	1	12	94	606
» 40 och 45 »	171	29	145	33	147	28	2	—	463	118	581	25	2	41	8	36	6	1	—	100	16	116	160	29	114	30	87	29	—	—	361	88	449
» 45 och 50 »	149	19	88	23	92	20	1	2	332	172	404	10	1	32	6	22	2	—	—	63	9	74	140	18	36	18	70	13	—	2	268	49	317
» 50 och 55 »	129	20	42	11	61	8	1	—	233	31	264	7	2	9	3	16	2	—	—	32	9	41	117	18	31	8	37	11	—	—	185	37	222
» 55 och 60 »	82	11	28	11	25	3	—	—	133	30	163	4	1	4	3	—	2	—	—	8	8	16	73	7	13	8	14	2	—	—	104	17	121
» 60 och 65 »	26	8	7	1	34	—	—	—	67	12	79	1	1	3	—	1	1	—	—	3	2	7	35	8	6	—	11	3	—	—	32	11	63
» 65 och 70 »	34	2	1	1	11	—	—	—	46	3	49	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	26	4	—	—	6	—	—	—	32	4	36
» 70 och 75 »	8	1	3	—	11	—	—	—	22	1	23	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	2	11	1	1	—	7	—	—	—	19	1	20
Fyllda 76 år	1	—	—	—	1	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» 77 »	3	2	—	—	—	—	—	—	3	2	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	2
» 78 »	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	2	1	3
» 79 »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» 81 »	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
» 85 »	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	1207	175	1481	328	1835	440	227	11	4781	943	5724	138	22	492	99	580	71	38	1	1269	192	1461	1135	162	1031	231	1237	237	134	40	3587	630	4237

Uppgift på de under loppet af år 1848 å Rikets samtliga Straff- och Arbetsfängelser samt vid Krono-Arbets-Corpsen förvarade personers födelseorter.

	Den under årets lopp befintliga personalen sedan de förflyttade och frivillige afdragits.										De under årets lopp nykomne.										Således har af hela den under årets lopp nykomne personalen varit född i	De vid årets slut kvarvarande.										Således har af den vid årets slut kvarvarande personalen varit född i					
	Lifstidsfångar.		Straff-fångar på beständ tid.		Försvärlöse personer.		Kapitulanter eller utstruckne soldater.	Bekännelse-fångar.	Summa.		Summa Summarum.	Lifstidsfångar.		Straff-fångar på beständ tid.		Försvärlöse personer.		Kapitulanter eller utstruckne soldater.	Bekännelse-fångar.	Summa.		Summa Summarum.	Lifstidsfångar.		Straff-fångar på beständ tid.		Försvärlöse personer.		Kapitulanter eller utstruckne soldater.	Bekännelse-fångar.	Summa.		Summa Summarum.				
	m.	q.	m.	q.	m.	q.			m.	m.		q.	m.	q.	m.	q.	m.			q.			m.	q.	m.	m.	q.	m.			q.			m.	q.	m.	q.
Stockholms Stad	50	20	81	25	268	75	19	—	418	116	554	8	5	25	8	84	12	6	—	125	23	146	hvar	10:de	48	18	54	14	181	36	14	—	297	68	365	hvar	11:te
Blekinge Län i Stad . .	15	5	9	12	59	25	11	—	94	42		1	—	5	1	15	1	2	—	19	2				15	5	9	11	58	10	8	—	70	26			
på Landet	50	6	84	14	124	22	9	5	270	42	448	8	—	20	4	45	6	5	—	76	10	107	•	15:de	47	6	60	14	79	15	7	2	195	55	326	•	15:de
Calmar do i Stad . .	5	6	15	7	16	15	4	—	38	26		—	—	6	6	6	—	—	—	12	6				5	5	12	7	15	8	2	—	30	20			
på Landet	68	6	104	19	107	20	17	—	295	45	402	8	—	56	5	52	7	5	—	96	12	126	•	11:te	69	6	72	12	81	16	11	—	255	54	317	•	15:de
Christianstads do . . . i Stad . .	5	4	6	—	12	1	4	—	23	3		—	—	—	—	5	—	1	—	6	—				5	4	6	—	7	1	3	—	19	8			
på Landet	65	6	67	11	85	11	7	—	224	23	282	9	—	18	4	29	5	1	—	57	7	70	•	21:sta	65	5	48	10	65	10	—	—	176	25	223	•	18:de
Elfsborgs do i Stad . .	9	2	15	1	14	1	5	—	39	4		2	—	8	—	3	—	—	—	15	—				9	2	12	1	9	1	5	—	55	4			
på Landet	70	1	74	10	71	2	7	2	224	15	280	8	—	51	4	26	1	5	—	68	5	86	•	17:de	60	1	52	9	58	2	5	2	177	12	226	•	18:de
Gelleborgs do i Stad . .	15	1	28	5	1	5	1	—	45	9		1	—	12	5	—	1	—	—	15	4				15	1	21	5	2	1	1	—	57	8			
på Landet	80	5	14	6	27	8	2	—	95	14	159	4	1	—	4	10	1	—	—	14	6	57	•	41:sta	48	3	6	6	26	2	—	—	74	11	127	•	34:de
Gottlands do i Stad . .	4	2	7	8	7	—	—	—	18	10		—	1	5	1	2	—	—	—	5	2				4	1	5	7	7	—	—	—	16	8			
på Landet	18	6	52	8	6	—	2	—	58	14	100	4	5	8	4	1	—	—	—	15	7	27	•	34:de	13	7	25	8	4	—	1	—	43	15	87	•	48:de
Göteborgs do i Stad . .	27	5	56	7	76	25	9	—	168	53		6	—	29	4	52	5	2	—	69	9				27	5	49	8	62	9	4	—	142	20			
på Landet	55	6	55	6	44	5	5	—	119	17	359	5	1	15	—	11	1	5	—	56	2	116	•	42:te	51	5	24	2	51	5	5	—	89	12	265	•	16:de
Hallands do i Stad . .	2	—	2	2	5	4	—	—	9	6		—	—	—	—	5	1	—	—	3	1				2	—	1	1	2	5	—	—	5	4			
på Landet	32	—	25	10	59	6	6	1	105	16	154	5	—	10	4	6	—	5	—	22	4	50	•	43:de	31	—	17	6	22	2	4	1	75	7	92	•	46:te
Jemtlands do i Stad . .	2	—	—	2	—	1	—	—	2	3		2	—	—	—	—	—	—	—	2	—				2	—	—	2	—	—	—	—	2	2			
på Landet	5	—	6	2	5	—	—	—	16	2	25	1	—	2	—	5	—	—	—	6	—	8	•	43:dra	5	—	5	1	5	—	—	—	15	1	18	•	25:ste
Jönköpings do i Stad . .	10	1	11	4	16	5	5	—	40	10		—	—	2	—	4	1	—	—	6	1				8	—	10	2	9	4	1	—	28	6			
på Landet	50	7	40	6	56	8	5	—	151	21	202	2	2	17	1	14	1	2	1	56	4	47	•	51:sta	56	6	26	5	52	5	5	1	92	12	159	•	50:de
Kopparbergs do i Stad . .	10	4	8	4	15	5	5	—	56	11		1	—	5	2	1	—	—	—	7	2				10	4	4	5	11	—	2	—	27	7			
på Landet	51	1	42	7	25	6	2	—	98	14	159	4	—	14	2	6	—	—	—	24	2	55	•	42:dra	29	1	35	4	9	4	—	—	75	9	116	•	56:te
Kronobergs do i Stad . .	2	—	4	5	4	1	1	—	11	4		—	—	2	2	1	—	1	—	4	2				2	—	4	5	5	1	1	—	12	4			
på Landet	49	4	46	8	77	17	15	—	185	29	229	5	1	19	—	27	4	9	—	60	5	71	•	21:sta	49	4	37	4	49	15	9	—	144	21	181	•	23:dje
Malmöhus do i Stad . .	10	5	22	1	34	11	8	1	75	17		1	—	7	—	11	—	1	—	20	—				11	5	15	1	25	4	5	1	55	10			
på Landet	82	5	96	15	96	21	9	5	285	57	412	8	1	51	2	26	1	2	—	67	4	91	•	1:de	78	5	78	11	56	8	7	—	219	22	506	•	15:de
Nerikes do i Stad . .	7	—	5	2	12	5	5	—	27	7		5	—	2	—	2	1	—	—	7	1				7	—	4	—	11	2	2	—	24	2			
på Landet	27	7	59	9	61	15	6	—	155	51	218	4	—	18	1	24	—	1	—	47	1	56	•	26:te	26	7	59	9	45	8	4	—	112	21	162	•	26:te
Transport	779	109	988	210	1560	509	159	7	3295	628	3921	95	15	544	62	450	47	45	1	951	122	1055			750	102	728	162	951	163	98	7	2517	452	2949		

	Den under årets lopp befintliga personalen sedan de förflyttade och frivillige afdragits.											De under årets lopp nykomne.											Således har af den under årets lopp nykomne personalen varit född i	De vid årets slut kvarvarande.											Således har af den vid årets slut kvarvarande personalen varit född i
	Lifstids-fångar.		Straff-fångar på bestämd tid.		Försvärlöse personer.		Kapitulanter eller utstrukne soldater.	Bekän-nelse-fångar.	Summa.		Summa Summa-rum.	Lifstids-fångar.		Straff-fångar på bestämd tid.		Försvärlöse personer.		Kapitulanter eller utstrukne soldater.	Bekän-nelse-fångar.	Summa.		Summa Summa-rum.		Lifstids-fångar.		Straff-fångar på bestämd tid.		Försvärlöse personer.		Kapitulanter eller utstrukne soldater.	Bekän-nelse-fångar.	Summa.		Summa Summa-rum.	
	m.	q.	m.	q.	m.	q.			m.	m.		q.	m.	q.	m.	q.	m.			q.	m.			m.	q.	m.	q.	m.	q.			m.	q.		
Transport	779	109	988	210	1360	509	159	7	5295	628	5921	95	15	344	62	456	47	45	1	951	122	1055		750	102	728	162	954	168	98	7	2517	432	2949	
Norrbottnens Län . . . i Stad . .	5	1	4	2	5	1	1	—	15	4		1	—	—	—	1	—	—	—	2	—			5	1	2	—	5	1	1	—	9	2		
på Landet	10	2	8	2	6	1	—	1	25	5	47	4	1	4	—	4	—	—	—	12	1	15	hvar 97:de	10	2	4	1	2	1	—	1	17	4	32	hvar 152:dra
Skaraborgs d:o . . . i Stad . .	8	—	5	4	24	4	2	—	59	8		—	—	1	1	10	—	—	—	11	1			8	—	5	5	17	2	1	—	51	5		
på Landet	52	12	62	10	44	11	9	—	167	55	247	11	2	21	5	14	2	2	—	48	7	67	» 21:sta	52	12	51	8	25	7	4	—	152	27	195	» 21:sta
Stockholms d:o . . . i Stad . .	5	3	5	—	6	4	1	—	17	7		—	—	—	—	1	1	1	—	2	1			5	3	4	—	4	1	—	—	11	4		
på Landet	40	8	45	8	52	19	5	—	140	55	199	2	—	16	5	18	1	—	—	36	6	45	» 52:dra	50	6	24	5	59	9	4	—	105	20	140	» 50:de
Södermanlands d:o . . i Stad . .	7	4	7	6	7	11	5	—	24	21		1	1	1	4	—	4	1	—	5	9			7	4	5	5	6	7	1	—	17	16		
på Landet	27	6	56	8	55	10	8	1	145	24	214	4	—	16	5	15	2	1	—	54	5	51	» 18:de	25	5	37	8	54	3	3	—	99	14	146	» 29:de
Upsala d:o i Stad . .	7	—	4	4	17	4	2	—	50	8		2	—	5	1	6	1	1	—	12	2			7	—	4	5	9	5	1	—	21	6		
på Landet	24	5	41	13	46	9	4	—	115	27	180	1	—	12	5	7	—	1	—	21	5	58	» 38:de	22	5	25	11	28	4	5	—	78	20	125	» 34:de
Wernlands d:o . . . i Stad . .	15	4	10	—	9	5	—	1	55	9		1	1	5	—	2	2	—	—	6	5			14	4	9	—	4	5	—	1	28	9		
på Landet	56	1	28	12	19	7	6	1	90	20	154	5	1	12	4	6	1	5	—	26	6	41	» 55:te	56	2	26	12	16	5	5	1	84	17	158	» 50:de
Westmanlands d:o . . i Stad . .	8	1	9	5	18	5	2	—	57	9		1	—	5	2	4	1	—	—	10	5			8	1	4	1	12	2	—	—	24	4		
på Landet	52	2	59	8	54	8	1	—	106	18	170	2	1	8	5	8	2	—	—	18	6	57	» 38:de	27	1	25	6	16	7	—	—	68	14	110	» 38:de
Westerbottens d:o . . i Stad . .	2	—	2	—	2	—	1	—	7	—		—	—	1	—	—	—	—	—	1	—			2	—	1	—	1	—	1	—	5	—		
på Landet	9	—	11	1	7	1	1	—	28	2	37	—	—	5	—	2	—	1	—	6	—	7	» 208:de	8	1	7	—	2	—	—	—	17	1	25	» 184:de
Wester-Norrlands d:o i Stad . .	4	—	4	1	4	—	1	—	15	1		—	—	2	1	2	—	1	—	5	1			4	—	5	1	5	—	—	—	10	1		
på Landet	27	1	14	4	6	—	—	—	47	5	66	1	1	4	2	1	—	—	—	6	5	15	» 97:de	25	—	9	5	5	—	—	—	57	5	51	» 81:sta
Östergöthlands d:o . . i Stad . .	20	5	58	5	56	8	8	—	192	16		2	—	10	2	9	5	2	—	25	5			19	5	17	2	21	2	4	—	61	7		
på Landet	65	12	98	26	86	20	10	—	257	58	425	6	1	22	5	19	4	1	—	48	8	84	» 17:de	62	11	59	20	49	12	6	—	176	45	287	» 14:de
Norrige	4	1	5	—	5	1	2	—	12	2		—	—	2	—	2	—	—	—	4	—			4	1	2	—	2	—	1	—	9	1		
Preussen och öfriga Tyskland . .	8	—	—	—	5	—	—	—	15	—		1	—	—	—	1	—	—	—	2	—			8	—	—	—	2	—	—	—	10	—		
Ryssland, Finland och Åland . .	11	—	2	—	6	2	1	—	20	2		—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	8	» 182:dra	9	—	2	—	5	—	1	—	15	—		
Okänd ort	6	—	—	1	—	—	—	—	6	1	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			6	—	—	—	—	—	—	—	6	—	6	» 103:dje
Summa	1207	175	1481	528	1855	440	227	11	4781	945	5724	158	22	492	99	580	71	58	1	1269	192	1461		1155	162	1051	251	1237	237	134	10	5587	650	4237	

Litt. E.

Uppgift på förhållandet emellan folkmängden inom hvarje Län och antalet af derstädes födde allmänna Straff- och Arbetsfångar samt Krono-arbetskarlar.

	Folkmängden vid slutet af år 1843 *)	Af de under loppet af 1848 nykomne fångar och Krono-arbetskarlar voro inom hvarje Län födde:	Bland de under loppet af år 1848 nykomne fångar och Krono-arbetskarlar förhåller sig således antalet af de inom hvarje Län födde till hela folkmängden derstädes, såsom:	Af de vid 1848 års slut kvarvarande fångar och Krono-arbetskarlar voro inom hvarje Län födde:	Bland de vid 1848 års slut kvarvarande fångar och Krono-arbetskarlar förhåller sig således antalet af de inom hvarje Län födde till folkmängden derstädes, såsom:
Stockholms Stad	38,242	146	1 till 604	563	1 till 241
Blekinge Län	102,512	107	1 » 936	526	1 » 311
Calmar do	196,116	126	1 » 1,556	517	1 » 618
Christianstads . . do	177,767	70	1 » 2,540	225	1 » 794
Elfsborgs do	255,123	86	1 » 2,711	226	1 » 1,051
Gefleborgs . . . do	116,173	57	1 » 5,140	127	1 » 913
Gottlands do	45,268	27	1 » 1,605	87	1 » 497
Götheborgs . . . do	176,696	116	1 » 1,525	265	1 » 664
Hallands do	100,419	50	1 » 5,547	92	1 » 1,090
Jemtlands do	49,077	8	1 » 6,153	18	1 » 2,726
Jönköpings . . . do	136,988	47	1 » 5,540	158	1 » 1,157
Kopparbergs . . . do	145,555	55	1 » 4,152	116	1 » 1,252
Kronobergs . . . do	129,186	71	1 » 1,820	181	1 » 715
Malmöhus do	254,207	91	1 » 2,874	506	1 » 765
Nerikes do	151,722	56	1 » 2,552	162	1 » 815
Norrbottnens . . do	50,590	15	1 » 5,575	52	1 » 1,581
Skaraborgs . . . do	189,106	67	1 » 2,822	195	1 » 969
Stockholms . . . do	115,510	45	1 » 2,518	140	1 » 809
Södermanlands . . do	118,664	51	1 » 2,527	146	1 » 812
Upsala do	87,700	58	1 » 2,508	123	1 » 701
Wermlands . . . do	209,596	41	1 » 5,112	158	1 » 1,515
Westmanlands . . do	94,850	57	1 » 2,864	110	1 » 862
Westerbottens . . do	65,634	7	1 » 9,095	25	1 » 2,767
Wester-Norrlands do	95,775	15	1 » 6,252	51	1 » 1,858
Östergöthlands . . do	214,628	84	1 » 2,555	287	1 » 818

*) Förhållandet är ej känt för något sednare år.

Uppgift på de Samhällsklasser, som de vid Rikets samtelige Straff- och Arbetsfängelser samt vid Krono-Arbets-Corpsen under loppet af år 1848 förvarade personer tillhört, inman de dit ankommit.

	Den under årets lopp befintliga personalen, sedan de förflyttade och frivillige afdragits.										De under årets lopp nykomne.										De vid årets slut kvarvarande.													
	Lifstids-fångar.		Straff-fångar på bestämd tid.		Försvärlöse personer.		Kapitulanter eller utstrukne soldater.	Bekän-nelse-fångar.	Summa.		Summa Summarum.	Lifstids-fångar.		Straff-fångar på bestämd tid.		Försvärlöse personer.		Kapitulanter eller utstrukne soldater.	Bekän-nelse-fångar.	Summa.		Summa Summarum.	Lifstids-fångar.		Straff-fångar på bestämd tid.		Försvärlöse personer.		Kapitulanter eller utstrukne soldater.	Bekän-nelse-fångar.	Summa.		Summa Summarum.	
	m.	q.	m.	q.	m.	q.			m.	m.		q.	m.	q.	m.	q.	m.			q.	m.		q.	m.	m.	q.	m.	q.			m.	q.		m.
Läro-Statens:																																		
Skollärare	—	1	1	2	—	—	—	—	1	3	4	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	2	—	—	—	—	—	1	3	3
Studerande	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
Kyrkobetjente	5	—	—	1	—	—	—	—	5	1	4	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	5	—	1	—	—	—	—	5	1	6		
Civil-Statens:																																		
Tjenstemän	1	1	5	3	1	4	—	—	5	8	15	—	1	—	1	—	—	—	—	—	2	2	1	1	5	1	1	5	—	—	5	5	10	
Tullbetjente	1	—	2	—	1	9	—	—	4	9	15	—	—	2	—	—	1	—	—	2	1	5	—	—	1	—	1	9	—	—	2	9	11	
Skrifvare hos Tjenstemän	5	—	4	—	1	—	—	—	8	—	8	1	—	1	—	1	—	—	—	5	—	5	3	—	2	—	1	—	—	—	6	—	6	
Vaktbetjening	2	5	5	5	1	6	—	—	6	12	18	1	—	2	1	—	—	—	—	5	1	4	5	4	5	2	—	2	—	—	6	8	14	
Militär-Statens:																																		
Befäl	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Underbefäl	5	5	4	5	4	11	—	—	15	17	50	—	1	1	2	—	2	—	—	1	5	6	4	2	2	5	1	5	—	—	7	8	15	
Manskaf	186	22	226	56	550	87	227	3	992	145	1157	21	4	74	10	99	11	58	—	252	25	277	175	20	175	28	216	46	154	2	700	94	794	
Stads- och Brandvakter	1	—	5	2	18	2	—	—	22	4	26	—	—	1	1	10	—	—	—	11	1	12	—	—	2	1	8	1	—	—	10	2	12	
Sjömän:																																		
Skeppare	2	4	29	6	—	4	—	—	31	14	45	1	—	15	6	—	—	—	—	14	6	20	1	4	22	6	—	1	—	—	23	11	34	
Matroser	47	12	14	15	69	35	—	—	150	60	190	6	—	7	1	25	11	—	—	58	12	50	45	15	10	12	57	19	—	—	112	44	156	
Lotsar	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Handlande Borgerskap:																																		
Handlande	1	—	5	4	1	4	—	—	5	8	15	1	—	1	—	—	1	—	—	2	1	5	1	—	3	3	—	3	—	—	4	6	10	
Traktörer och Krögare	—	1	9	—	—	4	—	—	9	5	14	—	—	2	—	—	1	—	—	2	1	5	—	1	5	—	—	2	—	—	5	3	8	
Handelsbetjente	11	—	—	—	6	—	—	—	17	—	17	2	—	—	—	1	—	—	—	3	—	3	11	—	—	—	4	—	—	—	15	—	15	
Bruks- och Fabriksidkare:																																		
Bruks- eller Fabriksidkare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Betjente och Skrifvare	1	—	—	1	1	—	—	—	2	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	2	1	5	
Bruksarbetare	16	1	5	2	7	1	—	—	28	4	32	1	—	2	—	2	—	—	—	5	—	5	16	1	4	2	6	1	—	—	26	4	30	
Fabriksarbetare	22	5	22	4	59	7	—	—	85	16	99	1	1	7	—	17	—	—	—	25	1	26	20	5	12	1	26	5	—	—	58	7	65	
Grufarbetare	4	4	12	1	5	1	—	—	21	6	27	1	—	5	—	2	—	—	—	8	—	8	4	4	8	1	5	1	—	—	15	6	8	
Transport	307	57	340	83	504	176	227	3	1581	516	1697	38	7	118	25	157	27	58	—	371	57	428	291	54	250	64	325	94	154	2	1002	212	1214	

	Den under årets lopp befintliga personalen, sedan de förflyttade och frivillige afdragits.											De under årets lopp nykomne.											De vid årets slut kvarvarande.														
	Lifstids-fångar.		Straff-fångar på beständ tid.		Försvärlöse personer.		Kapitulanter eller utstrukne soldater.	Bekän-nelse-fångar.	Summa.		Summa Summarum.	Lifstids-fångar		Straff-fångar på beständ tid.		Försvärlöse personer.		Kapitulanter eller utstrukne soldater.	Bekän-nelse-fångar.	Summa.		Summa Summarum.	Lifstids-fångar.		Straff-fångar på beständ tid.		Försvärlöse personer.		Kapitulanter eller utstrukne soldater.	Bekän-nelse-fångar.	Summa.		Summa Summarum.				
	m.	q.	m.	q.	m.	q.			m.	m.		q.	m.	q.	m.	q.	m.			q.	m.		m.	q.	m.	q.	m.	q.			m.	q.		m.	q.	m.	q.
Transport	507	37	340	85	304	176	227	5	1581	516	1697	58	7	118	25	137	27	38	—	571	37	428	291	34	230	64	523	94	154	2	1002	212	1214				
<i>Handtverkare:</i>																																					
Mästare	1	10	5	11	6	29	—	—	12	50	62	—	—	5	5	—	7	—	—	5	10	15	1	9	2	7	2	13	—	—	3	51	56				
Gesäller	69	18	48	12	105	55	—	—	222	65	285	3	4	10	6	27	5	—	—	42	15	53	70	18	25	8	69	14	—	—	162	40	202				
Lärgossar	153	—	166	—	589	—	—	—	690	—	690	21	—	66	—	101	—	—	—	188	—	188	128	—	114	—	290	—	—	—	352	—	352				
Gerningsmän på landet	26	15	41	56	33	27	—	—	123	76	201	—	4	17	13	19	5	—	—	56	20	56	23	14	51	23	19	19	—	—	78	38	156				
Deras drängar	29	—	17	9	23	—	—	—	74	9	83	—	—	7	9	8	—	—	—	15	9	24	50	—	7	10	24	—	—	61	10	71					
<i>Bondeståndet:</i>																																					
Bergsmän	—	4	5	4	—	1	—	—	5	6	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	4	—	1	—	—	—	6	6				
Hemmansegare och Brukare	43	15	63	56	7	17	—	—	120	66	186	10	5	23	16	2	4	—	—	57	25	60	42	15	57	50	3	11	—	—	81	34	158				
Jordtorpare	87	29	47	67	6	34	—	4	141	150	291	9	1	17	15	4	11	—	—	50	23	53	85	27	28	32	3	50	—	4	117	109	226				
Stattorpare	7	4	6	8	—	10	—	—	15	22	53	1	—	1	2	—	1	—	—	2	5	3	3	4	4	7	—	6	—	—	9	17	26				
Fiskare och Skärkarlar	5	1	5	2	1	1	—	—	7	4	11	—	—	2	1	1	—	—	—	5	1	4	5	1	1	1	1	—	—	—	3	2	7				
Backstuga- och Inhysesljon	51	2	35	5	1	4	—	—	83	9	94	9	—	15	2	1	1	—	—	25	5	26	29	1	15	1	—	5	—	—	72	3	77				
Bondesöner	42	—	28	—	1	—	—	2	75	—	75	2	—	8	—	1	—	—	—	11	—	11	58	—	25	—	1	—	—	2	64	—	64				
Tjenstedrängar	543	6	594	16	660	56	—	3	1604	38	1662	29	—	179	2	227	7	—	1	436	9	443	555	6	453	12	452	12	—	3	1203	50	1253				
<i>Privates betjente.</i>																																					
Fogdar och Rättare m. fl.	4	1	4	3	1	9	—	—	9	18	27	2	—	2	5	1	1	—	—	3	4	9	2	1	4	7	1	4	—	—	7	12	19				
Betjenter	7	5	17	1	52	—	—	—	36	4	60	1	1	14	—	12	—	—	—	27	1	28	6	5	13	1	25	—	—	—	44	4	48				
Fattighjon	—	—	5	—	—	—	—	—	5	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	3	—	3				
Kringstrykande personer	23	1	54	1	54	4	—	—	95	6	99	6	—	6	—	14	2	—	—	26	2	28	27	1	23	1	22	2	—	—	74	4	78				
Utlänningar	6	—	4	—	19	—	—	—	29	—	29	—	—	4	—	5	—	—	—	9	—	9	6	—	5	—	14	—	—	—	25	—	25				
Okändt yrke	58	16	—	51	3	59	—	—	41	86	127	3	2	—	6	—	4	—	—	3	12	17	56	9	—	21	4	26	—	—	40	56	96				
Summa	1207	173	1481	528	1835	440	227	11	4781	945	5724	158	22	492	99	580	71	38	1	1269	192	1461	1135	162	1031	231	1257	257	154	10	3387	650	4237				
<i>Anmärkning:</i>																																					
Af desse äro Gifte	246	50	521	31	162	26	19	2	730	107	837	52	5	106	16	35	5	5	—	196	22	218	251	27	224	57	98	13	11	4	563	82	647				
Enklingar och Enkor	72	57	71	44	37	22	1	—	201	105	504	8	6	22	15	18	4	—	—	48	25	71	69	56	59	54	51	10	—	—	159	80	219				
Ogifte	889	108	1089	255	1638	592	207	9	5850	733	4565	98	15	564	70	307	64	33	1	1023	147	1172	833	99	788	180	1408	209	125	9	2885	488	5571				
Summa	1207	173	1481	528	1835	440	227	11	4781	945	5724	158	22	492	99	580	71	38	1	1269	192	1461	1135	162	1031	231	1257	257	154	10	3387	650	4237				

* *Anmärkning.* Bland de från Stockholms stad ankomne strafi-fångar på bestämd tid, äro äfven de inberäknade, som på grund af den särskildt för Stockholms stad gällande undantagslagen af den 4 Februari 1766 blifvit förklarad vanart dömda till allmänt arbete, nemligen

	Den under årets lopp befintliga personalen sedan de förflyttade och frivillige afdragits.										De under årets lopp nykomne.										Således har af den under årets lopp nykomne personalen varit dömd:	De vid årets slut kvarvarande.										Således har af den vid årets slut kvarvarande personalen varit dömd:					
	Lifstids-fångar.		Straff-fångar på bestämd tid.		Försvarslöse personer.		Kapitulanter eller utstrukne soldater.	Bekännelse-fångar.	Summa.			Lifstids-fångar.	Straff-fångar på bestämd tid.		Försvarslöse personer.		Kapitulanter eller utstrukne soldater.	Bekännelse-fångar.	Summa.			Lifstids-fångar.	Straff-fångar på bestämd tid.		Försvarslöse personer.		Kapitulanter eller utstrukne soldater.	Bekännelse-fångar.	Summa.								
	m.	q.	m.	q.	m.	q.			m.	m.	q.		m.	q.	m.	q.			m.	m.			q.	m.	m.	q.			m.	q.	m.		q.	m.	m.	q.	
	Summa.	Summa.	Summa.	Summa.	Summa.	Summa.	Summa.	Summa.	Summa.	Summa.	Summa.	Summa.	Summa.	Summa.	Summa.	Summa.	Summa.	Summa.	Summa.	Summa.		Summa.	Summa.	Summa.	Summa.	Summa.	Summa.	Summa.	Summa.	Summa.	Summa.		Summa.				
Transport	1143	158	1376	502	1733	403	—	11	4263	863	5126	150	22	466	94	558	67	—	1	1155	185	1358		1095	147	992	230	1174	214	—	10	3271	591	3862			
Östergöthlands Län	64	17	105	26	122	57	—	—	291	80	371	8	—	26	5	22	4	—	—	56	9	65	hvar	22:dra	60	15	59	21	65	25	—	—	182	59	241	hvar	17:de
Summa	1207	175	1481	528	1855	440	—	11	4554	943	5497	158	22	492	99	580	71	—	1	1211	192	1403		1155	162	1051	251	1237	237	—	10	3453	650	4103			
Kapitulanterne hafva blifvit utstrukne från:																																					
Kongl. Svea Garde	—	—	—	—	—	—	17	—	17	—	17	—	—	—	—	—	—	5	—	5	—	5	hvar	19:de	—	—	—	—	—	—	8	—	8	—	8	hvar	17:de
» Lif-Gardet till häst	—	—	—	—	—	—	4	—	4	—	4	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	2	»	29:de	—	—	—	—	—	—	6	—	6	—	6	»	22:dra
» Andra Lif-Gardet	—	—	—	—	—	—	29	—	29	—	29	—	—	—	—	—	—	10	—	10	—	10	»	5:te	—	—	—	—	—	—	16	—	16	—	16	»	8:de
» Svea Artilleri	—	—	—	—	—	—	50	—	50	—	50	—	—	—	—	—	—	9	—	9	—	9	»	6:te	—	—	—	—	—	—	31	—	31	—	31	»	4:de
» Götha d:o	—	—	—	—	—	—	56	—	56	—	56	—	—	—	—	—	—	9	—	9	—	9	»	6:te	—	—	—	—	—	—	25	—	25	—	25	»	6:te
» Vendes d:o	—	—	—	—	—	—	4	—	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	2	»	67:de
» Marin-Regementet	—	—	—	—	—	—	43	—	43	—	43	—	—	—	—	—	—	17	—	17	—	17	»	3:dje	—	—	—	—	—	—	26	—	26	—	26	»	5:te
» Kronprinsens Husar-Regemente	—	—	—	—	—	—	20	—	20	—	20	—	—	—	—	—	—	5	—	5	—	5	»	11:te	—	—	—	—	—	—	13	—	13	—	13	»	10:de
Wermlands Kongl. Fältjägare-Regemente	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	»	29:de	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	»	134:de
Stockholms stads Militär-Corps	—	—	—	—	—	—	13	—	13	—	13	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	2	»	29:de	—	—	—	—	—	—	8	—	8	—	8	»	17:de
Summa Summarum	1207	175	1481	528	1855	440	227	11	4781	943	5724	158	22	492	99	580	71	58	1	1269	192	1461		1155	162	1051	251	1237	237	134	10	3587	650	4237			
Straff-fångarne hafva blifvit dömda af:																																					
Kongl. Kammar-Rätten	5	—	1	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		5	—	—	—	—	—	—	—	5	—	3	hvar	876:te	
» Slots-Rätt	7	—	3	—	—	—	—	—	10	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		6	—	3	—	—	—	—	—	9	—	9	»	292:dra	
Kämmers-Rätt i Stockholm	95	51	5	61	—	—	—	—	96	112	208	11	5	—	20	—	—	—	—	11	25	36	hvar	21:sta	85	49	—	54	—	—	—	85	83	168	»	16:de	
» i andra städer	55	2	123	1	—	—	—	1	179	5	182	1	—	52	—	—	—	—	—	53	—	53	»	14:de	58	2	75	—	—	—	—	1	152	2	154	»	19:de
Rådhus-Rätt i Stockholm	4	—	60	—	—	—	—	—	64	—	64	—	—	27	—	—	—	—	—	27	—	27	»	28:de	4	—	56	—	—	—	—	—	40	—	40	»	65:te
» i andra städer	175	39	942	75	—	—	—	—	1117	114	1231	23	4	500	27	—	—	—	—	323	31	354	»	2:dra	175	38	668	65	—	—	—	—	845	103	946	»	3:dje
Härads-Rätt	776	82	262	191	—	—	—	10	1048	273	1321	97	15	98	52	—	—	—	1	196	65	261	»	3:dje	735	72	210	152	—	—	—	9	952	224	1176	»	2:dra
Krigs-Rätt	94	1	87	—	—	—	—	—	181	1	182	6	—	15	—	—	—	—	—	21	—	21	»	36:te	91	1	61	—	—	—	—	—	152	1	153	»	17:de
Summa	1207	175	1481	528	—	—	—	11	2699	503	3202	158	22	492	99	—	—	—	1	631	121	752		1155	162	1051	251	—	—	—	10	2216	413	2629			
I andra instansen hafva straff-fångarne blifvit dömda af:																																					
Kongl. Svea Hof-Rätt	467	90	408	169	—	—	—	4	879	259	1138	59	16	152	49	—	—	—	—	211	65	276	hvar	2:dra	451	83	285	151	—	—	—	5	737	214	951	hvar	2:dra
» Götha d:o	318	57	314	90	—	—	—	5	653	147	782	57	4	128	27	—	—	—	1	166	51	197	»	3:dje	319	52	246	68	—	—	—	4	569	120	689	»	3:dje
» Skånska d:o	175	26	103	48	—	—	—	4	282	74	356	23	2	27	14	—	—	—	—	50	16	66	»	8:de	185	25	75	42	—	—	—	5	265	67	330	»	6:te
» Krigs-Hof-Rätten	62	2	34	—	—	—	—	—	96	2	98	6	—	5	—	—	—	—	—	11	—	11	»	50:de	58	2	17	—	—	—	—	—	75	2	77	»	26:te
Summa	1022	175	859	507	—	—	—	11	1892	482	2374	125	22	312	90	—	—	—	1	458	112	550		1015	162	621	241	—	—	—	10	1644	405	2047			
Rörande straff-fångar och försvarslöse har Kongl. Maj:t i nåder pröfvat och afgjort målen för																																					
	752	159	577	255	289	222	—	11	1629	616	2245	94	20	166	75	88	27	—	1	549	120	469	hvar	3:dje	717	151	621	197	182	105	—	10	1550	455	1985	hvar	2:dra

Uppgift å förhållandet emellan folkmängden inom hvarje Län och antalet af de utaf auktoriteterna derstädes dömda allmänna Straff- och Arbetsfångar samt Krono-Arbetskarlar.

	Folkmängden vid slutet af år 1845.	Af de under loppet af år 1848 nykomne fångar och Krono-arbetskarlar voro inom hvarje Län dömda:	Bland de under loppet af år 1848 nykomne fångar och Krono-arbetskarlar förhåller sig således antalet af de inom hvarje Län dömda till hela folkmängden derstädes, såsom:	Af de vid 1848 års slut kvarvarande fångar och Krono-arbetskarlar voro inom hvarje Län dömda:	Bland de vid 1848 års slut kvarvarande fångar och Krono-arbetskarlar, förhåller sig således antalet af de inom hvarje Län dömda till hela folkmängden derstädes, såsom:
Stockholms Stad	83,242	505	1 till 291	749	1 till 117
Blekinge Län . . .	102,512	115	1 » 890	541	1 » 500
Calmar do . . .	196,116	110	1 » 1,735	269	1 » 729
Christianstads . . do . . .	177,767	66	1 » 2,695	205	1 » 875
Elfsborgs do . . .	255,125	68	1 » 3,428	187	1 » 1,245
Gefleborgs do . . .	116,175	44	1 » 2,640	146	1 » 795
Gottlands do . . .	45,268	22	1 » 1,967	80	1 » 540
Götheborgs do . . .	176,696	115	1 » 1,564	250	1 » 706
Hallands do . . .	100,419	29	1 » 5,465	88	1 » 1,254
Jemtlands do . . .	49,077	2	1 » 24,559	17	1 » 2,887
Jönköpings do . . .	156,958	54	1 » 4,617	99	1 » 1,585
Kopparbergs do . . .	145,555	16	1 » 9,085	62	1 » 2,544
Kronobergs do . . .	129,186	61	1 » 2,118	155	1 » 957
Malmöhus do . . .	254,207	79	1 » 2,965	279	1 » 859
Nerikes do . . .	151,722	42	1 » 5,136	112	1 » 1,176
Norrbottnens . . . do . . .	50,390	8	1 » 6,524	19	1 » 2,662
Skaraborgs do . . .	189,106	58	1 » 5,260	161	1 » 1,174
Stockholms do . . .	115,510	41	1 » 2,764	151	1 » 757
Södermanlands . . do . . .	118,664	25	1 » 4,747	84	1 » 1,412
Upsala do . . .	87,700	56	1 » 2,456	191	1 » 458
Wernlands do . . .	209,596	50	1 » 6,987	110	1 » 1,905
Westmanlands . . . do . . .	94,850	18	1 » 5,269	58	1 » 1,642
Westerbottnens . . do . . .	65,654	7	1 » 9,095	25	1 » 2,767
Wester-Norrlands do . . .	95,775	14	1 » 6,698	51	1 » 1,858
Östergötlands . . . do . . .	214,628	64	1 » 5,554	279	1 » 898

**Uppgift på de brott och förseelser, för hvilka de under loppet af år 1848 å Rikets samtliga Straff- och Arbetsfängelser samt vid Krono-Arbets-
Corpsen förvarade personer blifvit dömda innan de dit ankommit.**

	Den under årets lopp befintliga personalen, sedan de förflyttade och frivillige afdragits.											De under årets lopp nykomne.											De vid årets slut kvarvarande.										
	Lifstids-fångar.		Straff-fångar på beständ tid.		Försvärlöse personer.		Kapitulanter eller utstrukne soldater.	Bekännelse-fångar.	Summa.		Summa Summarum.	Lifstids-fångar.		Straff-fångar på beständ tid.		Försvärlöse personer.		Kapitulanter eller utstrukne soldater.	Bekännelse-fångar.	Summa.		Summa Summarum.	Lifstids-fångar.		Straff-fångar på beständ tid.		Försvärlöse personer.		Kapitulanter eller utstrukne soldater.	Bekännelse-fångar.	Summa.		Summa Summarum.
	m.	q.	m.	q.	m.	q.		m.	m.	q.		m.	q.	m.	q.	m.	q.		m.	m.	q.		m.	q.	m.	q.	m.	q.		m.	m.	q.	
Mordbrand	10	4	6	3	1	1	—	1	18	10	28	1	—	2	2	—	—	—	—	5	2	3	10	4	6	3	1	—	—	1	18	9	27
Mord å föräldrar eller försök dertill	3	1	—	—	—	—	—	—	3	1	6	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	3	1	—	—	—	—	—	—	3	1	6
Förgöring med förgift eller delaktighet deri	3	11	2	2	—	—	—	—	7	13	20	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	3	10	2	2	—	—	—	—	7	12	19
Annat mord och dråp eller delaktighet deri	108	11	142	7	3	—	—	7	262	18	280	16	—	21	2	5	—	—	1	41	2	43	99	9	150	6	4	—	—	3	241	13	256
Barnamord och delaktighet deri	1	18	—	95	—	1	—	—	1	112	113	—	2	—	15	—	—	—	—	—	13	13	1	14	—	79	—	1	—	—	1	94	95
Fosters läggande å lön	—	—	—	7	—	—	—	—	—	7	7	—	—	—	4	—	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4
Vållande till fosters död	—	—	—	26	—	—	—	—	—	26	26	—	—	—	15	—	—	—	—	—	15	13	—	—	—	13	—	—	—	—	13	13	18
» till broders död	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» till annans död	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	1
Väld å föräldrar	2	—	1	—	3	3	—	—	8	3	15	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	2	—	—	—	3	—	—	—	7	—	7
» å hushönder och förmän	1	—	6	—	—	—	—	—	7	—	7	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	2	1	—	3	—	—	—	—	—	6	—	6
Domares öfverfallande i Embete	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1
Rätts- och Tullbetjentes ofredande	—	—	—	—	1	2	—	—	1	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Edsörebrott i allmänhet	—	—	70	—	3	—	—	—	73	—	73	—	—	29	—	1	—	—	—	30	—	30	—	—	53	—	2	—	—	53	—	53	33
Vägafridsbrott	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	2	—	—	2	—	2	2
Subordinationsbrott	26	—	35	—	1	—	19	—	79	—	79	5	—	7	—	—	—	7	—	17	—	17	25	—	50	—	1	—	8	62	—	62	62
Bruk af lifsfarligt vapen	—	—	62	1	1	—	—	—	63	1	64	—	—	46	1	—	—	—	—	46	1	47	—	—	13	1	1	—	—	14	1	15	15
Tidelag	—	—	7	—	—	—	—	—	7	—	7	—	—	7	—	—	—	—	—	7	—	7	2	—	3	—	—	—	—	3	—	3	3
Blodskam	2	—	3	3	1	—	—	—	6	3	11	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	2	4	1	—	—	3	4	7	7
Väldtägt	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	1
Förfalskning af Bankosedlar eller utpräglig deraf	14	—	17	1	4	2	—	—	33	3	38	1	—	8	1	1	—	—	—	10	1	11	14	—	15	1	3	1	—	—	30	2	32
Förfalskning af Mynt	—	—	3	1	—	—	—	—	3	1	6	—	—	4	1	—	—	—	—	4	1	5	—	—	3	1	—	—	—	—	3	1	6
Do af Controllstämpel	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	1
Annat förfalskningsbrott	—	—	14	—	25	4	—	—	37	4	41	—	—	6	—	9	1	—	—	13	1	16	2	—	8	—	16	1	—	26	1	27	27
Bedrägligt eller vårdslöst förfarande vid konkurs	—	—	20	—	1	—	—	—	21	—	21	—	—	10	—	1	—	—	—	11	—	11	—	—	12	—	1	—	—	13	—	13	13
Rån och rufveri eller delaktighet deri	58	—	77	4	3	—	—	2	140	4	144	4	—	28	4	1	—	—	—	33	4	37	56	—	63	3	3	—	—	1	123	3	130
Transport	233	43	468	132	32	13	19	10	782	212	994	23	3	171	43	19	1	7	1	223	47	270	221	39	329	126	41	3	8	10	609	167	776

	Den under årets lopp befintliga personalen, sedan de förflyttade och frivillige afdragits.											De under årets lopp nykomne.											De vid årets slut kvarvarande.										
	Lifstids- fångar.		Straff-fångar på bestämd tid.		Försvärlöse personer.		Kapi- tulan- ter el- ler ut- struk- ne sol- dater.	Bekän- nelse- fångar	Summa.		Summa Sum- marum.	Lifstids- fångar.		Straff- fångar på bestämd tid.		Försvärlöse per- soner.		Kapi- tulan- ter el- ler ut- struk- ne sol- dater.	Bekän- nelse- fångar.	Summa.		Summa Sum- marum.	Lifstids- fångar.		Straff-fångar på bestämd tid.		Försvärlöse personer.		Kapi- tulan- ter el- ler ut- struk- ne sol- dater.	Bekän- nelse- fångar.	Summa.		Summa Sum- marum.
	m.	q.	m.	q.	m.	q.			m.	q.		m.	q.	m.	q.	m.	q.			m.	q.		m.	q.	m.	q.	m.	q.			m.	q.	
Transport	253	43	468	152	52	15	19	10	782	242	994	25	5	171	43	19	1	7	1	225	47	270	221	58	529	126	41	3	8	10	609	167	776
Kyrkostöld	49	—	11	—	1	—	—	1	62	—	62	6	—	5	—	—	—	—	—	9	—	9	18	—	6	—	1	—	—	—	55	—	55
Poststöld	5	—	25	1	—	—	—	—	26	1	27	2	—	6	1	—	—	—	—	8	1	9	3	—	11	1	—	—	—	—	14	1	15
Stöld vid eldsvåda	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1
Stöld ur bref	—	—	—	1	1	—	—	—	1	1	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	1	—	—	—	1	1	2
Stöld med eller utan inbrott, 4:de resan och derutöfver	468	98	—	—	11	4	—	—	479	102	581	54	19	—	4	1	—	—	—	58	20	78	432	95	—	—	6	4	—	—	458	99	537
Stöld med ell. utan inbr. 5:de resan	434	52	729	154	214	29	—	—	1597	193	1790	51	—	224	58	49	4	—	—	524	42	566	451	29	571	104	149	27	—	—	1151	160	1311
» » » » » 2:a do	—	—	221	57	769	154	—	—	990	191	1181	—	—	77	14	245	20	—	—	522	54	576	—	—	116	17	552	150	—	—	668	147	815
» » » » » 1:a do	—	—	—	2	615	150	1	—	616	152	748	—	—	—	1	215	54	1	—	216	55	251	—	—	—	1	585	52	1	—	386	55	439
Innehafvande af dyrk	—	—	1	—	6	—	—	—	7	—	7	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	4	—	—	—	4	—	4
Snatteri	—	—	—	—	68	59	57	—	105	59	144	—	—	—	16	2	12	—	—	28	2	30	—	—	—	—	45	5	26	—	69	5	72
Tillgrepp af Kronans egendom . .	—	—	7	—	—	—	—	—	7	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	6	—	6
Förskingring af Kronopersedlar .	—	—	—	—	1	—	56	—	57	—	57	—	—	—	—	—	4	—	—	4	—	4	—	—	—	—	1	—	22	—	23	—	23
» » af anförtrödt gods	—	—	—	—	1	—	9	—	10	—	10	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	7	—	8	—	8
Fördöljande af hittadt gods . . .	—	—	—	—	4	5	—	—	4	5	7	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1
Rymningsbrott	—	—	9	—	4	—	26	—	59	—	59	—	—	2	—	—	10	—	—	12	—	12	—	—	4	—	2	—	8	—	14	—	14
Brott emot Tullförfattningarne . .	—	—	12	—	—	—	—	—	12	—	12	—	—	9	—	—	—	—	—	9	—	9	—	—	8	—	—	—	—	—	8	—	8
Lösdrifveri och vanart, samt min- dre förbrytelser, såsom olöfligt spel, slagsmål och fylleri m. m.	—	—	—	—	17	15	97	—	114	15	129	—	—	—	—	1	25	—	—	25	1	24	—	—	—	—	6	1	61	—	67	1	68
För brott och förseelser tilltalade, men i brist af laga bevisning ej sakfällde	—	—	—	—	19	5	2	—	24	5	26	—	—	—	10	1	1	—	—	11	1	12	—	—	—	—	12	5	1	—	15	5	18
För brott ej tilltalade	—	—	—	—	72	46	—	—	72	46	118	—	—	—	19	7	—	—	—	19	7	26	—	—	—	—	52	12	—	—	52	12	44
Summa	1207	175	1481	528	1855	410	227	11	4781	945	5724	158	22	492	99	580	71	58	1	1269	192	1461	1135	162	1051	251	1257	237	154	10	5387	650	4257

Litt. K.

Uppgift på antalet af dem, som under loppet af år 1848 förvarats å allmänna Straff- och Arbetsfängelserne samt vid Krono-Arbets-Corpsen och huru många af dem under samma år dels afgått, vare sig på grund af beviljad Nåd, erhållet laga försvar, besparad arbetsförtjenst, den bestämda arbetstidens slut eller sjuklighet och bristande arbetsförmåga, dels ock aflidit.

	Lifstidsfångar.		Summa.	Straff-fångar på be- stämd tid.		Summa.	Försvärlöse personer.			Summa.	Kapitulanter.		Summa.	Bekän- nelse- fångar.	Summa.			Summa Summa- rum.
	m.	q.		m.	q.		Dömd.		Frivillige. m.		Dömd. Frivil- lige.							
							m.	q.										
Fångantalet har under loppet af år 1848 utgjort	1,207	175	1,582	1,481	328	1,809	1,855	440	416	2,711	227	41	268	12	5,259	945	6,182	
Afgångne:																		
Frigifne: Af Kongl. Nåd	17	8	25	5	—	5	1	2	—	3	—	—	—	—	25	10	55	
Efter tilländalupen arbetstid	—	—	—	522	66	588	555	157	179	689	45	29	74	—	928	225	1,151	
Efter besparad arbetsförtjenst till bestämdt belopp	—	—	—	—	—	—	67	—	—	67	—	—	—	—	67	—	67	
Efter erhållet laga försvar	—	—	—	—	—	—	41	25	1	65	—	—	—	—	42	25	65	
För sjuklighet eller bristande arbetsförmåga . .	—	—	—	—	—	—	8	—	5	15	9	—	9	—	22	—	22	
Summa	17	8	25	527	66	595	470	182	185	857	54	29	85	—	1,082	256	1,558	
eller af hela personalen omkring procent	1 ¹ / ₃	4 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	22	20	21 ² / ₃	25 ¹ / ₂	41 ¹ / ₂	44 ¹ / ₃	30	25 ¹ / ₂	70 ¹ / ₂	50	—	20 ¹ / ₂	27 ¹ / ₂	21 ¹ / ₂	
Döde	50	5	55	99	11	110	95	8	12	115	51	2	55	—	269	24	295	
eller af hela personalen omkring procent	2 ¹ / ₃	2 ² / ₃	2 ¹ / ₃	6 ² / ₃	5 ¹ / ₃	6	5	1 ³ / ₄	2 ³ / ₄	4	15 ¹ / ₂	4 ² / ₃	12 ¹ / ₂	—	4 ² / ₃	2 ¹ / ₂	4 ² / ₃	

Sammandrag öfver Fångvårdens Inkomster, enligt Fångvårds-Styrelsens Hufvudbok för år 1848.

	Stats-anslag.	Arrende-medel.	Ersättning af Stockholms Stads Militär-Corps för befrielse från Korrektions-sters bevakande.	Intresse-medel.	Arbets-inkomst.	Stämpel-afgift.	Oriktig af- och påföring.	Anmärknings-medel.	Diverse Inkomster.	Summa.
Straff- och Arbetsfängelset på Långholmen	—	300	515 16	—	5,022 18 3	—	—	—	16	5,656 2 3
Dito dito på Norrmalm i Stockholm	—	—	—	—	11,289 50 3	—	—	—	16 9	11,305 31 2
Dito dito i Norrköping	—	—	—	—	7,843 55 6	—	861 20	24 42 8	103 38 3	8,855 58 3
Dito dito i Göteborg	—	—	—	—	1,998 11 1	—	—	32 13 1	41 8	2,091 34 2
Dito dito i Malmö	—	—	—	—	12,611 14 6	1,340 20	—	538 52 2	8,510 12 5	22,800 50 11
Carlstens Fästningsfängelse	—	—	—	—	—	—	—	—	72 44 3	72 44 3
Christianstads dito	—	—	—	—	—	—	—	—	82 9 8	82 9 8
Landskrona dito	—	—	—	—	308 40 3	—	—	153 4 8	7 18 6	471 13 7
Ny Ellisborgs dito	—	—	—	—	—	—	434 22 11	—	—	434 22 11
Krono-Arbets-Corpsens 1:sta Compagnie	—	—	—	—	7,127 40	—	—	482 4 3	30 37 7	7,640 34
Dito 2:dra, 3:dje och 4:de dito	—	—	—	—	98 2	—	—	23 33 7	—	121 37 7
Dito 5:te dito	—	—	—	—	11,658 16 9	—	—	—	5 8	11,664 6 9
Dito 8:de dito	—	—	—	—	—	—	—	33 12	13 30 10	68 42 10
Dito 9:de och 10:de dito	—	—	—	—	—	—	—	—	12 24	12 24
Öfver-Ståthållare-Embete	—	—	—	—	—	—	—	8 44	—	8 44
Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Christianstads Län	—	—	—	—	—	—	—	—	200 2	200 2
Dito dito i Skaraborgs dito	—	—	—	—	—	—	—	—	3 33 7	3 33 7
Dito dito i Kronobergs dito	—	—	—	—	—	—	—	—	10 36	10 36
Inkomster, icke tillhörande viss Fångvårds-inrättning	807,008 16	—	—	166 50 9	—	—	57 30 4	1,367 14 6	69 58 9	808,669 54 4
Summa	807,008 16	300	515 16	166 50 9	57,938 45 1	1,340 20	1,353 25 3	2,706 15 1	8,984 22 5	880,151 44 7

[illegible]